Sēdes video translācija 28.01.2021 9.00 11.00 13.30 15.30 17.30

https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/2185
https://titania.saeima.lv/LIVS13/SaeimaLIVS2_DK.nsf/DK?ReadForm&nr=cb06bece-d09a-4689-8c92-f664c4045f65

28.01.2021. 13.Saeima desmitā sēde-ziemas sesija ārkārtas-attālinātā Ārlietu ziņojums Kolekt. iesniegums *Noraksts*

Stenogramma *Sēdi vada: Ināra Mūrniece, Inese Lībiņa-Egnere*
2021.gada 28.janvāra sēde (pirmā) sākās pl. 09:00
sēde slēgta pl. 16:59, sēdes ilgums 7 h 59 min / 5 h 50 min -darbs sēdē pārtraukums līdz 4. februāra pl. 16:00

[Saeima savu 28.janv. darba kārtību -24 punkti- dalīti skata četrās sēdēs: 28. janvārī, 4. februārī, 11. februārī, 18. februārī]
Pirmā daļa 28.01.2021

Latvijas Republikas 13. Saeimas ziemas sesijas desmitā (attālinātā ārkārtas) sēde 2021. gada 28. janvārī

Sēdi vada Latvijas Republikas 13. Saeimas priekšsēdētāja Ināra Mūrniece.

Sēdes darba kārtība
Satura rādītājs
Balsojumi
Sēdes videotranslācija
Sēžu videotranslācijas (arhīvs)

Sēdes vadītāja. Labrīt, godātie deputāti!
Labrīt, Valsts prezidenta kungs, premjerministra kungs, ārlietu ministra kungs!

Sāksim šā gada 28. janvāra attālināto ārkārtas sēdi.

Vispirms - iesniegtās izmaiņas Saeimas Prezidija apstiprinātajā sēdes darba kārtībā.

Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija lūdz darba kārtības 6. punktu - likumprojektu **"Grozījums Zvejniecības likumā"** - izslēgt no Saeimas sēdes darba kārtības līdz turpmākajam komisijas lēmumam.

Lūdzu ieslēgt sadaļu "Par procedūru".

Vai deputātiem ir iebildumi pret šo darba kārtības grozījumu? Iebildumu nav. Darba kārtība grozīta.

Sāksim izskatīt grozīto sēdes darba kārtību.

Darba kārtībā - **Valsts kontroliera zvērests (solījums)**.

Aicinu valsts kontrolieri Rolandu Irkli dot zvērestu vai svinīgo solījumu.

R. Irklis. Cienījamā Saeimas priekšsēdētāja! Godātie deputāti!

Zvēru būt uzticīgs Latvijas Republikai, ievērot tās likumus un godīgi pildīt savus pienākumus.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Aicinu parakstīt zvērestu.

Paldies valsts kontrolierim Rolandam Irklim.

Vēlam jums sekmīgu darbu Latvijas valsts un sabiedrības labā.

Paldies.

Darba kārtībā - "Ministru prezidenta, ministru un citu amatpersonu ziņojumi".

Ārlietu ministra ikgadējais ziņojums par paveikto un iecerēto darbību valsts ārpolitikā un Eiropas Savienības jautājumos.

Vārds ārlietu ministram Edgaram Rinkēvičam.

E. Rinkēvičs (ārlietu ministrs).

Augsti godātais Valsts prezidenta kungs, ļoti cienītā Saeimas priekšsēdētājas kundze, godātais Saeimas Prezidij, godātais Ministru prezidenta kungs, cienītās deputātes un godātie deputāti, kolēģi ministri, ekselences un visi attālināti klātesošie!

Šī ir pirmā reize Latvijas parlamentārisma vēsturē, kad ārpolitikas ikgadējās debates Saeimā notiek attālināti. Un savā ziņā tas ir simboliski, ka Latvijas starptautiskās *de iure* atzīšanas simtās gadadienas svētku nedēļā tiekamies digitāli, vienlaikus sākot Latvijas diplomātijas otro gadsimtu.

Šajās dienās mēs atzīmējam simto gadskārtu, kopš 1921. gada 26. janvāra, kad Latvija tika starptautiski atzīta *de iure*. Toreiz, lai izcīnītu valsts neatkarību, Latvijas atbrīvošanu un Latvijas atzīšanu, pārfrāzējot pirmā ārlietu ministra Zigfrīda Annas Meierovica vārdus, bija nepieciešami gan ieroči, gan cilvēku upuri, bet jaunajam ārlietu dienestam bija tikai divi ieroči: spalvaskāts un intelekts. Un mēs to panācām - mūsu valsts starptautisko atzīšanu *de iure*!

Vēsture ir labākais skolotājs. Latvijas valsts izveide un starptautiskā atzīšana, tās okupācija un nepārtrauktības idejas uzturēšana, neatkarības atjaunošana un reintegrācija starptautiskajā sabiedrībā tikai vēlreiz nostiprina pārliecību par Latvijas diplomātijas uzdevumu un virsmērķi šajā gadsimtā - mūsu valsts neatkarības un drošības nodrošināšanu.

Dzejniekam Ojāram Vācietim pieder vārdi:

"Man ir smeldzīga, smeldzīga nojauta,

ka tā pasaule, kuru es dzīvoju,

var daudz ātrāk par tavu būt nojaukta."

Arī šobrīd, simts gadu pēc Latvijas valsts *de iure* starptautiskās atzīšanas, situācija pasaulē ir sakarsēta. Demokrātisko kārtību, kas palīdzēja nodibināt un pēc tam atjaunot Latvijas valsti, šobrīd, tāpat kā tolaik, apdraud autoritāri impēriskas ideoloģijas, kura balstās uz spēka un ietekmes sfēru filozofiju, izplatība.

Gan Eiropā, gan Āzijā, līdzīgi kā pagājušā gadsimta divdesmitajos un trīsdesmitajos gados, sevi piesaka revizionistiskas lielvaras, savukārt tradicionālajos liberālās demokrātijas balstos pieaug izolacionisma tendences.

Latvijas ārpolitikas formula ir vienlaikus gan vienkārša, gan kompleksa - analizēt globālo starptautisko vidi, definēt savas intereses un tad savienot tās ar savām iespējām. Latvijas un tai

līdzīgo valstu pieredze liecina - globālajā politikā ir jāizvēlas prioritātes, uz tām ir jāfokusējas, par tām ir jābūt gatavam maksāt un tās aizstāvēt.

Pieredze rāda, ka vēsture attīstās cikliski. Gan starpkaru posmā, gan arī tagad ir pilnīgi skaidrs, ka mūsu neatkarība un brīvība vispirms ir pašu atbildība. Tāpēc Latvijas ārpolitikas DNS ir starptautiskajā tiesiskumā un starptautiskajās organizācijās balstīta kārtība. Mūsu galvenais izaicinājums ir revizionistiskas valstis, kas vienmēr centušās graut šādu kārtību gan politiski, gan ideoloģiski, gan militāri. Bet tam klāt nāk arī mūsdienu izaicinājumi, kad mirklīgu sajūtu dēļ daļa sabiedrības ir gatava atteikties no svarīgākajiem pamatprincipiem un vērtībām.

Pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas mēs esam pabeiguši savu politisko, institucionālo un juridisko integrāciju Rietumu pasaulē. Taču visai Latvijas sabiedrībai vēl daudz ir jādara, lai mēs paši mentāli integrētos eiropeiskajā domāšanas modelī, kā arī veicinātu pasaules izpratni par Latviju kā daļu no Eiropas. Tas ir ne tikai naratīvs par mūsu vēsturi, tas ir stāsts arī par nākotnes ceļu.

Daudzas tiesības, kuras tagad baudām un uzskatām par pašsaprotamām, ir ilga un grūta Apvienoto Nāciju Organizācijas darba rezultāts. 1954. gadā viens no izcilākajiem ANO ģenerālsekretāriem Dāgs Hammaršelds ir sacījis: "ANO tika radīta, nevis lai ievestu cilvēci debesīs, bet gan paglābtu to no elles." Latvija ir piedzīvojusi okupāciju un totalitārus režīmus, tādēļ ANO sistēma kopumā un valsts dalība tajā mums ir būtiska. Latvija kā pilntiesīga dalībvalsts šajā globālajā starptautiskajā organizācijā jau 30 gadus ir spējusi skaidri demonstrēt starptautiskajai sabiedrībai, ka esam rietumnieciska, demokrātiska valsts, kas ievēro cilvēktiesības un vienlaikus iestājas par demokrātisko vērtību ievērošanu pasaulē.

Aizvadītajā gadā jau debatējām par Latvijas kandidatūru ANO Drošības padomes nepastāvīgā locekļa statusā 2025. gada vēlēšanās. Kopā ar Valsts prezidentu, Saeimas deputātiem, diplomātiem esam strādājuši pie mūsu prioritātēm un kampaņas plāna. Šogad un nākamajos gados šis darbs turpināsies. Mūsu prioritātes, par ko esam vienojušies, ir tiesiskums starptautiskajās attiecībās, digitālā politika un klimata pārmaiņas.

Tādēļ būtiska nozīme ir un būs Latvijas iekšējam spēkam - aktīvam sabiedrības, nevalstisko organizāciju viedoklim un līdzdalībai valsts pārvaldes un visos sociālekonomiskajos un politiskajos procesos.

Cīņa ar globālo Covid-19 pandēmiju un tās izraisītajām sekām ekonomikā, populisma uzplūdi daudzviet pasaulē, pēcbreksita Eiropas Savienība apliecina, ka Latvijas diplomātijai būs jāturpina pildīt arī galvenais uzdevums tālāk, un tas ir - vēlreiz - valsts neatkarības saglabāšana un nostiprināšana mainīgos apstākļos.

Covid-19 pandēmija atstāja lielu un vēl līdz galam neapjaustu ietekmi uz pasauli 2020. gadā, tā turpinās ietekmēt pasauli arī šogad - gan veselības situāciju, gan personu, preču un pakalpojumu pārvietošanos, gan arī digitālo risinājumu aizvien plašāku izmantošanu visās dzīves jomās. Tomēr pandēmija nav mazinājusi nepieciešamību strādāt arī ar jautājumiem, kas pastāvēja pirms Covid-19 un turpināsies arī pēc vīrusa savaldīšanas. Joprojām būs svarīgi vērsties pret mēģinājumiem ļodzīt starptautiskajās tiesībās balstīto sistēmu. Joprojām būs jāvēršas pret tradicionāliem draudiem valstu un reģionu drošībai. Joprojām būs jābūt gataviem reaģēt uz jauniem apdraudējumiem - arī tādiem, kurus šobrīd mēs nevaram pat prognozēt.

Būt brīvam nozīmē būt modram. Latvija ir iekļāvusies līdzīgi domājošu valstu saimē, un varam paļauties uz saviem sabiedrotajiem un sadarbības partneriem, kopīgi rīkojoties un kopīgi reaģējot uz jauniem un veciem izaicinājumiem, balstoties kopīgās vērtībās.

Pērn Covid-19 pandēmijas globālā krīze ir kļuvusi arī par Latvijas diplomātiskā un konsulārā dienesta izturības testu, tā spēju un prasmju pārbaudi. Latvijas valsts vēsturē notika lielākā tautiešu repatriācija - primāri tā tika nodrošināta Latvijas valstspiederīgajiem, kuri pastāvīgi dzīvo Latvijā un kuriem tālāka atrašanās ārvalstīs nebija iespējama.

Vēlos ilustrēt šo procesu tikai ar dažiem skaitļiem. 2020. gada pirmajā pusgadā mūsu konsulārais dienests apkalpoja nepilnus 44 tūkstošus zvanu, martā sasniedzot pat vairāk nekā 14 tūkstošus iezvanu vienas diennakts laikā. Tāpat martā un aprīlī tika saņemts ap 10 tūkstošiem e-pasta vēstuļu.

Vēlos pateikt paldies visam Latvijas ārlietu dienestam, diplomātiem un konsulārā dienesta darbiniekiem, kuri šajos apstākļos joprojām spēj rast efektīvus, radošus, inovatīvus un digitālus risinājumus, lai operatīvi palīdzētu mūsu Latvijas valstspiederīgajiem visā plašajā pasaulē. Paldies jums par darbu!

Visa Latvijas ārlietu dienesta vārdā vēlos arī teikt lielu paldies par līdzšinējo un ciešo sadarbību Valsts prezidentam, Saeimai, īpaši Saeimas Ārlietu komisijai un Eiropas lietu komisijai, tāpat kolēģiem valdībā, valsts un pašvaldību institūcijām un visām nevalstiskajām organizācijām.

Kolēģi! Šī gada sākumā iniciēsim diskusiju par Latvijas ārpolitikas scenārijiem eiroatlantiskās telpas ietvaros līdz 2030. gadam. Ņemot vērā strauji mainīgo starptautisko vidi un nepieciešamību sistematizēt riskus un iespējamos sociālās un politiskās vides ceļus, Ārlietu ministrija aizvadītajā gadā sadarbībā ar ekspertiem, ārpolitikas un drošības politikas pētniecības centriem un akadēmisko vidi modelēja alternatīvus starptautiskās politikas attīstības virzienus tuvākajai desmitgadei un Latvijas ārpolitisko rīcību un virzienus, uz tiem atbildot. Diskusija par scenārijiem būs radoša, un tā dos iespēju izvērtēt uz nākotni vērstu kopskatu uz optimistiskiem, pesimistiskiem un arī mēreniem attīstības virzieniem, kas nav utopiski, saglabā vidēju vai augstu ticamības pakāpi un vienlaikus var kādam šķist nekomfortabli. Tā būs arī iespēja definēt un paust savas bažas un iezīmēt rīcības modeļus.

Dāmas un kungi! Latvijas interesēs ir Eiropas Savienība, kas balstīta demokrātijas, likuma varas un cilvēktiesību konceptā. Tikai aktīvi atbalstot un nostiprinot šādas iniciatīvas, mēs varam ietekmēt kopīgus Eiropas procesus, nodrošināt savas intereses un līdz ar to arī stiprināt paši sevi. Pasaules polarizācija un viedokļu atšķirības starp Amerikas Savienotajām Valstīm, Eiropu, Krieviju un Ķīnu tomēr var nākt ar jaunām dilemmām. Viens gan ir skaidrs - Latvijai jāturpina būt tai valstij un tā būs tā valsts, kas stiprina gan Eiropu, gan transatlantiskās saites ar ASV un Kanādu.

Pērn pēc ļoti grūtām sarunām tika pieņemts Eiropas Savienības daudzgadu budžets. Sarunas par to vienmēr ir sarežģītas, bet šoreiz, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos, jaunu prioritāšu parādīšanos, kā arī tiesiskuma jautājumus, tās bija īpašas.

Rezultāts Latvijai ir ļoti labs - tuvāko septiņu gadu laikā Latvija no Eiropas Savienības saņems gandrīz 10,5 miljardus eiro, kas ir 39 procentu pieaugums, salīdzinot ar iepriekšējo - septiņu gadu - periodu. Papildus varēsim vēl aizņemties ap 2,5 miljardiem eiro uz izdevīgiem nosacījumiem. No šiem līdzekļiem gandrīz pieci miljardi eiro var tikt ieguldīti tieši ekonomikas atveseļošanā no Covid-19 pandēmijas izraisītās krīzes. Vienlaikus būtiski tiks stiprināts pamats Latvijas tālākai izaugsmei, kas balstīsies uz klimatam draudzīgāku ekonomiku un digitalizāciju.

Latvija arvien skaļāk piesaka sevi kā valsti, kas vēlas attīstīt klimatneitrālu ekonomiku. Pērn pieņemtais Eiropas Zaļais kurss un tajā nospraustie klimata mērķi iezīmē jaunu pavērsienu mūsdienu Eiropas politiskajā domāšanā.

No Eiropas Savienības Atveseļošanās instrumenta dalībvalstīm vismaz 37 procenti ir jāatvēl cīņai pret klimata pārmaiņām. Ko tas nozīmē praksē? Ar Eiropas Savienības Zaļā kursa un jaunās atveseļošanās pakotnē ietilpstošajiem grantiem būs iespējams vēl vairāk mazināt atkarību no Krievijas energoresursiem un veicināt ilgtspējīgu enerģētisko politiku.

Svarīgi, lai Eiropas Savienības investīcijas ir mērķtiecīgas un atbilstošas valsts ilgtermiņa attīstības stratēģijai, īpašu uzmanību pievēršot reģionālajai attīstībai un darba produktivitātes celšanai. Izglītība, zinātne un pētniecība noteikti ir jomas, kuras ir svarīgas Latvijas nākotnei.

Godātie kolēģi! Pagājušajā gadā austrumu kaimiņu reģionā notika vairāki satricinājumi, tai skaitā vardarbīga protestu apspiešana un represijas pret pilsonisko sabiedrību Baltkrievijā pēc falsificētajiem vēlēšanu rezultātiem. Tāpat ar bažām vērojām militāro eskalāciju Kalnu Karabahas reģionā. Ņemot vērā šos notikumus, jādomā par jauniem ilgtermiņa sadarbības mērķiem ar sešām partnervalstīm Austrumu partnerības politiskajā formātā. Uzskatām, ka Eiropas Savienībai ir nepieciešams padziļināt sadarbību ar trim asociētajām partnervalstīm - Ukrainu, Gruziju, Moldovu -, kas vēlas ciešāku integrāciju ar Eiropas Savienību. Eiropas politikai attiecībā uz šīm partnervalstīm ir jāturpina balstīties uz demokrātijas un likuma varas principu stiprināšanu, atbalstu reformu progresam, kā arī uz atbalstu partnervalstu teritoriālai integritātei un suverenitātei.

Kolēģi! Apvienotā Karaliste ir izstājusies no Eiropas Savienības, un attiecības ar to nebūs tik ciešas, kādas tās bija līdz šim. Jau no 1. janvāra uz Lielbritāniju attiecas citi noteikumi ne tikai uzņēmumiem, bet arī privātpersonām - mainās ceļošanas, pasta sūtījumu, mobilo pakalpojumu izmantošanas un cita veida noteikumi. Piemēram, darba un studiju uzsākšanai Apvienotajā Karalistē ir nepieciešama vīza.

Panāktā Eiropas Savienības un Apvienotās Karalistes vienošanās par tirdzniecības attiecībām un sociālās drošības koordināciju ļauj veidot ciešas un visaptverošas attiecības arī nākotnē.

Lai gan daudzus praktiskus jautājumus saistībā ar breksita sekām risināsim vēl ilgu laiku, īpaši jāuzsver, ka Apvienotā Karaliste ir un paliek Latvijai uzticams partneris un sabiedrotais. Mūsu uzdevums ir padziļināt sadarbību ar Apvienoto Karalisti Baltijas un Ziemeļvalstu reģionā, transatlantiskajā kopienā un globāli.

Pēdējā gada laikā ir būtiski pieaugusi Trīs jūru iniciatīvas nozīme Baltijas, Adrijas un Melnās jūras reģionā. Aukstā kara gados šis reģions tika atmests atpakaļ savā attīstībā, infrastruktūra un ekonomika tika noplicinātas. Trīs jūru iniciatīva rada labākus priekšnosacījumus reģiona drošībai un dod papildu iespējas izlīdzināt un mazināt atšķirības Eiropas transporta, enerģētikas un digitālās infrastruktūras kvalitātē. Īpaši svarīgi, lai jaunā ASV administrācija turpinātu iesaistīties šajā iniciatīvā, jo tā ir būtiska visam reģionam. Latvija kopš 2018. gada ir devusi būtisku ieguldījumu investīciju fonda izveidē, un pērn tika oficiāli apstiprināts lēmums par Latvijas ieguldījumu investīciju fondā. Turpmāk ir svarīgi panākt, lai sarunās ar fondu tiek apstiprināti Latvijas un reģiona izaugsmi veicinoši infrastruktūras projekti transporta, enerģētikas un digitālajā infrastruktūrā.

Cienījamās deputātes un godātie deputāti! Latvija ir atbildīga NATO kolektīvās aizsardzības sistēmas dalībniece. Pašlaik Baltijas valstu teritorijā dislocēti karavīri no 19 NATO dalībvalstīm. Tas skaidri parāda Alianses apņemšanos rūpēties par visu savu dalībvalstu drošību. Vēlos īpaši pateikties mūsu Kanādas draugiem un sabiedrotajiem, kuri turpina NATO ietvarnācijas pienākumu pildīšanu Latvijā, - tas ir ļoti spēcīgs signāls atturēšanai un apliecina solidaritāti.

Šogad Latvijas aizsardzības izdevumi veido 2,3 procentus no iekšzemes kopprodukta. Latvijai kā NATO dalībvalstij ir jāturpina investēt savā aizsardzībā, tostarp savu kā NATO dalībvalsts spēju stiprināšanā un pilnveidošanā gan uz sauszemes, gan gaisā, gan jūrā. Tas vienlaikus nozīmē paplašinātu ekspertīzi un rīcību arī kiberdrošības jomā un stratēģiskās komunikācijas jautājumos, solidāru rīcību, piedaloties starptautiskajās operācijās, valsts iekšējās stabilitātes, kā arī imunitātes pret ārējiem hibrīddraudiem nodrošināšanu.

Šogad diplomātiem būs jāstrādā pie Alianses politikas vienotības stiprināšanas. Strauji mainīgajā pasaulē tas ir nemitīgs darbs. Lai esošajām aizsardzības spējām krīzes situācijā būtu nozīme, jābūt ne tikai politiskai gatavībai tās izmantot. Jābūt arī vienotai draudu uztverei Aliansē un sabiedroto kopīgam redzējumam par stratēģisko un taktisko rīcību un resursu pārdales prioritātēm. Šajā kontekstā turpināsies diskusija par "NATO 2030", kas ir nākotnes ideju process, tādējādi sniedzot ieguldījumu Alianses jaunas stratēģiskās koncepcijas veidošanā.

Vienlaikus šogad būs jārunā arī par Eiropas Savienības spēju pielāgoties globālajiem drošības izaicinājumiem. Šie centieni nedrīkst radīt maldīgu priekšstatu par Eiropas Savienības mērķi kļūt militāri autonomai un dublēt NATO funkcijas, kas tādējādi iespaidotu arī transatlantisko vienotību. Mēs esam piesardzīgi par stratēģiskās autonomijas izvirzīšanu par centrālo vadmotīvu Eiropas aizsardzībā un militārajā sadarbībā. Primāri ir jāstiprina stratēģiskā autonomija tādās jomās un kritiski svarīgās nozarēs, kur Covid-19 krīze izgaismoja Eiropas Savienības vājos punktus, piemēram, daudz operatīvāka dalībvalstu koordinācija krīzes situācijās, industriālās kapacitātes un kritiskās infrastruktūras aizsardzība.

Starptautiski aizvien vairāk palielinās Arktikas reģiona nozīme un valstu stratēģiskā interese par to. Aktuālo jautājumu loks aptver gan drošību, gan klimatu un ekoloģiju, gan ekonomiskos un politiskos jautājumus. Arktika ir kļuvusi arī par daļu no Latvijas ārpolitiskās dienaskārtības dialogā ar mūsu partneriem Baltijas jūras un Arktikas reģionā. Ņemot vērā pieaugošo fokusu uz reģionu, arī Latvijas interesēs ir Arktikas ilgtspējīga un mierīga attīstība, kas ir balstīta starptautiskajā sadarbībā. Tādēļ Latvija gatavos pieteikumu novērotājvalsts statusa iegūšanai Arktikas padomē, kas ir ietekmīgs domapmaiņas un starptautiskās sadarbības forums.

Dāmas un kungi! Pašlaik mēs Amerikas Savienoto Valstu sabiedrībā, tās politikā un arī ārpolitikā vērojam dinamiskus procesus. Neatkarīgi no ASV administrāciju maiņas Latvijai kā Eiropas Savienības un NATO dalībvalstij ir jāturpina cieši sadarboties ar mūsu transatlantisko partneri - ASV. Kāpēc tas ir svarīgi? Tāpēc, ka līdzīgi domājošajām valstīm ir jābūt vienotām un principiālām jautājumos, kas saistīti ar mūsu kopīgām vērtībām un drošību tās plašākā izpratnē.

Kopā ar ASV gan NATO ietvaros, gan Eiropas Savienības līmenī būs jāspēj vienoties par transatlantisko sadarbību iepretim Ķīnai un Krievijai.

Kolēģi! Ķīna ir strauji augoša vara ar lielām ambīcijām un ambiciozu ārpolitiku. Ķīna sevi redz kā globālu lielvaru ar ekonomisku autonomiju un izteiktām interesēm to stiprināt. Problēma ir arī Ķīnas vērtīborientācijā - izpratnē par tiesiskumu, demokrātijas principiem, normām un vērtībām. Ķīnas interešu zona ir ne tikai Dienvidķīnas jūra un Honkonga, bet lielākā daļa pasaules, tai skaitā Āfrika un arī Eiropa. Ķīna jau tagad ir otra lielākā pasaules ekonomika, un tās tautsaimniecība turpina strauji augt. Ja tā turpināsies, tad šīs desmitgades beigās Ķīna būs lielākā pasaules ekonomika.

Attiecībā uz Eiropu mēs redzam Ķīnas stratēģiju, kura ietver inovatīvu un stratēģiski svarīgu uzņēmumu pārņemšanu vai vismaz iesaistīšanos tajos ar mērķi iegūt kontroli un zināšanas ekonomiskās neatkarības un dominances stiprināšanai.

Eiropai jāattīsta stratēģija un autonomie instrumenti savu politisko un ekonomisko interešu aizstāvēšanai. Viens no šādiem instrumentiem, kas jau ir uzsācis darbību praksē, ir ārvalstu investīciju skrīnēšanas mehānisms. Ir izveidots sadarbības mehānisms informācijas apmaiņai par ārvalstu investīcijām un to iespējamo pārrobežu ietekmi uz citu dalībvalstu drošību un Eiropas Savienības interešu projektiem.

Ekselences! Viens no galvenajiem jautājumiem starptautiskajās attiecībās šodien ir cīņa par vērtībām un ietekmi digitālajā pasaulē. Pandēmijas apstākļos maldinošas un viltus ziņas un naida runa izplatās ātrāk nekā pats vīruss. Reālajā pasaulē tas rada arvien lielākus sabiedrības un starptautiskās kārtības destabilizācijas, vardarbības un karu riskus.

Dezinformācija ir ilgtermiņa drauds demokrātijai un sabiedrības veselībai, tādēļ gan nacionālo valstu, gan starptautiskā līmenī ir jāvelta spēki mērķtiecīgai dezinformācijas apkarošanai. Tai ir jābūt katras demokrātiskas valsts digitālās politikas prioritātei šajā jomā.

Ilgu laiku globālās platformas nerīkojās, lai novērstu viltus ziņu izplatību. Diemžēl tam ir sekas. Uzskatāms piemērs ir citu valstu iejaukšanās vēlēšanās un referendumos vai nemiera un naidīguma kurināšana sabiedrībā.

Sociālie tīkli līdz šim attīstījās kā privātie uzņēmumi, kuru galvenais uzdevums bija gūt pēc iespējas lielāku peļņu. Arvien vairāk cilvēkiem izmantojot šīs platformas bez regulējuma, kāds pastāv tradicionālo mediju jomā, attīstījās dezinformācija, viltus ziņas, manipulācija ar sabiedrību un politiskajiem procesiem. Šobrīd līdz ar pēdējiem notikumiem ASV esam nonākuši pie otras galējības - diskutabla satura cenzēšanas bez saprotama regulējuma un kritērijiem. Ir skaidrs, ka mums ir nepieciešams atrast tādu sociālo mediju regulējumu, kas ievēro atbildīgu vārda brīvību, un pie šiem jautājumiem mēs strādāsim gan Eiropas Savienības, gan citu starptautisko organizāciju līmenī.

Pašu mājās, Eiropas Savienības un NATO līmenī ir jārod rīcības mehānisms, tostarp likumdošanas regulējums, lai nepieļautu, ka tehnoloģiju radītās iespējas tiek izmantotas negodīgu, savtīgu un pat noziedzīgu mērķu sasniegšanai. Vienlaikus ir jāmeklē līdzsvars starp privātumu, izteiksmes brīvību un atbildību par saviem vārdiem. Tas nav viegls uzdevums, taču tas ir visas sabiedrības informatīvās veselības un valsts drošības jautājums.

Nav ļaunuma bez labuma, jo, par spīti pandēmijai, ir palielinājusies sabiedrības medijpratība. Tādēļ gan Latvijā, gan Eiropas Savienībā kopumā ir vēl vairāk jāinvestē neatkarīgos, profesionālos un kvalitatīvos medijos. Tikai šādi plašsaziņas līdzekļi, informācijas meklēšanas uzņēmumi, faktu pārbaudītāji, pētnieki un pilsoniskā sabiedrība ir tie stabilie pamati, kas veido drošu un aizsargātu informatīvo telpu.

Dāmas un kungi! Arī ārējās tirdzniecības un ekonomikas jomā 2020. gads bija ļoti sarežģīts, izaicinājumu un neskaidrību pilns. Visapkārt tika slietas tirdzniecības barjeras un atjaunota vai pastiprināta robežkontrole, noteikti preču eksporta aizliegumi. Pandēmija negaidīti spilgti izgaismoja arī globālo piegāžu ķēžu trauslumu un stratēģiski nozīmīgās jomās mūsu pārlieku lielo atkarību no piegādātājiem ārpus Eiropas.

Ārlietu dienests 2020. gadā prioritāri sniedza savu atbalstu uzņēmējiem un valsts institūcijām ārkārtas situāciju risināšanā, piemēram, situācijās, kad uz kādas robežas stāvēja mums nepieciešamās kravas vai operatīvi bija jāatrod jauni piegādātāji, īpaši ar veselības aizsardzību saistītajās nozarēs. Vienu brīdi diplomāti kļuva par detektīviem ar uzdevumu atrast un sagādāt medicīnas iekārtas, maskas vai aizsargtērpus.

Ārlietu dienesta galvenais šī gada uzdevums ekonomikā ir palīdzēt uzņēmumiem atgūties pēc Covid-19 krīzes. Tas primāri nozīmē jaunu eksporta iespēju meklēšanu mūsu uzņēmumiem un palīdzēt atgūt esošos... To nodrošinās arī plānotā Eiropas Savienības brīvās tirdzniecības nolīgumu noslēgšana ar daudzām perspektīvām tirdzniecības partnervalstīm. Austrālija, Jaunzēlande un Latīņamerikas valstis ir tās, kuras mēs redzam kā perspektīvu mūsu noieta tirgu.

Taču īpaša uzmanība šogad tiks veltīta ekonomisko saišu stiprināšanai ar ASV. Ar jauno administrāciju vēlamies ciešu sadarbību, īpaši jautājumos, kas skar tehnoloģijas, klimatu un enerģētiku.

Mēs turpināsim iestāties pret protekcionismu.

Mums nepieciešama atvērta, godīga un noteikumos balstīta starptautiskās tirdzniecības vide ar modernizētu Pasaules Tirdzniecības organizāciju tās centrā.

Enerģētikas drošības kontekstā mūsu prioritāte ir Baltijas valstu elektrotīklu sinhronizācija ar kontinentālo Eiropu. Tas ir jāpaveic līdz 2025. gadam. Kopā ar līdzīgi domājošajiem partneriem konsekventi iestājamies un turpināsim iestāties pret *Nord Stream 2* projekta īstenošanu.

Vienlaikus redzam, ka Latvijas attīstības sadarbības projektu īstenotāji - valsts iestādes, pilsoniskās sabiedrības organizācijas un privātais sektors - savu ieguldījumu ilgtspējīgā attīstībā ir spējīgi demonstrēt plašākai pasaulei, piemēram, dalīties ar labo praksi un Latvijā radītiem risinājumiem pārvaldes, sabiedrības un ekonomikas digitalizācijai. Lai to sekmētu, protams, ir nepieciešams attiecīgs finansējums. Latvijas rādītāji šajā jomā - attīstības sadarbībā - ir vieni no mazākajiem Eiropas Savienības dalībvalstu vidū. Un mēs strādāsim uz to, lai budžetu palielinātu.

Īpaši nozīmīga un simboliska šogad būs sen gaidītā vēstniecības Austrālijā atklāšana. Tas pavērs iespējas daudz aktīvākai sadarbībai, tostarp ekonomikā, ar Austrāliju un attiecību veidošanai ar Okeānijas reģiona valstīm.

Draugi! Latvijas tuvākie kaimiņi un sabiedrotie Eiropas Savienībā un NATO ir Igaunija un Lietuva, ar ko mums jāturpina īstenot plašākais transporta infrastruktūras projekts kopš Baltijas valstu neatkarības atjaunošanas - *Rail Baltica*. Šis projekts būtiski uzlabos transporta saites, lai mēs pēc iespējas ātrāk būtu arī ar dzelzceļu savienoti ar pārējo Eiropu.

Kolēģi! Latvija ir tiešā veidā ieinteresēta labu kaimiņattiecību uzturēšanā ar Krievijas Federāciju, taču ne mazāk svarīgi, uz kādiem principiem tiek būvētas šīs kaimiņattiecības. Mums jāspēj atbildēt uz jautājumu - kādu Krieviju mēs gribam redzēt sev kaimiņos? Jo atbilde uz šo jautājumu ir nepastarpināti saistīta ar Latvijas nacionālās drošības interesēm.

Es domāju, ka atbilde mums ir skaidra. Mēs gribam redzēt demokrātisku, iekšpolitiski stabilu Krieviju, kurā tiek ievērotas cilvēktiesības un tiek garantētas pilsoniskās brīvības. Mēs gribam redzēt tādu Krieviju, kas respektē starptautisko tiesību normas un kaimiņvalstu teritoriālo nedalāmību. Latvijas nacionālās drošības intereses ir arī saistītas ar tādu Krieviju, kas neīsteno agresīvu ārpolitiku un neapdraud nekādā veidā kaimiņvalstu suverenitāti.

Diemžēl aizvadītajā gadā bija vērojami pastiprināti Krievijas Federācijas valdošo aprindu centieni vēstures jautājumus izmantot iekšpolitisku un ārpolitisku uzdevumu risināšanai un mērķu sasniegšanai. Krievija ir sapinusies pati savā vēsturē un iekšpolitikā - tās dažādās interpretācijas galvenokārt ir vērstas uz dažādu vēstures faktu un norišu sagrozīšanu.

Būtībā Krievijas Federācija cenšas atgriezties pie 19. gadsimta nostādnes, ka tikai lielvalstīm pieder neierobežota suverenitāte, savukārt mazo valstu neatkarību un teritoriālo nedalāmību tās drīkst pārkāpt savu interešu vārdā. Tādējādi vērojams mēģinājums manipulēt ar starptautiski atzītām vērtībām un normām, tās relativizēt aktuālo starptautisko norišu kontekstā un veidot pamatojumu Krievijas Federācijas pretenzijām uz tiesībām lietot spēku pēc saviem ieskatiem.

Visa gada garumā turpinājās Krievijas valsts institūciju spiediens pret cilvēktiesību aizstāvjiem, sabiedriskajiem aktīvistiem un organizācijām, pret brīvās preses pārstāvjiem.

Mēģinājums noindēt politiskās opozīcijas līderi Alekseju Navaļniju un pēc viņa atgriešanās Krievijā bez likumīgas aizstāvības turpināt viņu tiesāt policijas iecirknī - tas ir tikai viens no daudziem faktiem, kas iezīmē negatīvu attīstības tendenci Krievijā.

Aizvadītajā gadā Krievija aktīvi turpināja vēstures viltošanu un tās politisko instrumentalizāciju, veicot vēstures faktu tendenciozu atspoguļojumu. Šeit gribētu minēt tikai pāris piemēru - mēģinājumi sniegt ļoti tendenciozu vērtējumu par Latvijas, Lietuvas un Igaunijas vardarbīgo okupāciju un inkorporāciju PSRS sastāvā pirms vairāk nekā 80 gadiem, manipulēšana ar sabiedrisko domu attiecībā uz Otrā pasaules kara cēloņu un seku atspoguļošanu, mēģinājums attaisnot staļiniskā totalitārā režīma noziegumus un pasniegt tos kā politisku normalitāti. Ar to tiek nodarīts liels ļaunums pašai Krievijas sabiedrībai, jo tiek deformēta tās apziņa un bremzēta modernas demokrātiskas sabiedrības veidošanās.

Mums ir jāapzinās, ka tikai tāda Krievija, kura ir demokrātiska, iekšpolitiski stabila un ievēro visas politiskās un cilvēktiesības un kura respektē starptautiskās tiesību normas, dos iespēju sasniegt maksimāli produktīvu un abpusēji izdevīgu sadarbību visās jomās, tostarp arī ekonomiskajā jomā. Pirms 30 gadiem daudzi no mums piedalījās barikādēs un aizstāvēja brīvību. Tolaik mums palīdzēja demokrātiskā Krievija. Šodien ir mūsu pienākums palīdzēt demokrātiem Krievijā, Baltkrievijā un citur pasaulē.

Dāmas un kungi! Latvija vēlas redzēt mūsu kaimiņvalsti Baltkrieviju kā neatkarīgu, ekonomiski attīstītu un ilgtspējīgu valsti ar demokrātisku valsts iekārtu, kur pilsoņi var atklāti paust savu viedokli brīvās vēlēšanās. Diemžēl aizvadītā gada 9. augustā notikušās prezidenta vēlēšanas iezīmēja pagrieziena punktu pretējā virzienā. Lēmums par to, kurā virzienā turpmāk attīstīties Baltkrievijas sabiedrībai un valstij, ir jāpieņem pašai baltkrievu tautai. Latvija sniedz un turpinās sniegt atbalstu Baltkrievijas pilsoniskajai sabiedrībai, kā arī tiem uzņēmējiem, kuri neredz iespēju turpināt savu darbību Lukašenko režīma apstākļos un izsaka vēlmi pārcelties uz Latviju, lai šeit īstenotu savas uzņēmējdarbības idejas vai vienkārši dzīvotu un strādātu.

Iepriekšējā Eiropas Savienības sankciju pakete bija tikai viens no soļiem attiecībā pret režīmu atbalstošajiem vai no režīma labvēlības bagātību gūstošajiem Baltkrievijas oligarhiem. Tas, ka decembrī Eiropas Savienība ieviesa sankcijas tikai pret pāris oligarhiem, ir jāuztver kā signāls pārējiem, ka, ja viņi nepārstās atbalstīt tos, kas uz ielām sit savu tautu, iesloga to cietumos un izraida trimdā, tad Eiropas Savienība nekavēsies ieviest pret viņiem nākamās sankcijas, un Latvija tādus neaizstāvēs.

Ir pienācis laiks viņiem izšķirties, kas viņiem ir svarīgāk - režīma labvēlības nodrošināts kārtējais miljons vai tomēr tautas vairākuma vēlme pēc taisnīguma, pārmaiņām un jaunām, godīgām prezidenta vēlēšanām. Ir pienācis laiks viņiem izšķirties, kurā pusē viņi stāv. Tikai nostājoties savas tautas pusē, pārtraucot finansēt režīmu un nekavējoties publiski nosodot tā brutālo rīcību, šādiem uzņēmējiem būs iespējams turpināt sadarboties ar Eiropas Savienību.

Ir pilnīgi skaidrs, ka izeja no krīzes ir brīvas vēlēšanas Baltkrievijā, kurām sekotu šīs autoritārās politiskās sistēmas transformācija demokrātijas virzienā.

Baltkrievija ir un paliks mūsu kaimiņš, ar kuru mūs saistīs plaša ilgtermiņa sadarbība. Un Latvijas interesēs, tāpat kā Baltkrievijas interesēs, ir to turpināt. Taču pilnā apmērā tas būs iespējams tikai pēc situācijas stabilizācijas un manis nosaukto kritēriju izpildes.

Dāmas un kungi! Mūsdienu dinamisko ekonomisko procesu laikā Latvijas diaspora ir būtisks atbalsts valsts politisko un ekonomisko interešu pārstāvībai. Mūsu diasporas ekonomiskais un politiskais potenciāls aug, īpaši tas sakāms par starptautiskajās organizācijās strādājošajiem un uzņēmējiem. Diasporas sniegtās iespējas paplašinās, un mūsu tautieši, pat formāli nebūdami diplomāti, perfekti pārstāv mūsu valsti.

Sadarbība ar diasporas organizācijām un tieša palīdzība mūsu pilsoņiem ārvalstīs ir viens no mūsu ikdienas darba stūrakmeņiem. Šodien minēšu dažus zīmīgus piemērus.

2020. gada pavasarī, repatriācijas operācijas laikā, diasporas organizācijas un to pārstāvji visos kontinentos bija gatavi iesaistīties, lai palīdzētu tautiešiem sameklēt pagaidu mājvietas vai sniegtu cita veida praktisku palīdzību.

Tāpat aizvadītajā gadā turpinājām mērķtiecīgu Diasporas likuma ieviešanu. Paldies Saeimai par to, ka pieņēma likumu un arī nepieciešamos grozījumus par dzīvesvietas deklarēšanas iespējām, kā arī palīdzēja risināt vairākus citus praktiskus jautājumus.

Pirms trim nedēļām valdībā apstiprinājām Diasporas rīcības plānu trim gadiem. Savā darbā arī turpmāk akcentu liksim uz valodas un kultūras saglabāšanu, vienlaikus attīstot ekonomisko un praktisko sadarbību, kā arī cenšoties vairāk piesaistīt dažādu nozaru speciālistus un Latvijas izcelsmes zinātniekus mums aktuālo problēmu risināšanai. Diasporas organizācijas ir paudušas gatavību aktīvi iesaistīties arī Latvijas tēla pilnveides darbā.

Dāmas un kungi! 1921. gada 18. novembrī Zigfrīds Anna Meierovics, uzrunājot Satversmes sapulci, teica: "Mēs esam panākuši *de iure* atzīšanu bez kaut kādām klauzulām un varam savu nākamību veidot kā pilntiesīga valsts tā, kā mūsu intereses to prasa."

Mūsu intereses arī šobrīd mums prasa nepalikt vienaldzīgiem pret savu valsti, pret pasauli. Mūsu intereses prasa atbalstīt cilvēktiesības, demokrātiju un likuma varu savās mājās un pasaulē. Mūsu intereses prasa iestāties par starptautisko kārtību un tiesībām. Mūsu intereses prasa būt aktīviem un apzinīgiem pasaules valstu kopienas dalībniekiem.

Pēdējos simts gados pasaule ir kardināli mainījusies. Pāvestam Franciskam pieder vārdi: "Pārāk bieži mēs piedalāmies vienaldzības globalizācijā. Mums vajadzētu tiekties dzīvot globālā solidaritātē." Vēlreiz - nepaliksim vienaldzīgi pret notiekošo Latvijā un pasaulē.

Latvijas starptautiskās atzīšanas *de iure* jaunajā simtgadē, otrajā Latvijas diplomātijas simtgadē, vēlu ikvienam Latvijas patriotam, lai viena vērtība pasaulē mums nemainītos - brīva un demokrātiska Latvijas valsts!

Paldies par uzmanību.

Sēdi vada Latvijas Republikas 13. Saeimas priekšsēdētājas biedre
Dagmāra Beitnere-Le Galla.

Sēdes vadītāja. Paldies par ziņojumu ārlietu ministram Edgaram Rinkēvičam.
Sākam debates.

Vārds Saeimas priekšsēdētājai Inārai Mūrniecei. Lūdzu!

I. Mūrniece (NA).

Godātie kolēģi! Es lūdzu... pagaidām vēl nevajag... Lūdzu vēl nesākt laika atskaiti. Es vēlētos tehniska rakstura informāciju jums paziņot.

Godātie kolēģi! Vispirms šajās debatēs runās tie deputāti, kas ir pieteikušies pirms Saeimas sēdes. Debatētāju saraksts ir šāds: Ināra Mūrniece, Ministru prezidents Arturs Krišjānis Kariņš, Ārlietu komisijas pārstāvis Rihards Kols, Eiropas lietu komisijas pārstāve Vita Anda Tērauda.

Tālāk. Virkne deputātu runās frakciju vārdā: Marija Golubeva, Inese Lībiņa-Egnere, Linda Medne, Jānis Dombrava, tālāk ir pieteicies aizsardzības ministrs Artis Pabriks, tad Ojārs Ēriks Kalniņš, Atis Lejiņš, Ivars Zariņš, Aleksandrs Kiršteins, Aldis Gobzems, Andris Kazinovskis, Krista Baumane, Nikolajs Kabanovs, Inese Voika. Un tālāk pieteikšanās kārtībā - pārējie Saeimas kolēģi.

Paldies.

Tātad šis ir aktualizētais debatētāju saraksts.

Es lūdzu man apvienot abus debašu laikus.

Paldies.

Augsti godātais Latvijas Valsts prezidenta kungs! Ministru prezidenta kungs! Ārlietu ministra kungs! Saeimas deputāti! Ekselences!

Liels paldies ārlietu ministram Rinkēvičam par desmito Saeimai sniegto ārpolitikas ziņojumu un arī šodien par ļoti detalizēto un līdzsvaroto ziņojumu ārlietu debatēs parlamentā.

Kolēģi, šīs ārpolitikas debates ir simboliskas. Šajās janvāra dienās mēs svinam Latvijas valsts starptautiskās atzīšanas *de iure* simtgadi. Un ir vēl kas īpašs - pirmo reizi ārpolitikas debates notiek virtuāli.

Taču pirms simts gadiem - 1921. gada 28. janvārī - notika Latvijas Republikas Satversmes sapulces svinīgā sēde par godu Latvijas starptautiskajai atzīšanai. Tas bija liels svētku brīdis.

Divas dienas agrāk, 1921. gada 26. janvārī, ar Apvienotās Karalistes, Beļģijas, Francijas, Itālijas un Japānas balsojumu par Latvijas valsts starptautisko atzīšanu mūsu diplomātijas vēsturē tika ierakstītas neaizmirstamas rindas. Paldies draugiem un sabiedrotajiem, kuri izšķirošajā brīdī bija kopā ar jauno Latvijas valsti!

Latvijas starptautiskā atzīšana bija izcils Latvijas diplomātu un ārlietu ministra Zigfrīda Annas Meierovica panākums. Gan starpkaru periodā, gan okupācijas gados Latvijas diplomāti nodrošināja nepārtrauktu valsts starptautisko atzīšanu. Šis patriotisms un neatlaidīgais darbs veicināja Latvijas neatkarības atjaunošanu.

Godātie klātesošie! Aizvadītais gads bija lielu pārbaudījumu gads. Covid-19 pandēmija mūsu līdzpilsoņus daudzviet pasaulē pārsteidza nesagatavotus. Pateicoties Latvijas valsts vēsturē lielākajai repatriācijas operācijai, par ko jau runāja ārlietu ministrs, Latvijas valstspiederīgie varēja atgriezties mājās. Jāsaka paldies mūsu diplomātiem un konsulārajām amatpersonām par augsto profesionalitāti un pašaizliedzību!

Pandēmija ir arī liels izaicinājums Eiropas vienotībai. Apsveicami, ka krīzes brīdī Eiropas Savienības institūcijas spēja līdz šim nepieredzētā ātrumā pieņemt nepieciešamos lēmumus, lai palīdzētu dalībvalstīm glābt cilvēku dzīvības un vienlaikus saglabātu Eiropas ekonomisko potenciālu. Kopīgo Eiropas Savienības vakcīnu iepirkumu ietvaros visām dalībvalstīm tiek gādātas vakcīnas. Šobrīd Eiropai ir ārkārtīgi svarīgi kopīgi strādāt, lai tās saņemtu laikus. Iespējami plaša vakcinācija ir tas mērķis, uz ko patlaban visi tiecas, lai varētu atgriezties ikdienas dzīvē.

Diemžēl pandēmijas laikā pieaug centieni manipulēt ar cilvēku prātiem, liekot lietā primitīvas sazvērestības teorijas un klajus melus, radot bailes un apjukumu. Un tā notiek daudzviet. Bieži vien tas tiek darīts tīšuprāt, lai destabilizētu situāciju.

Mēs redzam, ka dažkārt no viedokļu polarizēšanas līdz vardarbībai ir tikai viens solis. Mums ir jāsargā mūsu kopīgās demokrātiskās vērtības, demokrātijas ētiskā dimensija!

2020. gads Eiropas Savienībā ir bijis arī sarežģītu sarunu gads. Esam gandarīti, ka Vācijas prezidentūras noslēgumā beidzot tika pieņemts Eiropas Savienības daudzgadu budžets, kā arī jauns un ambiciozs atveseļošanas un noturības instruments.

Pandēmijas laikā pieredzam, ka ieguvumus no Eiropas un transatlantiskās sadarbības mēs nedrīkstam uzskatīt par pašsaprotamiem. Šo sadarbību neveido kāds no ārpuses. Tā ir mūsu visu atbildība. Tādēļ mums vispusīgi jāiesaistās debatēs par Eiropas nākotni. Saeima līdz ar citiem nacionālajiem parlamentiem ir ieinteresēta aktīvi piedalīties Eiropas nākotnes konferencē. Sabiedrība no Eiropas sadarbības gaida konkrētus, praktiskus rezultātus.

Apvienotā Karaliste vairs nav Eiropas Savienības dalībvalsts. Tas ir fakts. Tomēr vienošanās par Eiropas Savienības un Apvienotās Karalistes nākotnes attiecībām, kas tika panākta pagājušā gada pēdējās dienās, ir laba ziņa mūsu uzņēmējiem. Rūpīgi sekosim, kā šī vienošanās tiks īstenota reālajā dzīvē. Vienlaikus vēlos uzsvērt, ka mēs esam ieinteresēti attīstīt ciešu sadarbību ar Apvienoto Karalisti, kas ir un būs Latvijai līdzīgi domājoša valsts ārlietu, drošības politikas un aizsardzības jautājumos.

Pievēršoties drošības jautājumiem, jāatzīst, ka drošības izaicinājumi mūsu reģionā un pasaulē pieaug. Pieaug arī hibrīdapdraudējums, dezinformācija un kiberuzbrukumi. Krievijas uz revizionismu orientētais kurss, par ko jau detalizēti runāja arī ārlietu ministrs, nav mainījies. Pagājušajā gadā saistībā ar Otrā pasaules kara beigu 75. gadadienu pastiprinājās Krievijas centieni pārrakstīt vēsturi. Un tie skar ne tikai Baltijas valstis. Drošības situāciju Baltijas reģionā apdraud Krievijas centieni attīstīt savu bruņoto spēku mobilitāti, tuvāk mūsu robežām dislocēt augstas gatavības vienības un radīt sev iespēju bloķēt jūras un gaisa ceļus.

Tāpat pasaulē pieaug Ķīnas ambīcijas ietekmēt uz starptautiskajām tiesībām balstīto daudzpusējo sadarbību un arvien vairāk kontrolēt digitālo pasauli.

Novērtējam, ka Eiropas Savienībā, ANO un citās starptautiskajās organizācijās Latvija ar savām zināšanām un pieredzi dod vērtīgu ieguldījumu cīņā pret dezinformāciju un izaicinājumiem digitālajā vidē.

Godātie deputāti! Godātie debašu dalībnieki! Ekselences! Es vēlos vēlreiz pateikties mūsu sabiedrotajiem par dalību NATO kaujas grupā Latvijā. Pateicos par ieguldījumu Baltijas valstu aizsardzībā un Krievijas atturēšanā. Mēs augsti novērtējam NATO dalībvalstu parlamentu atbalstu, ko tie sniedza, pagarinot mandātu savu militārpersonu dalībai šajā kaujas grupā. Mūsu interesēs ir darīt visu nepieciešamo, lai stiprinātu Ziemeļatlantijas aliansi un tā būtu labi sagatavota pārvarēt jaunos drošības izaicinājumus eiroatlantiskajā telpā. Sagaidām, ka "NATO 2030" konsultāciju process stiprinās sabiedroto politisko vienotību un palīdzēs aliansi darīt militāri un politiski arvien spēcīgāku.

Pagājušajā nedēļā mēs visi sekojām līdzi jaunā ASV prezidenta Džo Baidena inaugurācijai. Tas bija emocionāls brīdis, kurā izskanēja aicinājums vienot un saliedēt sabiedrību. Eiropas Savienības un ASV attiecībās tiek atvērta jauna lappuse. ASV atgriežas Parīzes klimata nolīgumā. Ir liela ticība tam, ka starptautiskajās tiesībās balstītā daudzpusējā sadarbība atjaunosies ar jaunu enerģiju.

ASV kā Baltijas valstu stratēģiskā partnera un sabiedrotā nozīme mūsu reģiona drošības kontekstā ir nepārvērtējama. Mums ir jāveido aktīvs politiskais dialogs ar jauno ASV Kongresu un administrāciju. Pagājušā gada martā mēs, Baltijas valstu un Polijas parlamentārieši, viesojoties Vašingtonā, pārliecinājāmies par ASV Kongresa demokrātu un republikāņu nedalītu atbalstu Baltijas valstīm. Nozīmīgs ir ASV Kongresa lēmums piešķirt 168,7 miljonus ASV dolāru Baltijas drošībai un aizsardzībai jaunizveidotās Baltijas drošības palīdzības iniciatīvas ietvaros.

Kolēģi! Pasaule nestāv uz vietas, un demokrātija mostas. Mums kaimiņos, Baltkrievijā, cieņu raisa plašas sabiedrības apņēmība un drosme cīnīties par tiesībām uz brīvām un godīgām vēlēšanām un stāties pretī represīvo spēku vardarbībai. Saeimas nostāja, ka nepieciešams atbalstīt Baltkrievijas pilsonisko sabiedrību, ir nelokāma. Mēs novērtējam Latvijas diplomātu mērķtiecīgo darbu, kas vērsts uz to, lai mobilizētu starptautiskās sabiedrības atbalstu un Eiropas Savienība ieviestu stingras sankcijas pret Baltkrievijas amatpersonām, kuras ir atbildīgas par prezidenta vēlēšanu viltošanu un vardarbību pret miermīlīgajiem demonstrantiem. Mēs aicinām starptautisko sabiedrību un ANO izmeklēt Baltkrievijā notiekošos cilvēktiesību pārkāpumus un žurnālistu vajāšanas gadījumus.

Satraucoša ir cilvēktiesību situācijas pasliktināšanās Krievijas Federācijā. Opozīcijas līdera Alekseja Navaļnija drosmīgā atgriešanās dzimtenē pēc tam, kad viņu centās noindēt ar militāro indi *Novičok*, ir atmodinājusi cilvēkus Krievijā un pamudinājusi viņus iziet ielās, prasot vairāk demokrātijas. Pievienojos aicinājumiem nekavējoties atbrīvot Alekseju Navaļniju un miermīlīgos protestētājus, kas tika aizturēti pagājušajā sestdienā daudzās Krievijas pilsētās. Sagaidām Eiropas Savienības stingras sankcijas pret tām Krievijas amatpersonām, kuras par to ir atbildīgas. Ar jauno Eiropas Savienības globālo cilvēktiesību sankciju režīmu jeb tā sauktajām Magņitska sankcijām esam ieguvuši efektīvāku instrumentu, lai stingri iestātos par cilvēktiesību ievērošanu pasaulē.

Ar pandēmiju saistītās krīzes laikā esam pārliecinājušies par daudzpusējās, uz demokrātiskām vērtībām balstītās sadarbības nozīmi. Šobrīd Latvijai ir jauns mērķis - kļūt par ANO Drošības padomes nepastāvīgo locekli. Lai to sasniegtu, strādāsim kopīgi, izmantojot arī parlamentārā dialoga iespējas.

Godātie kolēģi! Svinot Latvijas valsts starptautiskās atzīšanas *de iure* simtgadi, es vēlos īpaši pateikties ārlietu ministram Edgaram Rinkēvičam, kā arī Latvijas vēstniekiem un visam ārlietu dienestam par pārliecinošo diplomātiskā un konsulārā dienesta darbu triju gadu desmitu garumā, kas jau aizritējuši kopš mūsu valsts neatkarības atjaunošanas.

Vēlu jums vienotu un saskanīgu komandas darbu Latvijas diplomātijas otrajā gadu simtenī! Lai mūs visus vieno Meierovica piesauktā vienprātība, strādājot mīļās Latvijas labā!

Paldies.

Sēdi vada Latvijas Republikas 13. Saeimas priekšsēdētāja
Ināra Mūrniece.

Sēdes vadītāja. Vārds Ministru prezidentam Krišjānim Kariņam.

A. K. Kariņš (Ministru prezidents).

Paldies.

Godājamais Latvijas Valsts prezidenta kungs! Cienījamā Saeimas priekšsēdētājas kundze! Cienījamās deputātes! Godājamie deputāti! Kolēģi ministri! Ekselences! Labdien visiem! Mēs šajā nedēļā atzīmējam Latvijas *de iure* simtgadi. Es domāju, ka ir vietā mums visiem mirkli padomāt un pateikties tiem cilvēkiem... sākot ar Zigfrīdu Annu Meierovicu... un visam tā laika ārlietu dienestam par pašaizliedzīgo darbu.

Es arī gribētu izteikt sirsnīgus paldies visiem mūsu šodienas diplomātiem, kuri faktiski ļoti sarežģītos pandēmijas apstākļos veic ļoti nozīmīgu darbu, īpaši pavasara posmā, kad bija jāorganizē repatriācijas reisi vairākiem tūkstošiem mūsu valstspiederīgo. Tātad paldies visiem arī, protams, par šo darbu.

Šodien es tikai gribētu trīs lietas tā īsi uzsvērt.

Vispirms, protams, paldies ārlietu ministram par patiešām apjomīgo un labi detalizēto ziņojumu. Manuprāt, tur visas svarīgās lietas vai svarīgie aspekti mūsu ārpolitikā tiešām ir ļoti veikli un labi uzrunāti. Paldies Rinkēviča kungam par to.

Es gribētu... par kovida pandēmiju un Eiropas Savienību, tad par demokrātiju kā tādu un tad nedaudz par mūsu diasporu.

Tātad vispirms - par kovida pandēmiju un Eiropas Savienību. Ir pilnīgi skaidrs, ko mēs esam redzējuši šajā... jau tagad gada laikā, ka šis nav uzdevums, ko viena valsts var veikt viena. Eiropas Savienība ir, neskatoties uz kritiku, ko reizēm sadzird par mūsu kopējo sadarbību... Tomēr mēs kā Eiropas Savienības dalībvalsts, kā savienība esam sanākuši kopā, un ir vairākas konkrētas lietas, kas ir arī panāktas.

Tātad tas pirmais, kas jau ir minēts, - tas ir mūsu... ne tikai mūsu daudzgadu budžets, bet arī atlabšanas fonds. Pirmo reizi vēsturē Eiropas Savienība ir vienojusies starptautiskajos tirgos aizņemties naudu un šo naudu izdalīt dalībvalstīm tieši atbalstam ekonomikas atlabšanai pandēmijas ietvaros. Šī kopīgā darba rezultātā Latvijai pienāksies aptuveni 10 miljardi eiro. Tās ir granta naudas. Tas ir turpmākajos septiņos gados, tai skaitā kādi divi miljardi aptuveni, kas būtu gaidāmi tuvākajā laikā, sākot jau no šī gada otrās puses... atlabšanas fonda veidā.

Šis darbs... un tas arī, neskatoties uz to, ka Lielbritānija izstājās no Eiropas Savienības... ka likās sākotnēji, ka daudzām dalībvalstīm, tai skaitā Latvijai, būs krietni mazāki fonda līdzekļi. Pateicoties kopīgajam darbam, tas ir, Ārlietu ministrijas vadībā... bet arī visām nozaru ministrijām... mēs panācām faktiski pavisam citu, sākotnēji varbūt pat necerētu rezultātu, kas dod

mūsu valstij ļoti labu pamatu tālākai izaugsmei, ja mēs tik gudri šo naudu arī kopīgiem spēkiem ieguldām. Tātad viens ir tieši finansēšanas iespēja.

Un otrs. Mūrnieces kundze ļoti pareizi atzīmēja par vakcīnām. Jāatceras un jāsaprot, ka vakcīnas šobrīd visā pasaulē ir deficīta prece. Zinātne ir faktiski triecientempā attīstījusi jau vairākas vakcīnas, kas ir pierādījušas savu efektivitāti. Divas no tām ir jau atzītas un reģistrētas Eiropas Savienībā, un gaidāms, ka šonedēļ vēl trešā vakcīna būs reģistrēta.

Ja Latvija kā salīdzinoši maza valsts būtu spiesta mēģināt vienoties ar jebkuru no potenciālajiem ražotājiem par vakcīnām, mēs vēl droši vien gaidītu pusgadu vai pat gadu, līdz varētu tikt pie pirmās vakcīnu devas. Eiropas Savienība izvēlējās citu ceļu, tas ir, Eiropas Komisijas vārdā slēgt ar daudziem ražotājiem līgumus, pat pirms šīs vakcīnas bija izstrādātas, ieguldīt šajās zāļu firmās līdzekļus, lai viņi varētu attīstīt savu ražošanu un arī veikt savu zinātnisko, pētniecisko darbu, kura rezultātā mēs kā Eiropas Savienības dalībvalsts arī proporcionāli varam saņemt vakcīnas... ko Eiropa kopumā ir panākusi.

Tā rezultātā mūsu vakcinēšana jau sākās decembra beigās. Ņemot vērā, ka pandēmija tika izsludināta martā, tas ir, nepilna gada laikā, deviņos desmit mēnešos no tā, kad sākās pandēmija, Latvijā jau bija pirmā pote, un tas ir faktiski pateicoties ne tikai, protams, zinātnei un zinātniekiem, bet Eiropas Savienības kopējai spējai vienoties un strādāt kopā, lai sasniegtu šo kopīgo mērķi.

Protams, Eiropai izaicinājumu ir ļoti daudz. Kā Rinkēviča kungs minēja, pasaules, teiksim, ģeopolitiskais stāvoklis, ja tā varētu teikt, nekļūst mierīgāks, tas kļūst aizvien vētraināks, un tāpēc mūsu valsts interesēs ir, protams, turēties kopā ar mūsu Eiropas Savienības partneriem, vienmēr iestāties par to, ka labāk Eiropai kopīgi nekā dalībvalstīm atsevišķi daudz ko risināt, tai skaitā drošības jomā. Protams, Latvijas pirmais un tas galvenais drošības garants un pamats ir NATO alianse - par to vispār nav un nebūs nekādas runas. Bet Eiropas Savienība, ja mēs, dalībvalstis, labāk sadarbotos viena ar otru, mēs varētu būt spēcīgāks partneris NATO ietvaros. Es domāju, šis ir tas virziens, kur mēs varam skatīties, - vai tas būtu uz kādiem konkrētiem militāriem iepirkumiem vai labāku koordināciju starp dalībvalstīm. Ņemot vērā Eiropas ļoti lielo iedzīvotāju skaitu un ārkārtīgi lielo ekonomisko spēku, mēs kā savienība varētu būt spēcīgāks kopīgs NATO partneris, nevis tikai, protams, kā individuālas valstis... kā arī mēs esam.

Šeit, protams, ir jāizsaka gandarījums, un paldies visu NATO dalībvalstu spēku... visiem viņu karavīriem, kuri šobrīd dien arī Latvijas teritorijā, stiprinot Eiropas Savienības kopīgo drošību un arī konkrēti mūsu Latvijas drošību.

Par demokrātiju. Dažādi pētījumi un raksti, grāmatas liecina par to, ka pēdējos gados demokrātija ir tādā atkāpšanās ceļā. Tas ir no gada uz gadu. Nav aizvien vairāk demokrātisko valstu, diemžēl mēs redzam, ka pasaules mērogā demokrātisko valstu skaits šobrīd nedaudz samazinās, bet, neskatoties uz to, cilvēku tieksme dzīvot brīvībā un demokrātijā nekur nav pazudusi, un vislabāk mēs to redzam tieši mūsu valsts dienvidu robežās... Baltkrievijā.

Baltkrievija dzīvo ilgstoši zem autoritāra režīma. Tauta vairs nepieņēma kārtējās, teiksim, ne brīvās vēlēšanas un jau piecus mēnešus nemitīgi iziet ielās, miermīlīgi demonstrējot pret varu, pieprasot neko vairāk kā tiesības pašiem brīvi, atklāti un godīgi ievēlēt savu valdību. Viņi prasa dzīvot brīvībā, ar ko mēs jau varbūt viens otrs 30 gadu laikā esam apraduši, ka tas ir pašsaprotami. Tas nav pašsaprotami. Par demokrātiju ir jācīnās katru dienu gan mums... Ja mēs paskatāmies tieši uz mūsu kaimiņiem baltkrieviem, kā tauta turpina demonstrēt... Protams, mums - kā Latvijai, kā Eiropas Savienībai - ir jāturpina atbalstīt Baltkrieviju, īpaši - Baltkrievijas

pilsonisko sabiedrību, arī skatoties, kā mēs varam un ko mēs varam labāk darīt ekonomiskajā jomā, lai trāpītu tieši Baltkrievijas režīmam, ne plašām... nevis plašai tautai.

Mēs arī redzam Krievijā, kur demokrātija neplaukst... Tā nav demokrātiska valsts. Rinkēviča kungs ļoti labi aprakstīja daudzas viņu darbības. Es konkrēti par vienu personu, par Navaļnija kungu, kuru ne tikai mēģināja noindēt (viņš nokļuva Vācijā, kur izveseļojās), bet, atgriežoties Krievijā, viņu momentā arestēja, un rezultātā sestdien bija plašākās demonstrācijas pret esošo varu Krievijā, kādas ir bijušas ļoti daudzos gados. Ir skaidrs, ka arī mūsu austrumu kaimiņu valstī Krievijā daudzi cilvēki alkst dzīvot brīvībā un demokrātijā.

Brīvība un demokrātija nav nekas cits kā tas, ko Zigfrīds Anna Meierovics teica tajā 18. novembra uzrunā, ko Rinkēviča kungs minēja, ka tagad mums pašiem, nevis kādam citam ir iespēja noteikt savu likteni un to, kā mēs attīstīsimies. Tas ir tas, ko cilvēki alkst Baltkrievijā un acīmredzot pieaugošs skaits cilvēku arī Krievijā. Un mums ir jāpalīdz šādiem centieniem, īpaši pilsoniskajai sabiedrībai.

Protams, mūsu Austrumu partnerība kā tāda arī ir ļoti svarīga, un mums ir jātur šī partnerība Eiropas Savienības darba kārtībā ļoti augstā vietā. Bet, ja padomājam par demokrātiju tādās citadelēs kā, piemēram, Amerikas Savienotās Valstis, tad mēs redzam, ka arī tur diemžēl demokrātija var būt trausla. Es domāju, ka tas ir tāds zvana brīdinājums mums visiem, ka mēs nevaram nolaist... modrību. Šodien ar šiem visiem jaunajiem mūsu saziņas līdzekļiem, sociālajiem tīkliem mēs redzam, ka dezinformācija var izplatīties ļoti ātri, cilvēku sakūdīšana var notikt ļoti ātri. Mums ir jābūt modriem, jābūt atvērtiem, jāskaidro, protams, tas, ko mēs valdībā un Saeimā darām, un jāatgādina cilvēkiem, kāpēc domu apmaiņa ir nepieciešama, bet vardarbība nav nekur pieļaujama.

Tātad mums ir svarīgi - kā Latvijai, arī kā Eiropas Savienības dalībvalstij - stiprināt transatlantiskās saites starp Eiropas Savienību un Amerikas Savienotajām Valstīm ekonomiskajā ziņā, diplomātiskajā ziņā, drošības ziņā caur NATO aliansi, un mēs kā valsts turpināsim arī šajā virzienā ļoti nopietni strādāt. Protams, paldies visiem, kas šo darbu jau veic.

Visbeidzot es gribētu pāris vārdus par diasporu. Mūsu, varētu teikt, tautas vēsturē un arī valsts vēsturē ir bijis raksturīgi tas, ka latvieši ir dzīvojuši arī daudz kur ārpus Latvijas. Tas sākās 19. gadsimta otrajā pusē, kad bija diezgan liela latviešu migrācija uz tolaik cariskās Krievijas teritorijām. Tur bezzemniekiem piedāvāja zemi, kur viņi varētu saimniekot, un mums savulaik izveidojās latviešu ciemi ļoti daudz kur Krievijā.

Pirmā pasaules kara laikā mums bija ļoti liela emigrācija - bēgļu gaitās devās ļoti daudz cilvēku, īpaši no Kurzemes. Lielais vairums no tiem arī nonāca Krievijā. Daudzi atgriezās, daudzi palika, un viņu pēcteči aizvien tur dzīvo.

Pēc Otrā pasaules kara mums arī bija ļoti liela bēgļu plūsma no tā saucamā Kurzemes katla, no Kurzemes pussalas, pārsvarā uz Vāciju, arī neliela straume uz Zviedriju. Pēckara gados šie bēgļi tika izmitināti dažādās valstīs, liels skaits nonāca Amerikas Savienotajās Valstīs, Kanādā, Austrālijā un citās valstīs.

Protams, mēs redzam šodien - kopš valsts neatkarības, īpaši, kopš iestājāmies Eiropas Savienībā, - daudzi, vairāki simti tūkstošu mūsu tautiešu ir devušies darba, studiju, citos nolūkos dzīvot ārpus Latvijas. Ļoti liels skaits no tiem ir nonākuši Lielbritānijā, arī Īrijā, Dānijā, Zviedrijā, Vācijā un citās valstīs. Visas šīs dažādās diasporas, kuras dažādos laikos ir veidojušās, - daudz kur ir bijuši ne tikai centieni, bet arī ļoti veiksmīgi ir uzturēta latviešu valoda un kultūra. Mums ir svarīgi kā valstij šo saikni ar diasporu uzturēt, jo šī diaspora ir arī, varētu teikt, kā daļa no mūsu

ārpolitikas. Šie ir cilvēki, kas savās mītnes zemēs var ne tikai stāstīt kaimiņiem, viņi var stāstīt arī politiķiem... atgādināt, stāstīt par Latviju, par mūsu interesēm, arī būt mūsu vēstneši. Protams, ekonomiskajā ziņā tur ir ļoti liels sadarbības potenciāls, kur mūsu jaunie uzņēmēji, kuri šobrīd strādā ārpus Latvijas, arī var stiprināt saikni ar Latviju.

Mēs zinām, ka medicīnā mediķiem ir ļoti stipra un spēcīga sadarbība ar ārzemēs strādājošiem ārstiem. Tātad šī diaspora - manā skatījumā, mums ir jāsaprot, ka tā ir daļa no mūsu valsts, daļa no mūsu tautas, kura ir ārzemēs, un mums to nevajag uzskatīt par kaut kādu zaudējumu, bet par potenciāli ļoti lielu ieguvumu. Tai skaitā, protams, daudzi no šiem cilvēkiem ir laipni un mīļi gaidīti mājās. Un mums arī tas ir jāveicina.

Tātad paldies visiem, kuri turpina aktīvi uzturēt saikni ar Latviju, dzīvojot ārzemēs. Es domāju, arī ārpolitikā mums ir Eiropas Savienība, mums ir NATO alianse, mums ir demokrātijas stiprināšana kā tāda, bet neaizmirsīsim arī svarīgo saikni ar mūsu tautiešiem, kuri dzīvo ārzemēs.

Lai mums visiem izdodas kopīgiem spēkiem nostrādāt vēl! Un mēs jau varam sākt domāt, kā izskatīsies divsimtgade Latvijas *de iure* atzīšanai.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies Ministru prezidentam Krišjānim Kariņam.

Kolēģi! Turpinām debates.

Ārlietu komisijas vārdā - deputāts Rihards Kols.

R. Kols (NA).

Cienījamie kolēģi! Lūdzu apvienot abus debatēšanai atvēlētos laikus.

Sēdes vadītāja. Debašu laiki tiek apvienoti.

R. Kols. Paldies.

Augsti godātais Latvijas Valsts prezidenta kungs! Ļoti cienījamā Saeimas priekšsēdētājas kundze! Ministru prezidenta kungs! Ārlietu ministra kungs! Ministri! Ļoti cienījamie un godātie deputāti! Ekselences! Ārpolitikas debates ir spēcīgi iesakņojusies tradīcija, un tas jau no runātājiem iepriekš tika izcelts. Tātad šogad tās notiek jau desmito gadu. Ierasti tas ir viens no tiem notikumiem parlamenta darbā, kas raisa visspilgtākās debates.

Ārlietu ziņojums atspoguļo Ārlietu ministrijas, arī Ministru kabineta, kā arī Saeimas, nevalstisko organizāciju un sociālo partneru savstarpējā sadarbībā un kvalitatīvās diskusijās panākto kopīgo izpratni par Latvijas ārpolitikas mērķiem un izaicinājumiem.

Latvijas *de iure* otrās simtgades pirmās ārpolitikas debates ir citādas, lielā mērā pat atbilstošas 21. gadsimtam, tā varbūt simboliski iezīmējot, ka ne mēs, ne darbs, ko darām, nestāv uz vietas. Patiesi ceru, ka formai tomēr nav tik liela ietekme uz saturu, kā reizēm mēdz šķist, un ka šodien uzklausīsim daudz kvalitatīvu un pārdomātu redzējumu par Latvijas ārpolitiku.

Gribu sākt ar paldies. Paldies ārlietu ministram Edgaram Rinkēvičam par profesionālu, izsmeļošu un izsvērtu ziņojumu. Paldies Ārlietu ministrijai par pašaizliedzīgo darbu, ilgstoši aizstāvot mūsu

valsti un pārstāvot mūsu intereses ārzemēs, un ļaujot mums visiem būt lepniem par ārlietu dienesta paveikto valsts interešu aizstāvībā.

Diplomātiskā un konsulārā dienesta profesionalitāte pandēmijas krīzes laikā, īstenojot valsts vēsturē apjomīgāko Latvijas valstspiederīgo repatriācijas operāciju pagājušā gada pavasarī, ir bezprecedenta sasniegums un tiešs apliecinājums pelnītajam novērtējumam. Un ne mēs vienīgie to pamanījām un novērtējām pandēmijas sākuma juceklīgajā un negācijām pieblīvētajā ziņu telpā.

Lai gan brīžiem šķita, ka pasaule līdz ar Covid-19 pandēmiju ir apstājusies, tā un ārpolitika pierādīja zināmo "Un tomēr viņa griežas!" patiesību. Gan ārlietu dienesta, gan parlamenta un Saeimas Ārlietu komisijas, gan citu ārpolitikas veidotāju darbība pērn bija nepieredzēti intensīva, katram darbojoties savās frontes līnijās, paužot Latvijai svarīgu nostāju, aizstāvot mūsu un sabiedroto intereses.

Par spīti pandēmijai, kad apstākļi vēl to pieļāva, Latvijai tomēr izdevās noorganizēt svarīgas augsta līmeņa ienākošās vizītes. Par to paldies gan Ārlietu ministrijai, gan Valsts protokolam un parlamenta Protokola nodaļai tajā skaitā.

Ārlietu komisija aktīvi pauda Latvijas vērtības un pozīcijas, piemēram, ar virkni Ārlietu komisijas un Saeimas paziņojumu gan par Krievijas centieniem pārrakstīt Otrā pasaules kara vēsturi, gan situāciju Baltkrievijā. Un, par spīti "viss ir slikti un bezjēdzīgi" pieejas cīnītājiem, nav šaubu, ka šīs stingrās pozīcijas tiek pamanītas, novērtētas un ir Latvijas vērtību orientāciju pārapstiprinošas.

Polittūrisma retorikas cienītāji novērtēs, ka, par spīti tam, ka aizbraukt nekur nav iespējams, par sevi varu teikt, - polittūrisms turpinās pilnā sparā. Reizēm izdodas apmeklēt divas valstis vienā dienā un pat atrasties vairākās vietās vienlaikus.

Latvijas ārpolitika, arī tās parlamentārajā dimensijā, gandrīz kā par spīti attālinātā darba radītajiem ierobežojumiem, turpina darboties kā labi ieeļļots mehānisms. 2020. gadā stiprinājām ikdienas un veidojām jaunas regulāras sadarbības formas.

Lai pārrunātu sadarbību reģionālajā un starptautiskajā līmenī un dalītos ar aktualitātēm un pieredzi, attālināti tikās Ziemeļvalstu un Baltijas valstu pārstāvji. Pirmo reizi notika Baltijas valstu, Polijas, Čehijas, Slovākijas un Ungārijas parlamentu ārlietu komisiju priekšsēdētāju sanāksme, kurā prioritāri bija aizsardzības un infrastruktūras, enerģētikas, digitalizācijas un starptautisko attiecību jautājumi.

Neierasti aktīva bija sadarbība ar Lietuvu un Igauniju, arī parlamentu līmenī apvienojot spēkus, lai mūsu paustie vēstījumi būtu ar lielāku svaru un izskanētu plašāk. Visspilgtāk to redzējām pēc Baltkrievijas 9. augusta neleģitīmajām prezidenta vēlēšanām. Baltija saliedējās ar baltkrievu tautu, uzstājīgi un nelokāmi paužot atbalstu, mudinot Eiropas Savienību ieviest sankcijas, tā nostājoties mūsu kopējo vērtību sardzē. Šī ir tieša atdeve no iepriekšējo gadu debatēs un ziņojumos paustā mērķa - stiprināt reģionālās sadarbības formas.

Vēlos vērst uzmanību, ka ir sākts darbs arī pie Latvijas kandidatūras virzīšanas uz nepastāvīgā locekļa vietu ANO Drošības padomē. Uzskatu, ka turpmākajās diskusijās par šo iniciatīvu jāiesaista mūsu sabiedrība. Te saredzu būtisku lomu parlamentam, skaidrojot un argumentējot gan pamatojumu šādam solim, gan ieguvumus no šī procesa Latvijai un mums visiem. Plašās sarunās, gūstot atgriezenisko saiti no sabiedrības, mēs nonāksim pie Latvijas vizītkartes, tādas kā esences par to, kas mēs esam un kas mums rūp kā valstij un sabiedrībai, un kādu pievienoto vērtību Latvijas ievēlēšana Drošības padomē dotu starptautiskajai sabiedrībai.

Kopumā par ziņojumu. Lielā mērā pievienojos ārlietu ziņojumā nospraustajiem uzdevumiem un mērķiem, tāpēc katru no tiem īpaši neatreferēšu, tā vietā došu nelielu ieskatu par, manā skatījumā, lielākajiem izaicinājumiem, kas mūs sagaida un kam jāpievērš uzmanība.

Pērn šajās dienās Covid-19 sāka izplatīties pa visu pasauli. Kā saka, Covid-19 devās brīvsolī. Šodien novērojam pandēmijas pārveidotās globālās kārtības kontūras. Vīruss ir sagrābis dzīvības, "uzkāris" ekonomikas un mainījis to, ko saprotam kā šodienas globalizēto pasauli.

Globālā ekonomika piedzīvo milzīgu lejupslīdi. Transatlantiskā alianse ir zemākajā attiecību punktā tās pastāvēšanās vēsturē, un starptautiskās institūcijas piedzīvo leģitimitātes krīzi. Ja pērn debatēs kā par nopietnu multilaterālās sistēmas satricinājumu runājām par Eiropas Padomi, precīzāk, Eiropas Padomes Parlamentāro asambleju, tad šogad ar Pasaules Veselības organizāciju priekšgalā krīt virkne citu. PVO pamatoti kritizēta par lēno reakciju uz pandēmiju un nostāšanos Ķīnas pusē - PVO atzinīgi novērtēja Ķīnas it kā nodrošināto caurspīdīgumu un centienus ierobežot vīrusa izplatību, ignorējot Ķīnas pieļautās kļūdas krīzes pārvaldībā pandēmijas sākumā.

ASV pandēmijas sākumā no PVO aizgāja. ASV prezidenta Džo Baidena inaugurācija daudziem pasaules līderiem šķiet kā malks svaiga gaisa (Covid-19 krīzes kontekstā tiešām zinām, cik svarīgs ir skābeklis.), savukārt attiecībā uz PVO tas iezīmē kursa maiņu - ASV atgriešanos PVO, tā iezīmējot atkal atjaunotu paļāvību uz globāliem risinājumiem.

Paralēli apgriezienus uzņem arī Ķīnas konflikts ar PVO - joprojām tiek slēpti dati, Pasaules Veselības organizācijas eksperti netiek laisti pie vīrusa izcelsmes punkta (jeb angliskajā vārdā tas ir *ground zero*). Šī ir ne tikai neproduktīva, bet arī kaitnieciska pieeja, kas kavē mūsu kopējo spēju apturēt pandēmiju.

Arī citas starptautiskās institūcijas, piemēram, Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padome krīzes laikā klusē, nespējot vienoties par kolektīvu risinājumu daudzšķautņainajā problēmu kopumā. Šajā nespējā atspoguļojas ASV un Ķīnas attiecību saasināšanās un Ķīnas mēģinājumi vājināt starptautiskās organizācijas, kurai bez minstināšanās un ar entuziasmu pievienojas šī aroda lietpratēji - Krievija. Visām šīm valstīm ir veto tiesības.

Kontekstā jāpiemin - ANO Drošības padome ir jāreformē. Un es pilnībā piekrītu ārlietu ziņojumā nospraustajiem reformu uzdevumiem un vīzijai.

Ķīnas ambīcijas nav noslēpums. Zīmīgi, ka agresīvākos Ķīnas diplomātus mēdz saukt par vilku kareivjiem, kas Ķīnas politiskā aparāta "skaldi un valdi" pieeju mēģina pielietot Rietumos. Tāpēc, ja kādam vēl tādas ir, iesaku atmest ilūzijas par to, ka Ķīna starptautiskajā telpā spēlēs pēc tiem pašiem liberālās demokrātijas principiem. Ķīna operē no ekskluzīvām Ķīnas un tās Komunistiskās partijas interešu pozīcijām, no citas vērtību sistēmas un no cita režīma platformas. Rodas asociācijas ar diplomātiju Mežonīgo Rietumu gaumē. Būs arvien vairāk jārēķinās, ka Ķīna turpinās nostiprināt savu starptautisko svaru caur citām valstīm, kurās tā ietekmi ieguvusi caur maigo varu, un arī nesen noteiktās sankcijas pret nu jau bijušajām ASV administrācijas amatpersonām ir zīmīgs solis, kas parāda gatavību Ķīnai pielietot arī šo instrumentu savu mērķu sasniegšanā. Un nebūt, lai cīnītos par demokrātiju, bet - lai apslāpētu un klusinātu tos, kas to kritizē.

ASV un Ķīnas konfrontācija būs 21. gadsimta starptautiskās politikas galvenā iezīme neatkarīgi no tā, kurš konkrētajā mirklī saimniekos Baltajā namā. Pastiprināta konfrontācija starp ASV un Ķīnu, rēķinoties ar Baidena nevēlēšanos slēgt tirdzniecības līgumus ar autoritāru sistēmu līderiem un paustās bažas par demokrātijas, cilvēktiesību un tiesiskuma jautājumiem gan Ķīnas nacionālajā līmenī, gan Honkongā, Taivānā un Dienvidķīnas jūrā var nostādīt Eiropas Savienību

visai sarežģītā situācijā, sarežģītākajā pēdējo četru gadu laikā. Transatlantiskās attiecības tiešā veidā ietekmēs Eiropas Savienības pozīciju un attiecības ar Ķīnu, izvēloties savu vietu šī konflikta kontekstā. Nezinu, vai Eiropas Savienība nesasteidz investīciju nolīguma noslēgšanu ar Ķīnu, - to rādīs laiks.

Savukārt Krievija ir kodolvalsts, kas, par spīti tās krītošajai ietekmei, joprojām spēj iedragāt transatlantisko sabiedroto stabilitāti un intereses, vardarbīgi apkarojot Kremļa politisko opozīciju. Vienlaikus jāatzīst, ka tā patiešām centās ierobežot vīrusa izplatību. Tas gan nav atturējis Kremli no dezinformācijas kampaņām ārvalstīs, izplatot sazvērestības teorijas par vīrusa izcelsmi, lai sētu haosu un apjukumu Eiropā un citur. Krievijas un Ķīnas dezinformācijas vēstījumi arvien biežāk, šķiet, izskan unisonā.

Šodienas demokrātijas ir tehnoloģiju demokrātijas, kurām jāiegulda liels darbs, lai globalizācijas, tehnoloģiju pārmaiņu laikā nepaliktu zaudētājos. Pandēmija padziļināja atkarību no digitālajām tehnoloģijām un paplašināja kibernoziegumu, kiberspiegošanas iespējas. Tehnoloģiju uzņēmumi, interneta spēja tikt galā ar pieprasījumu demonstrē kibertelpas sniegtās lielās iespējas. Tomēr krīzes izraisītā atkarība radīja vēl auglīgāku vidi kibernoziegumiem. Vislielāko uzmanību izpelnījās ar pandēmiju saistīti incidenti, piemēram, noziedzīgi pikšķerēšanas un izspiedējvīrusu uzbrukumi veselības aprūpes iestādēm un kiberspiegošana vakcīnu izstrādē.

Laikā, kad lielākā daļa pasaules informāciju pārraida un glabā tieši internetā, tādas starptautiskās konvencijas, kas noteiktu kibertelpas etiķeti, informācijas un kiberinstrumentu pielietojumu pieļaujamās robežās, nodrošina iespēju bezrobežu kibertelpai turpināt eksistēt pelēkajā zonā, kurā nav skaidru noteikumu un normu. Šodien kibernoziedzniekiem ir potenciāls ne tikai iznīcināt kritisko infrastruktūru, bet arī graut uzticību institūcijām un demokrātijas pamatprincipiem.

Dezinformācija, jo īpaši interneta vidē, kā problēma eksistēja un bija zināma pirms Covid-19, taču pandēmija izraisīja infodēmiju, uzskatāmi demonstrējot, cik neefektīvi ir bijuši līdzšinējie centieni to iegrožot. Pandēmijas ietekmi nevar novērtēt pārāk zemu. Mūsu noturība pret dezinformāciju un ietekmēšanas operācijām, tai skaitā spēju atklāt, analizēt un atspēkot ārējās dezinformācijas un ietekmēšanas kampaņas, ir kļuvusi par kritiski svarīgu drošības un starptautiskās kārtības jautājumu. Ja neticam ne demokrātijai, ne valstij, ne zinātnei, iestājas absolūts haoss un jebkuras ilūzijas par sabiedrības veselības plāniem var aizmirst.

Ir arī jādefinē tiešsaistes platformu pienākumi attiecībā uz dezinformāciju, vienlaikus pasargājot lietotājus no nepamatotiem vārda brīvības ierobežojumiem un privātuma pārkāpšanas. Pie tā uzsākts darbs Eiropas Savienības līmenī. Šis var būt vienojošs uzdevums transatlantisko attiecību stiprināšanai.

Ne tikai mūsu ikdienas internetam, bet visai kibertelpai ir vajadzīgi savi "satiksmes noteikumi" un regulējums. Redzu, ka šeit lielas priekšrocības ir Eiropas Savienībai, kura tiek uzskatīta par regulējumu lielvaru, kuras regulējumiem ir nopietns svars ārvalstīs.

Raugoties uz Eiropas Savienības kaimiņiem, jāsecina, ka ar visu mūsu aizraušanos ar vērtību deklarēšanu un maigās varas principiem Eiropas Savienība izskatās atrauta no globālajām norisēm, bet Eiropas Savienības politiskās prioritātes arvien vairāk virzās uz ambiciozāku ārpolitiku.

Francijas prezidents Makrons iestājas par Eiropas Savienības stratēģisko autonomiju, piemirstot pārējiem atklāt pašu stratēģiju, un ar nepacietību gaida iespēju īstenot Eiropas ārpolitikas ambīcijas.

Versiju par formu ir daudz, taču redzama nepārprotama un plaša vienprātība, ka Eiropas Savienības starptautiskajās attiecībās ir jābūt stingrākiem. Tas likumsakarīgi paredz Eiropas Savienības institūciju un pārstāvniecības, ne atsevišķu dalībvalstu līderu pozīciju un institucionālā svara palielināšanu.

Atbilstoši tam, kā Eiropas Savienība īsteno vienotu ārpolitiku, jāveido institucionāla līmeņa Eiropas Savienības ārpolitikas resors ar saviem īpašajiem sūtņiem konkrētiem reģioniem un valstīm. Eiropas Savienības definētai politikai... atbilstoši iepriekš definētai stratēģijai ar Eiropas Savienību... dotu mandātu spēcīgāki, efektīvāki vispusēju kopējo interešu pārstāvji.

Ja vēlaties labo piemēru šajā... īpašo sūtņu darbam un tam, kā tiek pārstāvēts Eiropas Padomes dotais mandāts, nav tālu jāmeklē. Pavisam nesenā pagātnē mēs to lieliski redzējām ar Barnjē kā galveno breksita sarunu vedēju. Tam nepieciešama nevis stratēģiska pieeja (to var noteikt vēlāk), bet gan pati stratēģija kā tāda. Mācoties no jaunās ģeopolitiskās dinamikas pašreizējiem draudiem, tostarp Covid-19 pandēmijas, un gaidāmajām problēmām, definētas un nepārprotamas stratēģijas ļaus Eiropas Savienībai paātrināt lēmumu pieņemšanu ārlietās un spēju sadarboties ar līdzīgi domājošiem partneriem, lai risinātu daudzos kopīgos uzdevumus, aizstāvot savas intereses, normas un vērtības pēcpandēmijas pasaulē.

Lielākā daļa Eiropas Savienības iedzīvotāju uzskata...

Sēdes vadītāja. Paldies, Kola kungs. Man ir jāteic, ka arī apvienotais debašu laiks ir beidzies.

Godātie kolēģi! Debates mēs turpināsim pēc pārtraukuma.

Pirms pārtraukuma ir laiks **paziņojumam**.

Tātad 22. janvārī dzimšanas dienu svinēja mūsu kolēģe Iveta Benhena-Bēkena, un šodien dzimšanas diena ir mūsu kolēģim Jurim Rancānam. Mēs viņus sveicam! *(Aplausi.)*

Paldies.

Vēl deputātu reģistrācija. Reģistrācija notikusi.

Pārtraukums līdz pulksten 11.00.

(Pārtraukums.)

Sēdi vada Latvijas Republikas 13. Saeimas priekšsēdētājas biedre
Dagmāra Beitnere-Le Galla.

Sēdes vadītāja. Godātie kolēģi! Turpinām sēdi pēc pārtraukuma.
Turpinām debates.

Eiropas lietu komisijas vārdā - deputāte Vita Anda Tērauda. Lūdzu!

V. A. Tērauda (AP!).

Labdien, cienījamā sēdes vadītāja! Kolēģi! 2020. gads Eiropā ir bijis satricinājumu pilns: pandēmija un tās sekas, zaudētas dzīvības, veselības sistēmu pārslodze, ekonomikas krahs.

Eiropas Savienība ir pirmo reizi kļuvusi par vienu valsti mazāka. Tik ilgi mocītais breksits ir beidzot īstenojies. Iekšējā viļņošanās par tiesiskuma jautājumiem radīja saspīlējumus dalībvalstu

starpā. Saspīlējumi sāk ietekmēt Eiropas Savienības rīcībpolitikas un lēmumus. Bet Eiropas kaimiņos, Baltkrievijā un Krievijā, demokrātiski noskaņoti iedzīvotāji aizvien skaļāk prasa pārmaiņas. Esam visi liecinieki, kā tas, kas notiek digitālajā pasaulē, pārceļas uz reālo pasauli un draud ar pavisam nopietnām sekām mūsu demokrātijām.

2020. gada pavasarī, strauji izplatoties Covid-19 vīrusam, Eiropas Savienības dalībvalstis reaģēja asi, bet individuāli. Straujā rīcība, slēdzot robežas, ierobežojot cilvēku brīvu pārvietošanos un preču brīvu kustību, sniedza skaidru liecību tam, cik trauslas var būt tās brīvības, ko mēs kā Eiropas Savienības iedzīvotāji uztveram kā pašsaprotamas.

Mūsu ārlietu dienests šai situācijā teicami noreaģēja, sniedzot konsulāros pakalpojumus mūsu cilvēkiem un intensīvi strādājot, lai normalizētu situāciju Eiropas Savienības dalībvalstu starpā. Pandēmija kļuva par praktisku izaicinājumu Eiropas Savienības ikdienas darbā. Dialogs dalībvalstu starpā klātienē vairs nebija iespējams, un Eiropā, tāpat kā mums te, Latvijā, darbs pārcēlās uz virtuālo vidi. Latvija izcēlās kā dalībvalsts, kura var piedāvāt veiksmīgus un inovatīvus risinājumus - aplikācija "Apturi Covid" starp pirmajām pasaulē un *e-Saeima* kā risinājums parlamentārajam darbam neklātienē.

Pateicoties mūsu sadarbības spējai, Baltijas valstu un Somijas starpā 2020. gada vasarā izdevās izveidot vienotu pārvietošanās telpu, kurā varējām saglabāt iedzīvotājiem kustības brīvību un nodrošināt ekonomisko apriti pandēmijas pirmā viļņa laikā cietušajai tūrisma industrijai. Otrais vīrusa vilnis tagad smagi skāris visu Eiropu, izpostot arī šo Baltijas un Somijas burbuli.

Šoreiz, reaģējot uz otro vilni, redzam daudz ciešāku, labāku Eiropas Savienības un dalībvalstu savstarpējo koordināciju. Kopīga, koordinēta Eiropas Savienības rīcība, piemēram, medicīnas preču un vakcīnu iegādē, kā arī resursu mobilizācijā ekonomikas atlabšanai atļaus Latvijai pārvarēt krīzi un ātrāk atlabt, nekā tas būtu iespējams, atrodoties ārpus Eiropas Savienības.

Lai gan ekonomisko ieguvumu Latvijā ir neizmērāmi daudz, Eiropas Savienība pamatā ir vērtību savienība. Un aizgājušajā gadā vērtību jautājumi izvirzījušies priekšplānā. Dalībvalstu starpā veidojas atšķirīga izpratne par likuma varu un tiesiskumu.

Lai gan jau ilgstoši ir atvērtas 7. panta procedūras pret Ungāriju un Poliju, nav prognožu, kad un kā šīs procedūras varētu noslēgties. Eiropas Savienībai ir nepieciešami jauni, niansētāki mehānismi, lai risinātu šādas domstarpības par tiesiskumu.

Pirmo reizi šogad Eiropas Savienība gatavoja ziņojumu par tiesiskumu visās Eiropas Savienības dalībvalstīs, ar vienu olekti mērot katru dalībvalsti un radot pamatu Eiropas Padomes līmeņa diskusijai par tiesiskumu katrā dalībvalstī. Mehānisms ir daudzsološs, bet lēns. Par ziņojumu diskutēs Eiropas Padomē, diskusiju izstiepjot divu gadu garumā. Diskusijai nav arī skaidra iznākuma. Tā piedāvā iespēju tuvināt viedokļus, bet nepiedāvā rīcības plānu, ja saglabājas krasi atšķirīgas interpretācijas.

Tikmēr šaubas par tiesiskumu atsevišķās dalībvalstīs jau tagad noved pie tā, ka netiek respektēti Eiropas aresta orderi. Dalībvalstis vēršas viena pret otru Eiropas tiesā. Šie atšķirīgie viedokļi par tiesiskumu pārgāja no teorētiskā strīda uz pavisam reālu strupceļu, divām dalībvalstīm uzliekot savu veto Eiropas Savienības daudzgadu budžeta un atveseļošanas fonda apstiprināšanai.

Dalībvalstu vairākuma atbalstu guva jauns mehānisms, kas sasaista tiesiskuma ievērošanu ar piekļuvi Eiropas Savienības līdzekļiem. Komisija turpmāk varēs apturēt līdzekļu izmaksas, ja ir pamatotas šaubas, vai tiek ievērotas Eiropas finansiālās intereses. Un šī jaunā mehānisma dēļ ir minētie divu valstu veto. Situāciju izdevās atrisināt, dalībvalstīm vienojoties par papildu

deklarāciju, kas iezīmē jaunu mehānismu, šaurāku tvērumu un lēnāku, sarežģītāku pielietojumu. Šo konkrēto situāciju atrisināja, bet vērtību izpratnes plaisa ir palikusi. Un tā arī nākotnē var apdraudēt Eiropas Savienības spēju vienoties par kopīgu politiku.

Stāvam demokrātijas sardzē. Digitālais laikmets rada jaunus izaicinājumus, un Latvijai ir jāizmanto iespēja aktīvi veidot tādu digitālo vidi, kura ir atbalstoša demokrātijai. Digitālā pasaule saplūst ar reālo - tas ir globāls izaicinājums. Virtuālajā vidē sastopamā naida runa, tur izplatītā dezinformācija ietekmē reālo dzīvi - vai tā būtu virtuāla kūdīšana uz reāliem nemieriem, kā novērojām nesenajos notikumos ASV, vai dezinformācija, kas ietekmē iedzīvotāju izvēli vakcinēties, tādējādi apdraudot sabiedrības veselību un valstu spējas apturēt kovida pandēmiju.

Demokrātiskā diskusiju telpa ir virtuāla, bet šīs telpas veidošana, aizsardzība un regulējums ir atstāts globālām tehnoloģiju kompānijām, kuras netiek galā ar izaicinājumiem un kurām trūkst leģitimitātes pieņemt lēmumus, kuriem var būt smagas sekas indivīdu tiesību un brīvību ierobežošanā, smagas sekas arī sabiedrības veselībai un valsts drošībai.

Virtuālā vide sniedzas pāri robežām, tamdēļ arī risinājumi ir jāmeklē reģionālā un globālā mērogā. Latvijai ir iespējas aktīvi ietekmēt šīs digitālās demokrātijas ietvaru, meklējot risinājumus, kas mazina dezinformācijas ietekmi, bet saglabā vārda un izteiksmes brīvību.

Priecājos redzēt ārlietu ministra ziņojumā Latvijas proaktīvo rīcību šai jomā. Eiropas Savienības politikā tas ir jaunais Eiropas demokrātijas rīcības plāns un digitālā pakotne, kas piedāvās ietvaru digitālai demokrātijai Eiropā. Globāli tā ir apsveicama Latvijas iniciatīva ANO līmenī virzīt globālu aicinājumu vērsties pret dezinformācijas izplatīšanu kovida krīzes laikā. 130 no 193 ANO dalībvalstīm atbalstīja šo Latvijas iniciatīvu. Šādas iniciatīvas ceļ Latvijas redzamību ANO darbā un veido pozitīvu augsni, lai Latvija varētu veiksmīgi startēt uz vietu ANO Drošības padomē 2026. gadā.

Latvijai, Eiropas Savienības ārpolitiku veidojot, arī jāstāv demokrātijas sardzē. Kaimiņvalstīs, Baltkrievijā un Krievijā, iedzīvotāji prasa savām valdībām ievērot demokrātiskās pamattiesības uz brīvām un godīgām vēlēšanām un ievērot cilvēktiesības. Pat tik skaidrās situācijās, kad notiek acīmredzami, dokumentēti cilvēktiesību pārkāpumi, Eiropas Savienībā nav bijis viegli panākt vienošanos par kopīgu rīcību. Mēnešiem ilgi nevarēja vienoties par sankcijām pret Baltkrievijas amatpersonām. Baltijas valstis nacionālos ierobežojošos pasākumus pieņēma augustā, bet Eiropas Savienība kopējos pasākumus - tikai oktobrī. Kopš decembra Eiropas Savienībai ir jauns rīks, kā vērsties pret cilvēktiesību pārkāpumiem jebkur pasaulē, - savs "Magņitska akts", proti, tiesības vērst apjomīgas, individuālas sankcijas pret indivīdiem, kuri ir atbildīgi par cilvēktiesību pārkāpumiem. Situācija Krievijā, kur notiek izrēķināšanās ar vienu no demokrātiskās opozīcijas līderiem Alekseju Navaļniju, prasīt prasītos pēc šī jaunā rīka straujas iedarbināšanas.

Es lūdzu apvienot debašu laikus.

Sēdes vadītāja. Jūsu laiki ir apvienoti. Lūdzu!

V. A. Tērauda. Paldies.

Latvija ir arī aktīvi atbalstījusi Baltkrievijas iedzīvotājus cīņā par pamattiesību ievērošanu. Īpaši uzteicama ir Latvijas Ārlietu ministrijas sadarbība ar Latvijas pilsonisko sabiedrību, lai tā varētu efektīvi sniegt atbalstu pilsoniskai sabiedrībai Baltkrievijā. Latvijas atbalsts nedrīkst atslābt, un Latvijas balsij Eiropas Savienībā ir jāskan skaļi, lai baltkrievu cīņa par pamattiesībām neizzustu no Eiropas dienaskārtības.

Liels skaits mūsu pilsoņu dzīvo ārpus Latvijas, un Ārlietu ministrijas pārziņā ir diasporas politikas veidošana. Ir liels gandarījums redzēt, ka diasporas politika ir beidzot iesakņojusies kā stabila, patstāvīga rīcībpolitikas joma Latvijā. Diasporas likums, darba plāns, konsultatīvā padome - tas viss veido ietvaru, kurā var mērķtiecīgi plānot un īstenot konkrētas darbības diasporas atbalstam. Tā ir latviskās identitātes un valodas saglabāšana, tā ir jaunatnes piesaiste Latvijai. Diaspora ir Latvijas resurss, arī Latvijas ārpolitikas resurss. Un globālajā pasaulē tieši šie globālie latvieši var palīdzēt Latvijas balsij skanēt. Tā var celt Latvijas konkurētspēju un stiprināt Latvijas tautsaimniecību.

Kovida krīzes dēļ ir aizkavējusies pērn paredzētā konference par Eiropas nākotni. Šī konference, cerams, jau šogad dos iespēju plašai iekļaujošai diskusijai par to, kādu Eiropu mēs kopā veidojam. Konferencē Eiropas pilsoņi (arī mēs, Latvijas pilsoņi) paši definēs, kādi ir prioritāri un būtiski risināmie jautājumi Eiropai. Kā Eiropa ies pretī izaicinājumiem klimata pārmaiņu jautājumā? Kā plašāk skatīties uz stratēģisko autonomiju? Kā efektīvāk pārvarēt nākotnes krīzes veselības jomā? Vai nākotnes ekonomika būs zaļa, digitāla, inovatīva? Vai varam jau atslābt centienos panākt ekonomisko konverģenci, vai, tieši pretēji, ir jāvelta arvien lielāka Eiropas uzmanība ekonomiskās nevienlīdzības mazināšanai? Konferencē runāsim arī par to, kā to visu labāk darīt, - vai nepieciešama ciešāka savienība, deleģējot lielākas pilnvaras Eiropas Savienības institūcijām, vai ir jāstiprina dalībvalstu autonomija Eiropas Savienības ietvarā.

Ārpolitikas ziņojumā ir skaidri redzams, ka Latvija jau sen netek pakaļ notikumiem Eiropā, Latvija iet kopsolī un Latvija veido Eiropu. To ik dienas dara ārlietu dienesta darbinieki - ar degsmi, ar profesionalitāti, ar Latvijas interesēm sirdī. Es saku paldies viņiem par lielo ieguldījumu.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies, Tēraudas kundze.

Turpinām debates ar frakciju viedokļiem.

Vārds deputātei Marijai Golubevai. Lūdzu!

M. Golubeva (AP!).

Labdien, godātie kolēģi! Es lūdzu apvienot debašu laikus.

Sēdes vadītāja. Lūdzu, jūsu laiki ir apvienoti.

M. Golubeva. Godātie kolēģi! Šis ir bijis sarežģīts gads ne tikai Latvijas sabiedrībai, bet arī pasaulei. Tikai pēc gadiem varēsim izvērtēt, kādu iespaidu uz starptautiskajām attiecībām atstāja pandēmija, kas "apēda" daļu pasaules ekonomikas, sagrāva tirdzniecības sakarus un pārrāva cilvēciskus kontaktus, kas bieži ir uzticēšanās pamatā.

Bet ir arī pamats piesardzīgai cerībai. Prezidenta vēlēšanas ASV demonstrēja, ka tur, kur liberālas demokrātiskas institūcijas ir spēcīgas un demokrātijas gars dzīvo sabiedrībā, demokrātijas izturētspēju nevar sagraut pat samērā ilgstoši populisma un naida retorikas periodi. Bet populisma cena arī tad ir augsta - sašķelta sabiedrība, sagrauta daudzu cilvēku ticība valstij -, un šīs brūces būs ilgi jāārstē. Mēs esam gandarīti par ASV demokrātijas dzīvotspēju. Tā ir būtiska mums Latvijā, jo bez ASV kā viena no demokrātijas balstiem pasaulē arī mūsu cerības uz demokrātisku pasauli nākotnē būtu apdraudētas.

Mūs, protams, iepriecina jaunā ASV prezidenta pirmie soļi, kas atgriež ASV uz daudzpusējas sadarbības ceļa. Mums vairs nav jābūt tik bažīgiem par NATO lomu pasaulē vai par Parīzes klimata nolīguma likteni. Bet, protams, mums arī jārēķinās, ka ASV galvenās intereses pasaulē šobrīd saistītas ar Ķīnu un citiem globāliem izaicinājumiem, un mums nāksies sadarbības ar ASV veidošanā arvien vairāk ieguldīt pašiem. Piemēram, Latvijai jāveido pašai savas studentu un stažieru apmaiņas programmas ar ASV, ne tikai jāpaļaujas uz Fulbraita stipendijām, un mums pašiem jāiniciē digitālās un finanšu drošības ekspertīzes pilnveide, kas nepieciešama Latvijai, lai apkarotu hibrīdnoziegumus. ASV tā ir visaugstākajā pasaules līmenī, un mums tā ir jāpiesaista Latvijā nevis no ASV budžeta, bet gan pašiem no saviem līdzekļiem.

Arī Eiropas Savienībā, kas pirms desmit gadiem šķita kā demokrātijas etalons pasaulei, redzam, ka vietām tiek pamazām drupināti demokrātijas pamati - līdzsvars starp varas atzariem, tiesu neatkarība un indivīda brīvības. Neviena no šīm lietām nav bonuss, ko vairākums dāsni dod sabiedrībai, tās visas ir pamatvērtības, uz kurām sabiedrībai vienmēr ir pašsaprotamas tiesības. Bet, lai uzturētu šos pamatus, sabiedrībai jābūt gatavai šīs tiesības arī aizstāvēt.

Populisms vienmēr piedāvā savu atbildi - neiespringt par institūcijām un tiesībām, nodoties vainīgo meklēšanai, klausīt bailēm un sekot realitātē nepamatotiem labklājības solījumiem. Redzam, ka Ungārijā, kuras demokrātisko progresu pasaule apbrīnoja deviņdesmitajos gados, Viktora Orbāna vadībā tiek ierobežotas demokrātiskas procedūras un sabiedrības plurālismam tiek uzlikti nepamatoti ierobežojumi. Tāpat arī kaimiņos, Polijā, ilgstoši tiek ierobežota konstitucionālās tiesas tiesnešu neatkarība, bet pilsoņu tiesības, īpaši sieviešu tiesības, tiek reizēm brutāli apspiestas. Ārpus ES robežām, bet pavisam tuvu Latvijai - Krievijā un Baltkrievijā, kur šaura cilvēku loka monopolizēta valsts vara jau sen atbrīvojās no demokrātijas institūcijām vai padarīja tās bezzobainas, cilvēku tiesību un dzīvību vērtība netiek sargāta no valsts puses.

Vēlme ierobežot tiesas neatkarību vai indivīdu brīvības dažreiz tiek pamatota ar vairākuma gribu, bet 20. gadsimta vēsture ir pilna ar piemēriem, kas pierāda, ka arī vairākums mēdz kļūdīties. Kad demokrātisko institūciju drupināšana un konstitūcijas labošana, vadoties no šībrīža politiskajām cīņām, ir sākusies, procesu ir grūti apturēt. Mūsu pienākums ir rūpēties, lai tas nenotiek.

Latvijas ārpolitikai vienmēr jābūt tiesiskas demokrātijas pusē. Daudzus gadus, arī tad, kad Latvijā notika karstas diskusijas par to, cik tālu gribam iestrādāt atjaunotās Latvijas valsts pamatos cilvēktiesību principus, ārlietu dienests ir bijis liberālas demokrātijas un cilvēktiesību pusē. Tas ir sekmējis atjaunotās Latvijas izaugsmi par pilnvērtīgu mūsdienu demokrātisku valsti. Par to mūsu ārlietu dienestam paldies, un novēlam tam arī turpmāk turēties pie šīs augstās misijas Latvijā un Eiropā.

Kad kaut kur mums kaimiņos tiek drupinātas demokrātijas institūcijas vai apspiestas cilvēktiesības, Latvijas ārlietu resoram nav jāklusē. Tas neklusē, kad Baltkrievijā un Krievijā tiek apspiestas pilsoņu tiesības uz miermīlīgu protestu. Protams, sagaidām no ārlietu resora gatavību aizstāvēt demokrātijas institūcijas arī ES dalībvalstīs.

Par lielisku piemēru starptautiskajās attiecībās mums var kalpot arī mūsu sabiedrotā valsts Kanāda. Sargājot savu un citu, tai skaitā Latvijas, drošību, Kanāda ir un paliek plurālistiska, liberāli demokrātiska valsts, no kuras daudz varam mācīties.

Neaizmirsīsim katras attīstītas valsts pienākumu - rūpēties par cilvēces attīstību visā pasaulē. Attīstības sadarbība ir būtiska ārpolitikas sastāvdaļa, kas veicina mieru un labklājību pasaulē un arī vairo valsts atpazīstamību. Tā ir ne tikai pienākums, bet arī privilēģija un iespēja. Ir mazas valstis - tādas kā Igaunija, Čehija un Slovākija -, kas ir mērķtiecīgi attīstījušas savu attīstības

sektoru un ir ieguvējas. Aicinām turpināt veidot Latvijas attīstības sadarbības mehānismus un iesaistīt arvien vairāk uzņēmēju un nevalstisko organizāciju...

Visbeidzot, īpaši šogad, kad pasaules cerība uz ekonomiskajiem un cilvēciskajiem uzlabojumiem ir tik lielā mērā saistīta ar vakcīnu un vakcinēšanu, ir būtiski vairot pasaulē zinātnes un zinātnē balstītas politikas autoritāti. Mūsu nākotne ļoti lielā mērā ir atkarīga no tā, vai spēsim pārvarēt bailēs iesakņotas sazvērestības teorijas, kas mazina ticību demokrātiskai valstij, un mums stingri jāturas pie zinātnes un jāizmanto tās atziņas, veidojot valsts un Eiropas nākotni.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies Golubevas kundzei.

Turpinām debates.

Frakcijas viedokli pauž deputāte Inese Lībiņa-Egnere. Lūdzu!

I. Lībiņa-Egnere (JV).

Ļoti cienījamā Beitneres-Le Gallas kundze, es lūdzu apvienot abus runas laikus.

Sēdes vadītāja. Jūsu laiki ir apvienoti. Lūdzu!

I. Lībiņa-Egnere. Paldies.

Augsti godātais ārlietu ministra kungs! Deputāti! Ekselences! Dāmas un kungi! Kā to jau savā uzrunā ir uzsvēris ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs, toreiz, pirms simts gadiem, Parīzē, pateicoties sabiedroto atbalstam, Latvija izcīnīja liktenīgu uzvaru, un, citējot Latvijas pirmo ārlietu ministru Zigfrīdu Annu Meierovicu, tas tika izdarīts "ar spalvu un smadzenēm".

Ārlietu ministra ikgadējais ziņojums skaidri parāda, ka ārpolitiski mēs spējam ātri pielāgoties ārējiem apstākļiem un turpinām strādāt Latvijas valsts un mūsu līdzcilvēku interešu aizstāvībā, vienlaikus aktīvi risinot pandēmijas radītos apdraudējumus.

Arī valsts varas konstitucionālo orgānu savstarpējā sadarbība šajā laikā kļuvusi vēl spēcīgāka, jo esam vienoti vienam kopējam valstiskam mērķim - pārvarēt šo ārkārtējo situāciju, nodrošinot sabiedrības un katra cilvēka aizsardzību demokrātiskās valsts iekārtas ietvaros. To apliecināja jau pašā ārkārtējās situācijas sākumposmā visu konstitucionālo orgānu kopīgi pieņemtais paziņojums par valsts konstitucionālo orgānu darbības pamatprincipiem.

Tas bijis svarīgs signāls arī mūsu partneriem - parādīt, ka spējam nodrošināt parlamenta darba nepārtrauktību valstī izsludinātās ārkārtējās situācijas laikā un Saeimas sēdes noturēt attālināti, deputātiem uzturoties ārpus parlamenta telpām. Turklāt mēs bijām viena no pirmajām valstīm pasaulē, kas Saeimas sēdes vadīja pilnībā attālināti, un ne velti sēžu attālinātās norises platforma *e-Saeima* saņēmusi Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācijas gada balvu kā veiksmīgākais e-paraksta integrācijas risinājums.

Taču visi esam bijuši liecinieki tam, ka ieviestie ārkārtējās situācijas ierobežojumi un situācija kopumā pavēra iespēju milzīgam dezinformācijas vilnim pasaulē, un arī mēs nebijām izņēmums. Mums bija jāspēj atrast līdzsvaru starp noteiktajiem ierobežojumiem un mūsu ierastajām brīvībām.

Jau kopš pagājušā gada pavasara Eiropas Savienības līmenī kopā ar citām Eiropas Savienības dalībvalstīm esam iestājušies par demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību principu aizsardzību, neierobežojot arī vārda brīvību un preses brīvību. Mēs redzam, ka šajos ārkārtējos apstākļos notiek apzināta sabiedrības dezinformēšana, kas rada nopietnu risku sabiedrībai un demokrātijai. Trešās valstis, īpaši Krievija un Ķīna, ir iesaistījušās mērķtiecīgās ietekmēšanas operācijās un dezinformācijas kampaņās saistībā ar Covid-19 Eiropas Savienībā, tās kaimiņvalstīs un pasaulē, cenšoties graut demokrātiskas diskusijas un saasināt sabiedrības polarizāciju, kā arī uzlabot savu tēlu Covid-19 kontekstā.

Šīs aktivitātes liecina, ka ir jāturpina ieguldījumi Eiropas Savienības un, protams, Latvijas pašas spējā uzraudzīt, analizēt un palielināt sabiedrības informētību par ārvalstu dezinformācijas un ietekmes operācijām. Šajā kontekstā mums ir vajadzīga arvien ciešāka Eiropas Savienības sadarbība ar NATO un transatlantiskajiem partneriem. Eiropas Savienībai būtu jādara vairāk, lai palīdzētu valstīm un sabiedrībai austrumu kaimiņvalstīs veidot noturību pret Krievijas dezinformācijas un infiltrācijas operācijām. Ir nepieciešams lielāks atbalsts neatkarīgiem plašsaziņas līdzekļiem. Un mūsu pašu uzdevums savukārt ir turpināt stiprināt noturību pret dezinformāciju, kas ietver atbalstu neatkarīgiem un plurāliem medijiem, medijpratības iniciatīvām un sadarbībai ar pilsonisko sabiedrību.

Mēs atbalstām nesenos Eiropas Savienības pasākumus, lai uzlabotu atbildības un paredzamības normas tiešsaistes platformās attiecībā uz dezinformāciju. Mūs iedrošina Eiropas Demokrātijas rīcības plāna un Digitālo pakalpojumu akta priekšlikuma elementi. Šis gads būs izšķirošs, lai nodrošinātu, ka šie dokumenti kļūst par efektīvu Eiropas Savienības mēroga normatīvo regulējumu dezinformācijas jomā.

Turklāt jāatceras, un šeit es vēlos citēt Eiropas Parlamenta deputāti un ziņotāju īpašajā komitejā, kas analizējusi ārvalstu iejaukšanos Eiropas Savienības demokrātiskajos procesos, Sandru Kalnieti, ka dezinformācija ir kā aisbergs, ka tas ir tas, ko mēs redzam, bet viss pārējais ir zem ūdens. Var droši apgalvot, ka mēs turpinām audzēt muskuļus šajā jomā un uzkrātā pieredze, kā arī ekspertīze ļauj sasniegt jaunus rezultātus. Viens no tādiem ir fakts, ka Baltijas pētnieciskās žurnālistikas centra Re:Baltica paspārnē strādājošā faktu pārbaudes un sociālo tīklu pētniecības virtuālā laboratorija *Re:Check* pagājušā gada martā kļuva par oficiālo *Facebook* faktu pārbaudīšanas partneri.

Ja mēs atceramies pagājušā gada augustu, tad katram prātā noteikti nāk siltais, saulainais laiks un pa brīdim rekordzemie Covid-19 rādītāji Latvijā. Bet to diemžēl aizēnoja ļoti nepatīkami notikumi 9. augustā kaimiņvalstī Baltkrievijā, kur pēdējais Eiropas totalitārais režīms nevēlējās pieņemt savu sakāvi un tā vietā izvērsa vēl līdz šim nebeigušās represijas pats pret savu tautu. Tas lika mobilizēties arī mūsu delegācijai Eiropas Padomes Parlamentārajā asamblejā. Delegācija bez kavēšanās un vienbalsīgi iestājās pilsoniskās sabiedrības pusē.

Jau 14. augustā mēs kopā ar pārējām *Baltic Plus* grupas valstīm nācām ar paziņojumu, norādot, ka vēlēšanas, kā arī balsu skaitīšana neatbilst starptautiskajām normām, - vēlēšanas tika īstenotas, masveidā pārkāpjot pilsoņu tiesības un brīvības, kā arī nav uzskatāmas par baltkrievu tautas brīvas gribas izpausmi. Paziņojumā arī asi tika nosodīta vardarbība pret miermīlīgas pulcēšanās dalībniekiem, aicinot nekavējoties atbrīvot visus nelikumīgi aizturētos.

Savukārt, turpinoties protestiem un represijām, 4. septembrī kopā ar *NB8* valstu delegācijām Eiropas Padomes Parlamentārajā asamblejā kopīgā paziņojumā paudām stingru atbalstu Baltkrievijas tautai tās ceļā uz daudzviedokļu demokrātiju. Mēs aicinājām Eiropas Padomes dalībvalstu valdības sniegt atbalstu demokrātiskām reformām un demokrātiskām institūcijām Baltkrievijā, kuru mērķis ir tās stiprināt, kā arī atbalstīt pilsonisko sabiedrību, tai skaitā

neatkarīgos plašsaziņas līdzekļus. Tāpat aicinājām Eiropas Padomi izmantot esošās zināšanas un pieredzi, lai sadarbībā ar citiem starptautiskiem partneriem sniegtu pilnīgu atbalstu Baltkrievijai centienos sasniegt daudzviedokļu demokrātiju un īstenot nepieciešamās konstitucionālās reformas valstī.

Mēs neapstājāmies arī pie tā, bet aktīvi iesaistījāmies, sagatavojot priekšlikumus Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas rezolūcijai par nepieciešamību izmeklēt cilvēktiesību pārkāpumus Baltkrievijā un saukt vainīgos pie tiesas atbildības, ņemot vērā, ka Baltkrievijai kopš 1997. gada tika apturēts īpašā viesa statuss. Viens no retajiem sadarbības instrumentiem ar Baltkrieviju Eiropas Padomes ietvaros ir Venēcijas komisijas iesaiste, piedāvājot organizācijas ekspertīzes konstitucionāla rakstura, demokrātijas, likumvaras un cilvēktiesību jautājumos. Bet, lai tas notiktu, Baltkrievijai ir jāizrāda vēlme ekspertīzi saņemt.

Mēs, delegācija, neatlaidīgi turpināsim politisko spiedienu uz Baltkrieviju, mudinot Eiropas Padomes amatpersonas regulāri publiski izteikties par situāciju Baltkrievijā un aktīvi lobējot Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas rezolūcijas par Baltkrieviju pieņemšanu. Vienlaikus esam spiesti atgādināt, ka arī pati Eiropas Padome joprojām nav reabilitējusi sevi kā tās pamatvērtību nesēju, un Latvija turpina šīs vērtības aizstāvēt skaļi kopā ar Ukrainas kolēģiem un jau atpazīstamību ieguvušo Latvijas deputātu dibināto *Baltic Plus* sadarbības grupu.

No Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas tribīnes esam vērsuši uzmanību, ka Krievija nav uzticams partneris un ka situācija Krievijā saistībā ar cilvēktiesībām un tiesiskumu arvien pasliktinās. Un mēs nekļūdījāmies. Pagājušajā gadā mēs visi bijām liecinieki tam, ka Krievija turpināja īstenot prettiesisku un agresīvu politiku, brutāli cenšoties atbrīvoties no opozīcijas līdera Alekseja Navaļnija, pret kuru, viņam atgriežoties dzimtenē, tagad turpinās klaja politiska vajāšana.

Reportāžas no protestiem apliecināja, ka arī Krievijā no Pēterburgas līdz Vladivostokai cilvēkiem pat mīnus 50 grādu aukstums nav šķērslis, lai beidzot skaļi un nepārprotami paustu savu nostāju pret Krievijā valdošo beztiesiskumu, kas cilvēkiem laupa cerības uz patiesi demokrātisku valsti. Vienlaikus, atceroties Krievijas un PSRS vēsturi, īpaši šajā barikāžu 30. gadadienas mēnesī, sajūtam arī iekšēju uztraukumu par šiem un nākamajiem protestētājiem. Un tādēļ Latvija un visi mūsu sabiedrotie - starptautiskās organizācijas un nevalstiskais sektors - jau ir lūguši Krievijas varasiestādes nepielietot spēku pret miermīlīgiem demonstrantiem, nepamatoti tos neaizturēt, ļaujot tiem brīvi pulcēties un izteikties.

Šie pēdējie notikumi ir kārtējais pierādījums tam, ka Krievijas balsstiesību atjaunošana Eiropas Padomes Parlamentārajā asamblejā bija kļūdains solis - mēs kā Latvija par to runājām skaļi. Tas ir ļāvis Krievijai turpināt klaji ignorēt pieņemtās rezolūcijas un, pats galvenais, turpināt iedragāt organizācijas tēlu un Eiropas Padomes pamatvērtības.

Es ticu, ka tiesiskums un taisnība vienmēr ņem virsroku, un to apliecina arī šomēnes pasludinātais Eiropas Cilvēktiesību tiesas vēsturiskais spriedums, kas spilgti pierāda Krievijas atbildību par starptautisko likumu un cilvēktiesību pamatvērtību normu pārkāpumiem 2008. gada augustā Gruzijas un Krievijas kara laikā un pēc tā. Krievijas puse citstarp ir liegusi cilvēkiem atgriezties mājās un atzīta par vainīgu cilvēku spīdzināšanā. Arī šogad ap Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas *Baltic Plus* grupu mēs, Latvija, pulcēsim sabiedrotos, lai vienotā, arvien stingrākā balsī paustu viedokli par Krievijas rīcību.

Eiropas Padomes ietvaros mēs turpinājām cieši sadarboties arī ar Ukrainas delegāciju, sniedzot tai nepieciešamo atbalstu. Latvijai ir jāturpina sniegt palīdzību Ukrainai, lai nodrošinātu tās stabilitāti, demokrātisku un ilgtspējīgu attīstību, neskatoties uz faktu, ka reformu process Ukrainā

saskaras ar daudziem izaicinājumiem un bijis ar mainīgām sekmēm. Tomēr pozitīvi jānovērtē tas progress, ko Ukraina iepriekšējo gadu, īpaši pagājušā gada, laikā ir sasniegusi.

Savukārt ar lielu gandarījumu pagājušā gada novembrī varējām lasīt ziņas, ka Moldovā prezidenta vēlēšanās sabiedrība parādīja vēlmi pēc pārmaiņām un reformām, kas principā norāda uz vēlmi aktīvāk turpināt Eiropas kursu. Proeiropeiskās prezidentes Maijas Sandu ievēlēšana ir būtisks solis Moldovas virzienā uz Eiropu. Šobrīd mums atliek turpināt sniegt atbalstu... un sadarbosimies arī ar delegāciju Eiropas Padomes Parlamentārajā asamblejā.

Kā Latvijas delegācijas vadītāja Eiropas Padomes Parlamentārajā asamblejā vēlos izteikt pateicību par profesionālu un aktīvu darbu esošajiem un bijušajiem šā Saeimas sasaukuma delegācijas locekļiem: Borisam Cilevičam, Marijai Golubevai, Artusam Kaimiņam, Lindai Ozolai, Danai Reizniecei-Ozolai un Uldim Budriķim.

Parlamentārā diplomātija ir mūsu pienākums, kolēģi. Tas, augsti godātā Meierovica kunga alegorijā runājot, ir katra deputāta pienākums ne vien ar spalvu, bet ar smadzenēm būt par savas valsts labāko vēstnesi ik brīdi, kad varam Latviju un mūsu eiropeiskās un cilvēktiesību vērtības aizstāvēt arī ārpus Latvijas robežām.

Dārgie klātesošie! Pirms simts gadiem mūsu paveikto novērtēja, mums uzticējās pasaules lielvalstis, mūsu sabiedrotie atbalstīja mūs okupācijas laikā un nekavējās mūs uzņemt starptautiskajā apritē, tiklīdz atjaunojām savu neatkarību. Šodien, pateicoties mūsu diplomātu sasniegumiem, ne tikai saņemam līdz šim nebijušu uzticību no mūsu sabiedrotajiem, bet arī mēs spējam sniegt palīdzību.

Vēlos izteikt pateicību savā un Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas delegācijas vārdā mūsu ārvalstu sabiedrotajiem, kā arī Latvijas ārlietu dienestam par augsti profesionālo un pašaizliedzīgo darbu Latvijas labā ik dienas. Kopā strādājot stingrā sazobē, mēs spējam sasniegt arvien jaunas virsotnes.

Ministra kungs, novēlu jums un jūsu lieliskajai komandai turpināt īstenot galveno ārlietu dienesta un mūsu visu uzdevumu: ar datora spalvu vai jebkuru citu nākotnes rīku nosargāt un attīstīt sasniegto - brīvu un demokrātisku Latvijas valsti gan šodien, gan pēc simts gadiem.

Paldies par uzmanību.

Sēdes vadītāja. Paldies, Lībiņas-Egneres kundze.

Turpinām frakciju viedokļus debatēs.

Vārds deputātei Lindai Mednei. Lūdzu!

L. Medne (JK).

Labdien, augsti godātais prezidenta kungs! Augsti godātā Saeimas priekšsēdētāja! Augsti godātais ārlietu ministr! Augsti godātie kolēģi un klātesošie!

Lūdzu apvienot debašu laikus.

Sēdes vadītāja. Jūsu debašu laiki ir apvienoti. Lūdzu!

L. Medne. Paldies.

Ārlietu ministra ziņojumā ir teikts, ka Latvija kopš neatkarības atgūšanas ir demonstrējusi aktīvu un pēctecīgu ārpolitiku. Ja par apzīmējumu "pēctecīga" varam piekrist, tad par "aktīvu" - ne pilnā mērā.

Ziņojumā ir izcelta starptautisko organizāciju darbība un Latvijas līdzdarbība ar tām. No vienas puses, tas ataino pašreizējo Latvijas statusu starptautiskajā politikā, proti, vairākos virzienos Latvija savu ārpolitiku īsteno kā daļu no Eiropas Savienības kopējās ārpolitikas. Arī Latvijas drošības politika nav skatāma atrauti no NATO dalībvalstu kopējiem centieniem vairot drošību Ziemeļamerikā un Eiropā. Iespēja runāt vienā balsī un kopīgi risināt problēmas ar sabiedrotajiem, protams, ir Latvijas ārpolitikas sasniegums. No otras puses, sabiedrotajiem ir sasniegums... No otras puses, nevajadzētu ignorēt nepieciešamību aktīvi strādāt pie savu mērķu sasniegšanas, izmantojot divpusēju attiecību ietvaru.

Lasot ziņojumu, rodas jautājums - vai Latvija, veidojot savu ārpolitiku, pamatā ietekmējas tikai no tā, kas notiek starptautiskajā arēnā un pielāgojas ārējiem procesiem, vai tomēr mēs apzināmies savas nacionālās intereses un primāri veidojam ārpolitiku atbilstoši tām?

Ir, protams, jāņem vērā mūsu iespējas un aiz robežām notiekošais, bet vienlaikus ir arī jāuzmanās, lai ārpolitikas veidošana nedominētu tikai kā ārēji ietekmes faktori.

Runājot par drošības politiku, Latvijas drošības politikas stūrakmens ir un paliek aktīva dalība NATO. Eiropas Savienības drošības iniciatīvām ir jābūt tikai kā papildinājumam Ziemeļatlantijas alianses drošības sistēmai. Tāpēc Latvijai ir jāturpina mērķtiecīga sadarbība gan ar savu stratēģisko sabiedroto Amerikas Savienotajām Valstīm, gan NATO ietvaros ciešajiem sabiedrotajiem Kanādu un Lielbritāniju.

Baltijas jūras reģionā par nozīmīgu reģionālās drošības vairotāju ir kļuvusi Polija, un sadarbība ar to ir atbilstoša Latvijas drošības interesēm. Līdzīgi kā sadarbība ar pārējām Baltijas valstīm un valstīm, kuras nav NATO, bet ir mūsu sabiedrotās reģionā, - Somiju un Zviedriju.

Latvijas diplomātiskajam dienestam ir jāstrādā pie tā, lai NATO paplašinātā kaujas grupa, kuru vada Kanāda, Latvijā uzturētos tik ilgi, cik nepieciešams iespējamā agresora atturēšanai.

Jēdzieni "kiberdrošība" un "hibrīddraudi" ir pamatoti nonākuši drošības diskusiju priekšplānā. Latvija, attīstot informācijas tehnoloģiju sfēru un izpratni par kiberdrošību, var kļūt par paraugu daudzām valstīm. Ir jāņem vērā, ka Ķīnas programmatūra un gudrās ierīces var tikt izmantotas attālinātajā izlūkošanā, tāpēc attiecības ar Pekinu ir jāveido gudri, paturot prātā tām līdzi nākošos riskus.

Ķīna ir jāpiemin ne tikai drošības risku jautājumā, bet arī vērtību kontekstā, ņemot vērā cilvēktiesību problēmas. Viens no šo problēmu piemēriem ir uiguru etniskās minoritātes un kristiešu vajāšanas. Reliģijas brīvība ir viens no neatņemamiem demokrātijas elementiem.

Ja runājam par stratēģisko Eiropas Savienības autonomiju, - NATO ir pierādījusi sevi kā drošu aliansi, jo neviena ārpus NATO esošā valsts nav uzdrošinājusies uzsākt karadarbību pret Ziemeļatlantijas aliansi.

Jaunie konservatīvie iestājas par to, ka nav jāmaina tas, kas strādā labi.

Transatlantisko saišu vājināšana ir viens no mūsdienu oficiālās Krievijas mērķiem. Jo efektīvāk atturēt Krieviju no agresijas un destruktīvas rīcības mēs varam tikai kopā ar ASV un Eiropas savienotajām valstīm, kas runā vienā balsī.

Vienlaikus ir jāaktivizē NATO un Eiropas Savienības sadarbība hibrīddraudu novēršanā un Eiropas valstu ostu, ceļu, dzelzceļu un tiltu uzlabošanā militāro kravu plūsmai, ja tāda nepieciešamība rastos.

Ārlietu ministra ziņojumā ir atgādināts - Eiropas Savienība ir kā vērtību savienība. Tam mēs varam piekrist. Vēl tikai jānorāda, ka ir nepieciešama Eiropas vienotība vērtību ziņā, un te parādās problēma, kas pēdējos gados ir kļuvusi sevišķi spilgta. Proti, Eiropas kreisi liberālie politiskās domas pārstāvji paaugstina savu skatījumu kā vienīgo pareizo, definējot, kas ir eiropeiskās vērtības, un izslēdzot no tām konservatīvu skatījumu uz ģimeni un citiem sabiedrībai svarīgiem jautājumiem.

Mēs aicinām izrādīt toleranci pret konservatīvajām vērtībām, kurām nav nekāda sakara ar autoritārismu un populismu un kuras ir svarīgas lielam kaitam eiropiešu. Valstīm, kurās konservatīvais skatījums ir sabiedrības vairākuma atbalstīts, nevajadzētu tikt atstumtām Eiropas politiskās dzīves nomalē. Šāda nostāja, kas monopolizē tiesības definēt, kas ir eiropeisks, un ignorē liela skaita Eiropas pilsoņu viedokli, var novest nevis pie Eiropas vienotības, bet šķelšanas.

Jaunie konservatīvie iestājas par Eiropas Savienību kā nācijvalstu savienību un neatbalsta virzību uz nāciju dažādības nonivelēšanu. Šādi domā lielākā daļa Latvijas pilsoņu, un tam ir jābūt redzamam arī Latvijas ārpolitikā.

Eiropas Savienības sadarbības programmā "Austrumu partnerība" kaimiņu politika tika izvirzīta kā mērķis, un šī sadarbības programma paredzēja veicināt kaimiņvalstīs likuma varas, demokrātijas un tirgus ekonomikas attīstību. Demokrātiskas, pārtikušas un drošas valstis Eiropas kaimiņos tiešām ir eiropiešu interesēs, taču ir jāatzīst, ka Eiropas Savienības politika attiecībā uz kaimiņvalstīm tomēr nav īsti sasniegusi nospraustos mērķus ne dienvidu, ne austrumu virzienā.

Eiropas Savienības neizlēmīgā politika Austrumu partnerības valstīs rada labvēlīgus apstākļus Krievijas stratēģiskās ietekmes īstenošanai minētajā reģionā, tātad arī Baltkrievijā un Armēnijā.

Latvijai ir morāls pienākums neļaut mūsu sabiedrotajiem aizmirst par to, ka Krievija nelikumīgi kontrolē daļu no Gruzijas teritorijas, ka Krievijas iesaistes dēļ Moldovas valdībai joprojām ir liegts pārvaldīt visu savu teritoriju. Latvija kā neliela valsts ir īpaši ieinteresēta, lai domstarpības starptautiskajā arēnā tiktu risinātas nevis ar spēka palīdzību, bet balstoties uz starptautisko tiesību normām. Tāpēc Eiropas Savienībai ir jāturpina sankcijas pret Krievijas amatpersonām Krimas nelikumīgās aneksijas un kara Donbasā dēļ.

Vladimira Putina autoritārais režīms turpina demonstrēt pilnīgu necieņu pret likuma varu un cilvēktiesībām. Latvijai ir jāiestājas par sankciju režīma turpināšanu saistībā ar Krievijas īstenoto agresiju pret Ukrainu un par jaunu, efektīvāku sankciju ieviešanu saistībā ar politiķa Alekseja Navaļnija indēšanu un arestu. Pret Krieviju ir jāturpina izturēties ar stratēģisko pacietību, un, ņemot vērā, ka Putina valdītā valsts ir nedrošības vairotāja gan reģionālā, gan globālā līmenī, mums ir jāmēģina uzturēt attiecības.

Ir pozitīvi vērtējama biedrību iesaiste Latvijas publiskajā diplomātijā. Tas atbilst mūsdienu izpratnei par jaunu politisko diplomātiju, kurā nevalstiskās organizācijas līdzdarbojas komunikācijā. Tomēr Latvijas tēla popularizēšana un ārvalstu sabiedriskās domas ietekmēšana par labu Latvijas ārpolitisko mērķu sasniegšanai ir atstāta lielā mērā pašplūsmā bez pietiekamas Ārlietu ministrijas koordinācijas un iesaistes. Pašlaik publiskās diplomātijas īstenošana vai neīstenošana ir vairāk atkarīga no katra atsevišķās diplomātiskās pārstāvniecības darbinieka iniciatīvas, nevis centralizēti izstrādāta un vadīta publiskās diplomātijas stratēģiska plāna.

Valsts tēls un reputācija ārpus robežām ir svarīgi faktori arī investīciju piesaistei. Nevarētu teikt, ka Latvijai ir veicies spīdoši šajā ziņā. Ir jādomā, kā uzlabot Ārlietu ministrijas sadarbību ar Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru. Ir svarīgi, lai jaunā valsts tēla stratēģiskā vīzija iekļautu ne tikai skatījumu investīciju piesaistei tūrismā, eksportā, bet kalpotu arī ārpolitikas un drošības mērķu sasniegšanai.

Var atzīmēt, ka kopumā... Noslēgumā gribam atzīmēt, ka kopumā Latvijā ārpolitika tiek īstenota labi. Būtiskākais Latvijas ārpolitikas pēdējo gadu trūkums ir nepietiekama aktivitāte divpusējo attiecību līmenī. Stratēģiskā izvēle deviņdesmitajos gados - pievienošanās NATO un Eiropas Savienībai - ir devusi gaidītos rezultātus. NATO ar Velsas un Varšavas samita lēmumiem pēc Krievijas agresijas uzsākšanas pret Ukrainu ir pierādījusi sevi kā jaunajiem draudiem adaptēties spējīgu drošības aliansi, kurai Latvijas drošības garantēšanā pašlaik nav nedz teorētiska, nedz praktiska aizvietotāja. Tāpēc Latvijai ir jāturpina iestāties par transatlantisko saišu stiprināšanu.

Eiropas Savienības nākamais daudzgadu budžets dod papildu iespējas Latvijas ekonomiskajai izaugsmei. Tās sasniegšana ir atkarīga no katra no mums.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies, Mednes kundze.

Turpinām frakciju viedokļu debates.

Vārds deputātam Jānim Dombravam. Lūdzu!

J. Dombrava (NA).

Godātie Saeimas deputāti! Ministri! Ekselences! Nacionālās apvienības frakcijas vārdā vēlos pateikties Ārlietu ministrijai par ikgadējo ziņojumu par ārlietām. Mēs tajā nesaskatām būtiskas pretrunas.

Tāpat vēlos atzīmēt, ka aizvadītais gads bija liels izaicinājums Latvijas ārlietu dienestam, kuram bija jāpalīdz daudziem tautiešiem atgriezties atpakaļ dzimtenē. Vēl oficiāli dati nav publicēti, bet pastāv iespēja, ka 2020. gadā Latvija būs sasniegusi pozitīvu migrācijas saldo. Vēlos pateikt paldies vēstniecībām, konsulātiem, mūsu diasporai - visiem, kuri grūtā brīdī palīdzēja Latvijas pilsoņiem atgriezties Latvijā.

Pirms gada ārpolitikas debašu noslēgumā teicu: "Šodien uzmanības centrā ir Ķīna. Novēlam, lai Ķīnai sekmīgi izdodas uzvarēt šo vīrusa epidēmiju, kuras rezultātā pirmā pilsēta jau ir pilnībā aizslēgta un citas var sekot." Tobrīd daudzi nepievērsa uzmanību šim notikumam. Citi vēl ilgu laiku pēc vīrusa izplatīšanās uzstāja, ka tas nav bīstams. Gadu vēlāk varam redzēt, ka šis vīruss ir ietekmējis visu pasauli. Valstis ir ieviesušas epidemioloģiskās drošības pasākumus. Daudzviet darbs, izglītība un sabiedriskā dzīve nav tāda, kāda tā bija pirms gada. Mums ir jāatzīst, ka vīruss nekad nebūtu spējis tik strauji un plaši izplatīties, ja būtu saglabāta robežkontrole un īstenota kontrolēta starptautiskā migrācija.

Arī Latvijā Covid-19 vīruss un šī vīrusa bīstamie varianti sākotnēji nonāca, "pateicoties" nekontrolētai migrācijai. Nekontrolēta migrācija jebkuros laikos var radīt draudus drošībai. Tas ir ceļš, kā valstī var ieceļot teroristi, noziedznieki, netīrā nauda, bīstamas preces un arī citas, daudz bīstamākas slimības. Tāpēc ir jādomā par nākotnes mehānismiem, kā šos draudus mazināt.

Cilvēkiem šķiet, ka viss attīstīsies lineāri, bet tā nekad nenotiek. Pirms dažiem gadiem šķita, ka globalizācija ir nemainīgs *status quo*, taču 2020. gadā mēs redzam, kas notiek, ja globalizāciju nodrošinošās ķēdes tiek pārrautas. Pēkšņi pasaule kļuva daudz lokālāka, digitālāka un attālinātāka.

Dienaskārtībā atgriezās tādi jautājumi kā robežu drošība, protekcionisms un starptautiskās migrācijas sarukums un kontrole.

Lai gan metodes vīrusa apturēšanai visās pasaules valstīs bija līdzīgas, tika pieņemts - īpaši pandēmijas sākumā - rīcības modelis "katrs par sevi". Ir lietas, kur var uzslavēt Eiropas Savienību par aktīvu rīcību krīzes pārvarēšanā, bet ar medicīnas sistēmas izaicinājumiem faktiski katrai valstij pašai bija jātiek galā.

Aizvadītajā gadā arī pieauga konfrontācija gan starp valstīm, gan valstu un starptautisko korporāciju vidū, tirdzniecības kari starp Ķīnu un ASV, valstu strīdi par *Nord Stream 2* projekta apturēšanu. Savukārt Kalnu Karabahas gadījumā konfrontācija pārauga reālā karadarbībā. Šajos nemierīgajos laikos Latvija ir ieinteresēta, lai NATO valstu vidū nebūtu konfliktu, bet drošības jomā valdītu vienprātība.

Covid-19 krīze ir ģeoekonomiska krīze, kas izgaismo ekonomikas, veselības aprūpes, tehnoloģiju, cilvēku un kultūras sistēmu savstarpējo atkarību. Pandēmija izraisīja dziļu šoku pasaules ekonomikā, draudot par vairākiem gadiem atsviest atpakaļ progresu, kurš panākts gadu desmitiem ilgajā globalizācijas procesā. Pasaules lielākās ekonomikas ir spiestas daļēji pārtraukt darbību, lai ierobežotu vīrusa izplatību un novērstu iespējamo veselības aprūpes sistēmas pārkaršanu un sabrukšanu.

Pandēmijas negatīvā ietekme uz pasaules ekonomiku ir skaidri redzama skaitļos, bezdarba apmēros, arvien pieaugošo kredītsaistību nepildīšanas gadījumu skaitā, svārstīgajās naftas un akciju cenās, globālo piegāžu ķēžu pārrāvumos, rūpnīcu un uzņēmumu darbības ierobežojumos. Līdztekus ekonomikas atveseļošanai mums būtu vismaz Eiropas Savienības līmenī jāstrādā pie savas ekonomiskās noturības stiprināšanas, nodrošinoties pret tiem ekonomiskās sistēmas vājajiem punktiem, kurus izgaismoja pandēmija. Tas sevī ietver globālo piegāžu ķēžu pārorientēšanu (īpaši - kritiski svarīgajās jomās), medikamentu un aprīkojuma krājumu veidošanu, kā arī mērķtiecīgu darbu, lai mazinātu savu ekonomisko atkarību no neprognozējamākiem tirdzniecības partneriem.

Kopumā jāsecina, ka Eiropas Savienības rīcība ir bijusi aktīva un savlaicīga, lai nodrošinātu finansiālo atbalstu dalībvalstīm. Pandēmija gan neatcēla valstu atbildību, jo gan veselība, gan drošība ir galvenokārt valstu ekskluzīvā kompetencē. Krīze izvirzīja valsts suverenitāti priekšplānā, atgādinot arī par nacionālo valstu "pievienoto vērtību" (tiem, kam tas varbūt bija aizmirsies).

Godātie kolēģi! Cilvēce ir mainījusies - daudzos gadījumos fizisku komunikāciju aizstāj digitālā komunikācija. *E-Saeima* ir tikai viens no šiem piemēriem, tomēr digitālo inovāciju piemēru ir daudz. Valstij ir iespējams vēl efektīvāk strādāt savu pilsoņu interesēs. Piemēram, ja ģimene ir spiesta uz gadu pārcelties uz ārvalstīm, tad kāpēc šīs ģimenes bērniem būtu jāpārtrauc mācības Latvijas izglītības iestādē? Pirms gada šis jautājums likās absurds, bet šobrīd mēs redzam, ka tas viss ir iespējams, ja atbilstoši būtu sakārtoti likumi. Tāpat arī studenti var turpināt mācīties Latvijas augstskolās, fiziski atrodoties vai nu savā dzimtajā pusē, vai ārpus Latvijas.

Pandēmijas spiediena rezultātā ir uzlabojusies izglītības pieejamība. Ir jāmeklē veidi, kā šo pozitīvo pieredzi saglabāt ilgtermiņā. Latvija var kļūt par pasaules līderi digitālo inovāciju jomā.

Mums tam ir visi priekšnoteikumi. Atbildīgās nozaru ministrijas ir gatavas strādāt, lai atrisinātu problēmas, kuras kavē vēl straujāku Latvijas digitālo attīstību. Ārlietu ministrijai un Latvijas tēla veidotājiem būs liels izaicinājums - pastāstīt pārējai pasaulei, ka Latvija ir viens no pasaules digitālajiem centriem.

Kolēģi! Līdz ar digitalizācijas un digitālās vides nozīmes pieaugumu rodas pamatotas bažas par šīs vides drošību un informācijas uzticamību. Tas viss nonāk līdz tam, ka notiek mēģinājumi bloķēt kontus, interneta vietnes, serverus un interneta pieslēgumus. Ar šādām metodēm būs sarežģīti apkarot dezinformāciju interneta vidē un vienlaikus saglabāt vārda brīvību. Daudzos gadījumos izpratne par patiesību atšķirsies starp divām tautām, divām reliģijām vai divām sociālajām grupām. Tas būtu ļoti negatīvi, ka kāds pasaules līmenī tiktu pilnvarots kontrolēt, kas ir un kas nav patiess. Vienlaikus jāatzīst, ka dezinformācijas radītie riski un kaitējums ir milzīgs, tai ir toksiska un sabiedrību šķeļoša un sanaidojoša ietekme, kas liek zaudēt uzticību leģitīmām... valstīm un institūcijām.

Līdz ar mākslīgā intelekta un automatizācijas attīstību nebūs apturama arvien jaunu interneta vietņu un sociālo tīklu profilu izveidošana. Šos profilus varēs masveidā producēt viens cilvēks. Kad šīs sistēmas tiks iedarbinātas, tās masveidā radīs oriģinālu dezinformācijas... saturu.

Tā vietā... Lielāka uzmanība mums būtu jāvelta, nevis lai cīnītos pret šīm interneta vietnēm un profiliem, bet lai ikviens varētu pārliecināties par interneta vietņu un sociālo tīklu profilu īpašnieku autentiskumu; tas kalpotu gan kā uzticamības garants, gan kā atbildības nodrošināšanas mehānisms, kas varētu atturēt daudzus cilvēkus no dezinformācijas izplatīšanas.

Valstu valdību bažas ir saprotamas, jo tās zaudē monopolu pār informāciju, ko patērē to iedzīvotāji. Informatīvā telpa nepakļaujas nekādām robežām, un tas, kādas ziņas tiks patērētas, vairs nav atkarīgs no šauras informācijas turētāju un kontrolieru grupas. Tas savukārt ir novedis pie plašiem nemieriem virknē pasaules valstu - nemieriem, kuri var novest pie sistemātiskām vai ideoloģiskām... politiskām pārmaiņām. To labi saprot valstis austrumos no Latvijas. Viņi necenšas protestētājus pārliecināt, bet iebiedē ar fizisku spēku, kas nereti pārkāpj jebkuras saprāta robežas. Latvija neiejaucas citas valsts iekšējās lietās, bet nosoda šādu vardarbību un vienmēr iestājas pret cilvēktiesību ierobežošanu. Mēs varam tikai atgādināt kaimiņvalstīm, ka mērķtiecīgi īstenota vardarbība pret savu tautu neizbēgami noved... agri vai vēlu, sasniedzot kritisko masu, noved pie šo režīmu vai valstu vadītāju nomešanas.

Noslēgumā...

Sēdes vadītāja. Dombravas kungs, es atvainojos! Jūsu uzstāšanās laiks ir beidzies. Vai debašu laiki ir jāapvieno?

J. Dombrava. Jā.

Sēdes vadītāja. Jā, jūsu laiki ir apvienoti. Lūdzu!

J. Dombrava. Noslēgumā vēlos norādīt, ka pasaule cenšas apturēt vīrusa izplatību, bet īstais karš notiek cilvēku prātos. Jauno apstākļu dēļ šobrīd bailes, dusmas un naids gūst uzvaru, tik vienkāršai un ierastai lietai kā atšķirīgs viedoklis kļūstot par iemeslu, lai otru uzskatītu par savu ienaidnieku. Bet tieši šī polarizācija, dalīšanās ciltīs, ir īstais ienaidnieks, pret kuru būtu jācīnās, lai novērstu karus un upurus fiziskā līmenī.

Novēlu, lai ikvienam izdodas "likt bēdu zem akmeņa", neļaujot šķeltniecībai un sensacionālismam pievārēt mūsu valsti, arī mūsu pasauli un pārvērst to līdz nepazīšanai.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies, Dombravas kungs.

Frakciju viedokļu debates noslēdzam ar deputātu Viktoru Valaini. Lūdzu! *(Pauze.)*

Piedodiet, Valaiņa kungs, mēs jūs nedzirdam.

V. Valainis (ZZS).

Vai mani tagad dzird un redz?

Sēdes vadītāja. Jā, viss kārtībā. Paldies. Jā.

V. Valainis. Godātā sēdes vadītāja, vai mani dzird un redz tagad?

Sēdes vadītāja. Paldies. Ļoti labi. Lūdzu!

V. Valainis.

Paldies.

Augsti godātā sēdes vadītāja! Zaļo un Zemnieku savienība atbalsta un nekad nav novērsusies no kopējā valsts ārlietu kursa. Un mēs esam patiesi lepni, ka tieši mūsu, Latvijas Zemnieku savienības, biedrs Zigfrīds Anna Meierovics to iesāka, un mēs jau vairāk nekā simts gadus turpinām šo kursu ārpolitikā un arī iekšpolitikā. Mēs esam to darījuši, gan vadot valdības un piedaloties valdību sastāvā, gan stiprinot NATO un Eiropas Savienību.

Ārlietu debates prasa runāt par svarīgāko, un tieši to šodien es darīšu. Galvenais, mūsu frakcijas ieskatā, ir tas, ka šis ziņojums savā ziņā ir nepilnīgs. Un nepilnīgs tas ir tieši tādēļ, ka tajā ir pārāk maz runāts par pašu galveno - par Covid-19 izraisītās krīzes mazināšanu, proti, par to, kā mēs kā Latvija un mēs kā Eiropas Savienība šo krīzi pārvarēsim.

Šobrīd mēs redzam, ka līderes vakcinācijas cīņā ir Izraēla, Kanāda, ASV, Lielbritānija un tikai pēc tam seko Eiropas Savienība. Un diemžēl Latvija, arī Eiropas Savienības kontekstā, ļoti atpaliek (lai neteiktu daudz skarbāk). Šobrīd mūsu cīņa ar... vakcinācijas pasākumu ieviešana ir ļoti, ļoti vājā līmenī. Un, mūsu ieskatā, ārlietu dienestam ir jāuzņemas lielāka loma šīs problēmas risināšanā, un tieši ārlietu dienestam... un kopīgi Eiropas Savienībai... ir daudz aktīvāk jāiesaistās, kā to dara šobrīd... jo mēs redzam skaitļus, skaitļi paši pasaka priekšā, kā mums visiem kopā ar šo problēmas risināšanu iet.

Un tas, mūsu ieskatā, ir pats galvenais, bez kā atrisināšanas jebkura no labajām lietām, kas ir minēta šajā ārlietu ziņojumā, piedzīvos ļoti sliktu rezultātu gan Latvijas, gan Eiropas Savienības kontekstā.

Tajā pašā laikā... Mēs šodien arī ārlietu ministra runā skaidri dzirdējām šos investīciju apjomus, kas Latvijā plūdīs. Taču būtiski ir uzsvērt to: lai šīs investīcijas Latvijā tiktu investētas efektīvi! Un tas šajā gadījumā nav atkarīgs tikai no mums, no tā, kādā veidā mēs to saplānosim; tas ir atkarīgs arī no tā, kādā veidā Eiropas Savienība ļaus mums šīs investīcijas investēt, un no tā, kādā veidā tas saies kopā ar Eiropas Savienības kopējo kursu. Un šajā ziņā es aicinātu ārlietu dienestu strādāt maksimāli, lai pierādītu un argumentētu to, kāda ir Latvijas īpašā situācija atsevišķās investīciju jomās, lai investīcijas pēc būtības būtu pareizas, lai pēc būtības tās kalpotu Latvijas

ekonomikas izaugsmei, nevis tikai smuki izskatītos uz papīra, kā tas diemžēl iepriekš jau ir noticis.

Tāpat, protams, ārlietu dienestam un Ārlietu ministrijai, un arī Latvijai kopumā ir jādomā par to, kādā veidā attīstās mūsu ekonomika. Latvijas ekonomikā šobrīd mēs redzam ļoti graujošu situāciju tieši tranzītbiznesa jomā - notiek kravu plūsmas mazināšanās. Protams, tas viss notiek arī politiskajā kontekstā, un ir jādomā par to, kā diversificēt šīs kravas un kādā veidā palīdzēt mūsu uzņēmējiem... rūpēties par to, lai šī joma pārstātu iet uz leju. Tas risinājums nav tikai uzņēmēju rokās; tas ir ļoti liels politisks jautājums... tas, kādā veidā mēs to risinām.

Var ieskicēt kaut vai vienu virzienu - Ukrainas virzienu. Lai mēs dabūtu no Ukrainas vairāk kravu, kas varētu tranzītā iet caur Latviju, ir nepieciešama lielāka politiskā iesaiste, sadarbība. Un tā mēs varam runāt arī par citiem virzieniem, lai aizstātu tās kravas, ko šobrīd mēs jau esam zaudējuši.

Papildus... no šī ārlietu ziņojuma... Vēlos pievērsties jautājumam par digitālo nodokli, kam arī mēs kā frakcija esam ļoti būtisku uzmanību veltījuši. Un, lai arī šajā ziņojumā ir pieminēts tas, ka tam ir jābūt Eiropas... vienotam risinājumam... uz tā pamata savā ziņā arī divas reizes jau ir Saeimā noraidīts Zaļo un Zemnieku savienības piedāvājums digitālā nodokļa ieviešanai... mēs vēl joprojām redzam, kā šie starptautiskie uzņēmumi Latvijā atņem naudu mūsu pašu reklāmdevējiem, mūsu pašu žurnālistiem, mūsu pašu uzņēmējiem, kas strādā šajā jomā, kur lielie uzņēmumi tos, protams, izkonkurē. Un ir skaidri jāpasaka ne tikai tas, ka mēs Eiropas Savienībā turpmāk domāsim par to, kādā veidā kopīgi ieviest šo digitālo nodokli, bet arī tas: ja tas nenotiks Eiropas Savienības vienotajā redzējumā, tad Latvijai ir... Latvija uzsāks un ieviesīs pati šo nodokli, jo turpināt gadu no gada atlikt šo problēmu - tas, mūsu ieskatā, nav pareizi.

Protams, es vēlētos citēt arī dažas lietas no ziņojuma.

Piemēram, 27. lapā, kur mēs runājam par savu finanšu sistēmas reformu un tās stiprināšanu... Te ir skaidri rakstīts, ka Latvija kļuvusi par pirmo *Moneyval* dalībvalsti, kuras normatīvais regulējums atbilst visiem starptautiskajiem standartiem. Ļoti labs ieraksts! Taču mums ir jārūpējas un ļoti skaidri jāpasaka visām valstīm, ka tas nevar būt tā, ka mēs esam vienīgie, kas ievēro šos principus, jo mūsu ekonomika ir ļoti cietusi. Tajā pašā laikā... mēs skaidri redzam, kur šie biznesi paliek, - tie paliek tepat, Eiropas Savienībā... vai arī ārpus Eiropas Savienības... un vēl joprojām ir ļoti daudzas valstis, kas šādus principus neievēro. Un tad rodas jautājums: kāpēc mums ir jārada šie risinājumi tikai Latvijā, ja pēc tam cieš mūsu ekonomika un mēs no tā ciešam starptautiskā mērogā, cieš mūsu starptautiskā konkurētspēja?

Kolēģi! Vēl no šī ziņojuma... vēlētos izcelt arī to, ka viens no Ārlietu ministrijas virsuzdevumiem ir Latvijas interešu suverenitātes aizsardzība starptautiski, kas nozīmē arī iestāšanos par starptautiskajiem tiesību principiem, uz šiem principiem balstītu pasaules iekārtu. Un šeit es gribētu minēt vienu lietu: ja mēs rakstām šādu virsuzdevumu, tad ļoti svarīgi ir šādus principus arī ievērot mums pašiem Latvijā, pašu mājās. Un šeit es gribētu pieminēt vienu starptautisku dokumentu - Eiropas vietējo pašvaldību hartu -, ko Latvija ir ratificējusi savos likumos, bet... Šobrīd, laikā, kad Satversmes tiesā tiek skatīta lieta par pašvaldību reformu, no valsts puses tiek skaidri minēti... izskan pārdomas par to, vai tas ir jāņem vērā, vai tā ir tikai rekomendācija, ka Eiropas vietējo pašvaldību kongress skaidri un nepārprotami ir pateicis Latvijai, ka šī reforma ir jāatceļ, ka šī reforma ir jāpārstrādā un jātaisa no jauna - pēc tiem principiem, kuri ir Eiropas vietējo pašvaldību hartā. Eiropas starptautiskie eksperti, hartas uzraugi, ir skaidri pateikuši, ka Latvija tos nav ievērojusi.

Tāpēc... Tas, ka mēs rakstām šādus ierakstus savā stratēģijā, - tas ir pareizi, bet tikpat svarīgi ir šos ierakstus arī ievērot.

Un nobeigumā, kolēģi, vēlreiz. Vakcinācijas plāns Latvijā, vakcinācijas plāns Eiropas Savienībā. Skaitļi rāda un parāda to, ka mēs ļoti atpaliekam no citiem līderiem, kas ļoti veiksmīgi ievieš šos plānus. Mums ir kopīgi jāmācās no tiem, kas to dara vislabāk, un kopīgi arī ārlietu dienestam... Tam jābūt par vispārējo prioritāti un pašu galveno uzdevumu nākošajā gadā, lai mēs varētu atjaunot savu ekonomiku un pēc iespējas ātrāk atgriezties normālā dzīvē, pie kuras mēs bijām pieraduši... kura bija līdz pandēmijas sākumam. Un tā nevar būt tikai viena ministra atbildības joma. Tas ir arī visa ārlietu dienesta viens no svarīgākajiem uzdevumiem - atrisināt šo jautājumu, darbojoties ne tikai šeit, iekšienē, bet darot arī visu iespējamo, lai mums šīs vakcīnas būtu pieejamas un lai mēs varētu vakcinēt tos, kuriem tas ir nepieciešams, un visus tos, kuri to vēlas.

Paldies par uzmanību.

Sēdes vadītāja. Paldies, Valaiņa kungs.

Turpinām debates.

Vārds ārlietu ministram Artim Pabrikam... piedodiet, aizsardzības ministram Artim Pabrikam. Lūdzu!

A. Pabriks (aizsardzības ministrs).

Paldies.

Godātā Saeimas vadītāja! Kolēģi! Mēs esam pieraduši pie tā, ka Aizsardzības ministrija kaut kādā mērā ir arī kā tāda maza ārlietu ministrija. Un tādēļ tas ir man liels gods - piedalīties šajās debatēs, jo pie daudziem šiem projektiem un pie Latvijas atpazīstamības starptautiskajā vidē... pie mūsu spējām un mūsu panākumiem... mēs strādājām roku rokā un plecu pie pleca ar Ārlietu ministriju.

Šogad mēs svinam simtgadi Latvijas diplomātiskajai atzīšanai, un man ir vēlreiz jāatgādina arī tas, ka šī atzīšana bija iespējama lielā mērā tikai tāpēc, ka Latvijas tauta, Latvijas bruņotā tauta, Latvijas armija, ar saviem durkļiem spēja nosargāt Latvijas nacionālo teritoriju, Latvijas robežas un parādīt starptautiskajai sabiedrībai un pasaulē tajā laikā dominējošajām valstīm, ka mēs, Latvija, šeit esam uz palikšanu un ka Latvija nav viendienīte.

Līdzīgi, kā tas daudz kur citur pasaulē notiek: ja valstij nav pārliecinošu argumentu, tad ar vienu diplomātiju, ar vienām runām vien būs par maz. Latvijas armijas durkļi vienmēr atbalstīs Latvijas diplomātus un Latvijas ārlietu dienestu. Tāpat, kā tas ir citu valstu pieredzē. Piemēram, tajā pašā Somijā 1939. gadā somu tauta un somu armija spēja nosargāt savu neatkarību un noturēt starptautisko atzīšanu un neaiziet nebūtībā.

Es šodien ārpolitikas debatēs gribētu pievērst godātās Saeimas uzmanību tam, kādā starptautiskā vidē mēs pašlaik dzīvojam, kādi ir šie draudi un kas, mūsuprāt, no aizsardzības nozares viedokļa, būtu jādara.

Ja mēs skatāmies uz starptautisko vidi, tad redzam, ka tā diemžēl ar katru gadu paliek arvien fragmentētāka, ar katru gadu paliek polemizētāka; notiek identitātes cīņas gan starp reģioniem, gan arī pašu valstu iekšienē. Tas nozīmē, ka sabiedrības vienotības ideja, vienots morāles standarts, vienots vērtību standarts tiek arvien vairāk un vairāk apšaubīts. Protams, tas arī padara

daudz grūtāku starptautisko darbu mūsu diplomātiem, tas padara arī grūtāku mūsu drošības nodrošināšanu... mūsu kā nacionālas valsts drošības nodrošināšanu, un mēs redzam arī to, ka daudzas starptautiskās organizācijas, kurās mēs esam pārstāvēti un uz kuru darbību mēs esam desmitiem gadu paļāvušies, lēnām zaudē savu ietekmi.

Ko tad mēs šeit varētu darīt, skatoties no aizsardzības nozares viedokļa, lai mēs varētu būt spēcīgāki starptautiskajā laukā un varētu palīdzēt mūsu diplomātiem? Un atbilde slēpjas divos virzienos. Pirmais - turpināt nostiprināt Nacionālos bruņotos spēkus. Otrais - turpināt nostiprināt Latvijas ekonomiku un iekšējo spēku, jo ārpolitikā rēķinās ar tiem, kuri var, nevis ar tiem, kuri lūdz.

Šajā aspektā... es gribētu teikt, ka diezgan daudz ir padarīts Nacionālo bruņoto spēku nostiprināšanā, Latvijas aizsardzības spēju nostiprināšanā, lielā mērā arī pateicoties kopīgajam Saeimas atbalstam. Es esmu pateicīgs par to, ka šeit opozīcija un pozīcija bija vienotas, kad mēs ieviesām valsts aizsardzības mācību, kas ir visaptverošās valsts aizsardzības sistēmas neatņemama sastāvdaļa, ļoti būtiska lieta.

Tālāk. Es varu teikt arī to, ka Latvijas Aizsardzības ministrija ir pievērsusi ļoti lielu uzmanību tieši tam, kas šajā mūsdienu izaicinošajā, polarizētajā un fragmentētajā pasaulē ir būtisks. Tas nozīmē - loģistikas līnijas, piegādes līnijas, resursi, kas mums pašiem šeit būtu vajadzīgi... Jo šī pati pandēmija parādīja, ka tad, kad ir jādalās ar maskām vai citiem aizsardzības līdzekļiem, - tad pēkšņi visas skaistās runas par kopīgo Eiropas Savienības tirgu, par atvērto globālo pasauli, par iespēju pirkt un ražot tur, kur tas ir lētāk, sabruka kā kāršu namiņš, jo tās valstis, kas Eiropas Savienībā visvairāk runāja par kopīgām lietām un kopīgām vērtībām, diemžēl bija tās, kas pirmās slēdza robežas, pirmās aizliedza šo stratēģisko preču eksportu pat uz kaimiņu... Eiropas Savienības dalībvalstīm.

Tādēļ šodien pat... Mūsu valdībā ir, piemēram, saruna par degvielas rezervju glabāšanu. Es esmu ļoti neapmierināts ar to, ka manas sarunas ar premjeru un ekonomikas ministru nav bijušas veiksmīgas un mēs joprojām neesam panākuši, ka Latvijas teritorijā tiek glabāti vismaz 75 procenti no nepieciešamajām degvielas rezervēm, nerunājot nemaz par 100 procentiem, par ko es esmu uzstājis pēdējos deviņus mēnešus. Manuprāt, tas ir skandāls.

Tālāk. Ja mēs runājam par piegādes līnijām, mums ir jāpievērš nopietna uzmanība arī pārtikas piegādes līnijai, jo arī šeit, ja mēs nonāksim krīzes situācijā, mēs nevarēsim paļauties uz importu, mēs nevarēsim paļauties un garantēt, ka robežas būs atvērtas, tādēļ es esmu arī lūdzis un devis rīkojumu nopietni strādāt ar Latvijas ražotājiem un preču tirgotājiem, sevišķi pārtikas jomā.

Aizsardzības ministrija ir devusi ļoti lielu ieguldījumu arī industriju attīstībā. Protams, pirmām kārtām domājot par tām industrijām, kurām ir kāda saikne ar Latvijas drošību, ar Latvijas aizsardzību, kas nozīmē, ka mēs nopietni strādājam, piemēram, pie tādām modernajām tehnoloģijām kā dronu ražošana.

Mēs esam pirmie Eiropā, kuri ieviesuši tādu testa vietu Ādažu militārajā bāzē ar 5G sistēmu, kas ļautu apvienot daudz un dažādas tehnoloģijas un ļautu mūsu inovatoriem, mūsu industrijai strādāt kopā ar mūsu universitātēm, ar mūsu zinātniekiem un veicināt ne tikai Latvijas aizsardzību, veicināt ne tikai Nacionālo bruņoto spēku nodrošinājumu, bet veicināt arī Latvijas ekonomisko izaugsmi, veicināt Latvijas eksportu, radīt jaunas darba vietas.

Bet, protams, Aizsardzības ministrija nevar būt ministrija, kas atbild par visām nozarēm. Mēs darbojamies savos ietvaros, mēs atbalstām industrijas, ar kurām varam atrast kopīgo valodu, bet mēs ceram uz lielāku izpratni šo mērķu sasniegšanā arī citu ministriju un valdības kopdarbā. Nav

jau tā, ka nekas nav izdarīts, - izdarīts ir daudz, bet mums ir jāsaprot, ka šajā sašķeltajā, fragmentētajā, polarizētajā pasaulē mēs nevaram vienmēr paļauties tikai uz kādu, kas mums šo drošību garantēs.

Mēs nevaram teikt, ka NATO nāks un glābs mūs, ja būs krīzes situācija. Protams, NATO mums palīdzēs, protams, mūsu sabiedrotie, Amerikas Savienotās Valstis, Kanāda, Lielbritānija, daudzas, daudzas citas valstis mums palīdzēs, bet tāpat kā pirms simts gadiem, tāpat kā Somijas brīvības karā pret Padomju Savienību 1939. gadā, Ziemas karā, viņi spēs mums palīdzēt tikai tad, ja redzēs mūsu gribu, ja viņi redzēs mūsu spējas un sapratīs, ka mēs neesam tikai lūdzēji, bet spējam un gribam paši aizsargāt savu neatkarību, savu ekonomiku, ka mēs strādājam pie piegādēm, mēs strādājam pie visa, lai padarītu mūsu valsti spēcīgāku.

Tas arī ir mūsu ārpolitikas viens no galvenajiem uzdevumiem - rādīt, cik mēs esam spēcīgi, rādīt, ka mēs varam, pieprasīt to, kas mums pienākas, un tad mūsu ietekme plašajā pasaulē pieaugs. Jo mūsu ietekme plašajā pasaulē, globālajā pasaulē, ārpolitikā ir ļoti daudz atkarīga no mūsu veiksmes šeit, Latvijā, šeit uz vietas, - kā mēs spēsim attīstīt savu ekonomiku, ražošanu, nodrošināšanu un, jā, arī savus bruņotos spēkus. Neviena valsts nekad ilglaicīgi nav spējusi pastāvēt, ja nav bijusi spējīga nodrošināt pienācīgi savu karavīru, savu zemessargu, savu jaunsargu, jebkuru no mums. Un mūsu aizsardzības spējas ir atkarīgas arī no tā - ne tikai no mūsu gribas, bet arī no mākas, no mūsu zināšanām par to, ko nozīmē drošība.

Tādēļ vēlreiz paldies Latvijas Republikas Saeimai par to, ka bija šis praktiski vienbalsīgais atbalsts valsts aizsardzības mācībai, jo šeit mēs izglītosim mūsu pilsoņus, mūsu jaunos pilsoņus, socializēsim viņus jaunā Latvijas patriotu kopienā, un viņiem būs gan vēlme aizstāvēt mūsu brīvību, demokrātiju, mūsu nacionālo valsti, gan spējas to darīt, jo griba bez spējām arī ir tikai tukšs gaiss un bieži ar to ir par maz.

Es novēlu veiksmi, es novēlu mums visiem būt ambicioziem un spējīgiem un nebūt tikai lūdzējiem, kas paļaujas uz citu spējām, uz citu gribu!

Paldies par šo iespēju piedalīties debatēs, un vēlu veiksmi Latvijas parlamentam!

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies aizsardzības ministram par dalību šajās debatēs.

Turpinām debates.

Vārds deputātam Ojāram Ērikam Kalniņam. Lūdzu!

O. Ē. Kalniņš (JV).

Paldies. Lūdzu, apvienojiet debašu laikus!

Sēdes vadītāja. Jūsu debašu laiki ir apvienoti. Lūdzu!

O. Ē. Kalniņš. Augsti godātais prezidenta kungs! Priekšsēdētājas kundze! Ministri! Ekselences!

Manuprāt, Ārlietu ministrijas ārpolitikas ziņojums precīzi raksturo pašreizējo situāciju pasaulē un noved mūs pie viena secinājuma - Latvijas pastāvēšana un attīstība ir mūsu rokās, bet ne tikai. Mūsu valstiskās intereses balstās uz vēlmēm, kuras ir īstenojamas tikai pasaulē, kurā ir starptautiska kārtība, likumība un sadarbība. Lai arī tas varētu izklausīties ironiski, Latvijas

neatkarība ir atkarīga no citiem, ar kuriem mums ir jāsadzīvo. Un tas ir iespējams tikai, ja ir kaut kāda starptautiska kārtība. Ja 1918. gadā nebūtu bijusi starptautiska kārtība un organizācijas, kuras ievēro šo kārtību, tad šodien nebūtu Latvijas.

Ja Latvijas ārpolitikas mērķis ir nodrošināt mūsu suverenitāti, stiprināt drošību un veicināt labklājību, tad mūsu ārpolitikai ir jāorientējas multilaterālā pasaulē un jāatbalsta starptautiski risinājumi. Ir tāds teiciens: "Domā globāli, bet rīkojies lokāli," bet mūsu lokālā rīcība ir tieši saistīta ar starptautiskajiem apstākļiem. Tas attiecas ne tikai uz Rīgu, bet arī uz Liepāju, Rēzekni un Jelgavu. Jo visi izjūt rezultātus, ko sasniedzam ārpolitikā. Katrs iedzīvotājs iegūst iespējas uzlabot savas dzīves apstākļus un attīstīties, pateicoties Latvijas ekonomiskajām, tirdzniecības, politiskajām un kultūras saitēm ar citām valstīm.

Lai to veicinātu, mēs veidojam ne tikai divpusējas attiecības ar citām valstīm, bet arī nostiprinām šīs attiecības, piedaloties tādās starptautiskās organizācijās kā Apvienoto Nāciju Organizācija, Eiropas Savienība, NATO un citas.

Skatoties uz starptautiskajiem izaicinājumiem 2021. gadā, mums īpaša uzmanība jāpievērš šīm trim organizācijām. Kovida krīze ir spēcīgs atgādinājums, ka Latvijas lielākie drošības draudi ir globālā mērogā. Pandēmijas, klimata katastrofas, ārkārtējas bēgļu plūsmas, terorisms un kiberdraudi ir pasaules problēmas, kuras agri vai vēlu nonāk Latvijā. Šīs ir starptautiskas problēmas, kuras prasa starptautiskus risinājumus. Latvijas aktīva un prasmīga darbība šajās organizācijās ir nepieciešama, ja vēlamies nodrošināt Latvijas iedzīvotāju interešu īstenošanu un aizstāvēšanu.

Apvienoto Nāciju Organizācija ir īpaši svarīga Latvijai, jo mēs vēlamies iestāties Drošības padomē 2026. gadā. Tas nav tikai Latvijas interesēs, tas ir stratēģiski svarīgi visam mūsu reģionam, jo no 2026. līdz 2027. gadam Latvija būs vienīgā Baltijas un Ziemeļvalstu reģiona pārstāve ANO Drošības padomē. Mēs runāsim visa reģiona vārdā. Tam ir liela diplomātiska, politiska un simboliska nozīme Latvijas prestižam.

Kampaņa, lai iegūtu nepieciešamās balsis, ir jau sākusies un mērķtiecīgi pieaugs 2021. gadā. Saeimai ir jāstrādā kopā ar Ārlietu ministriju, lai iegūtu nepieciešamās balsis un sasniegtu šo mērķi. Mums kā Saeimas deputātiem ir jāizmanto dalība parlamentārajās asamblejās, lai uzrunātu kolēģus un atbalstītu Latvijas kandidatūru.

Pēdējā gadā Eiropas Savienības lielākie izaicinājumi ir bijuši kovids, breksits un Trampa administrācijas attālināšanās no tradicionālajām transatlantiskajām attiecībām.

Par kovida apkarošanas attīstību mēs vēl nezinām, par breksitu mums ir mazliet vairāk skaidrības, un ar ASV mums beidzot ir jaunas cerības, ka transatlantiskās saites atjaunosies un stiprināsies.

Eiropas Savienība nebija gatava kovida krīzei, jo Eiropas Savienības struktūra tam nebija sagatavota. Tas tagad notiek. Eiropas Savienības atjaunošanas un noturības mehānisms ir viens risinājums.

Ir sagaidāms, ka Lielbritānija cietīs no breksita, bet nezinām, cik daudz un kā tas ietekmēs Eiropu. Izskatās, ka Eiropas Savienība savas pozīcijas ir nodrošinājusi, bet Lielbritānijas nākotnē ir daudz jautājuma zīmju, it īpaši Skotijā un Ziemeļīrijā.

Pēc kovida un breksita, manuprāt, viens no svarīgākajiem mūsu 2021. gada ārpolitikas izaicinājumiem ir palīdzēt NATO un Eiropas Savienībai atjaunot spēcīgas transatlantiskās saites ar Amerikas Savienotajām Valstīm. Kaut gan NATO un Eiropas Savienībai ir citi mērķi, tām ir

kopīgas intereses un vērtības. Ir vairāk nekā 74 sadarbības projekti, kuros NATO un Eiropas Savienība stiprina viena otru.

Neskatoties uz bijušā prezidenta Trampa pretrunīgo retoriku par NATO, tā ir veiksmīgi reaģējusi un kļuvusi spēcīgāka. Latvijas divpusējās attiecības ar ASV ir labākas nekā jebkad, un ASV atbalsts mūsu Baltijas reģionam turpina palielināties. Mums ir jāpaplašina šis atbalsts, lai tas attiektos uz visām Eiropas Savienības dalībvalstīm. Līdz ar to Latvijas diplomātiem Vašingtonā ir dubultslodze - ne tikai veicināt mūsu divpusējās attiecības starp Latviju un ASV, bet vienlaicīgi arī aizstāvēt Eiropas Savienības intereses. Jebkuras pozitīvas izmaiņas ASV un Eiropas Savienības attiecībās nāk Latvijai par labu. Manuprāt, Latvijai ir jāizmanto mūsu labās attiecības ar ASV, lai veicinātu un aizstāvētu visas Eiropas Savienības intereses. Mums ir jāstrādā ar ASV Kongresu, amerikāņu institūcijām, organizācijām un medijiem, lai atjaunotu uzticību un sadarbību starp ASV un Eiropu. Runājot ar amerikāņiem par Latviju, mums ir jārunā par Eiropu. Mums ir jāapsveic un jāatbalsta ASV atgriešanās starptautiskajās organizācijās un līgumos.

Šogad, ja kovida krīze atkāpsies un tiks atļauta ceļošana, viens no mūsu prioritārajiem mērķiem - atgriezties kā parlamentāriešiem Vašingtonā kopā ar igauņu un lietuviešu kolēģiem. Būtu vēl labāk, ja šādas vizītes notiktu *NB8* līmenī.

Pirms 30 gadiem Ziemeļvalstis stiprināja Baltijas valstu attiecības ar ASV, šodien mēs varam sniegt šādu atbalstu mūsu Eiropas Savienības partneriem. Vienlaicīgi mūsu atbalsts Trīs jūru iniciatīvai ne tikai veicina ziemeļu-dienvidu sadarbību enerģētikas, transporta un digitālās komunikācijas sektoros, tas arī piesaista ASV ieinteresētību un atbalstu.

Latvijas attiecības ar Krieviju veido Eiropas Savienības kopīgas ārpolitikas principi un valsts nacionālās intereses. Šeit arī ASV loma ir svarīga, jo ceram uzturēt diplomātisko spiedienu uz Krieviju, lai neatzītu Krimas aneksiju un apturētu Krievijas agresiju Austrumukrainā. Tas pats attiecas uz mūsu atbalstu Krievijas cilvēktiesību aizstāvjiem, brīvo presi un sabiedriskajiem aktīvistiem kā Aleksejs Navaļnijs.

Beidzot mums ir jāturpina stiprināt un atbalstīt mūsu diasporu, jo arī tā var veicināt Latvijas ārpolitikas intereses. Šodienas globālais latvietis var atbalstīt Latvijas politiskās un ekonomiskās intereses no jebkuras pasaules malas. Mēs visi esam globāli latvieši, ja mēs kontaktējamies ar pasauli. Katrs Latvijai piederīgs un patriotisks cilvēks var veicināt un bagātināt mūsu kultūru. Mēs dzīvojam globalizētā pasaulē, kurā mūsu tautiešiem ir milzīgs potenciāls palīdzēt Latvijai aizstāvēt mūsu nacionālās intereses.

Ar Diasporas likumu, Diasporas konsultatīvo padomi un plānu darbam ar diasporu 2021.-2023. gadam mums ir spēcīgs pamats, lai attīstītu šo sadarbību. Arī kovida krīze ir stiprinājusi šo sadarbību, pateicoties sociālajiem tīkliem un jaunajām satīklošanas un informācijas apmaiņas platformām. Pirms kovida Latvijas diaspora bija jau attīstījusi savas iespējas kontaktēties un piedalīties Latvijas procesos attālinātā veidā. Tagad mēs visu to darām abpusēji.

Pirms trīsdesmit gadiem Latvija nodrošināja savu neatkarību, ceļot barikādes, bet barikādes var aizsargāt tautu tikai uz īsu laiku. Šodien mēs tās betona un koka barikādes esam aizvietojuši ar ārpolitikas instrumentiem - diplomātiju, dialogu un dalību, dalību NATO, Eiropas Savienībā un citās multilaterālajās organizācijās, dalību starptautiskajās diskusijās un līgumos un dalību pasaules procesos. Tie, kas piedalās, - pastāvēs.

Paldies ārlietu ministram un visiem mūsu diplomātiem par jūsu veiksmīgo dalību, aizstāvot Latvijas intereses.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Godātie deputāti! Godātie klātesošie! Ir laiks pārtraukumam.

Deputātu... *(Skaņas pārrāvums.) (Pauze.)* Reģistrācija ir noslēgusies.

Mēs tiekamies pēc pārtraukuma.

Pārtraukums līdz pulksten 13.30.
Paldies par debatēm.

(Pārtraukums.)

Sēdi vada Latvijas Republikas 13. Saeimas priekšsēdētājas biedre
Inese Lībiņa-Egnere.

Sēdes vadītāja. Cienījamās deputātes! Godātie deputāti! Visi klātesošie! Turpinām Saeimas šodienas sēdes darba kārtības izskatīšanu.

Darba kārtībā - Ārlietu ministra ikgadējais ziņojums par paveikto un iecerēto darbību valsts ārpolitikā un Eiropas Savienības jautājumos.

Turpinām debates.

Nākamais debatēs - deputāts Atis Lejiņš. Lūdzu!

A. Lejiņš (JV).

Paldies.

Jūs mani dzirdat? Hallo!

Sēdes vadītāja. Jā, Lejiņa kungs, mēs jūs dzirdam.

A. Lejiņš. Dzirdat mani?

Sēdes vadītāja. Jā.

A. Lejiņš. Paldies.

Ekselences! Kolēģi! Ir 2021. gads. Ārpolitikas līmenī tas sācies ar tumšu mākoni - 6. janvāra notikumiem ASV. Pūļa iebrukums pasaules vecākās demokrātijas citadelē ir nebijis trieciens demokrātijai visā pasaulē, bet to neizraisīja ārēja vara vai ienaidnieka hibrīdkarš. To izraisīja pie varas esošs ASV prezidents. Vai tas nozīmē, ka ASV savā attīstības ciklā tuvojas autoritārismam? Kā tas bija Eiropā pirms Otrā pasaules kara, un kas arī raksturīgs Dienvidamerikai.

Baidens gan ir uzvarējis, taču, izrādās, ka ASV ir miljoniem pilsoņu, kas ticēja un turpina ticēt, ka vēlēšanas nebija godīgas, ka Trampam tika nozagta uzvara. Viņu vidū ir arī mūsu tautieši, kuriem nu gan vajadzēja mācēt atšķirt demokrātiskas vēlēšanas no viltus vēlēšanām. Ir arī līdzīgi domājošie tepat Latvijā.

Jau Hitlera propagandas ministrs Gebelss mācīja, ka cilvēki neticēs maziem meliem, viņi ticēs tikai lieliem meliem. Staļins to lika lietā, un Putins tālu no viņa neatpaliek. Un Amerikas prezidents Tramps ķērās pie šīs mācības jau vēlēšanu laikā un satricināja Ameriku līdz pašiem pamatiem.

Tas atstās iespaidu arī uz Latvijas drošības un ārpolitikas izaicinājumiem nākotnē. Mūsu primārās intereses ir, lai demokrātijas uzvara ASV ir paliekoša. Mūs nevar aizstāvēt ilgtermiņā autoritāras ASV. Tomēr tikai pati Amerika ir tā, kas var atjaunot ticību valsts demokrātijas pamatam - brīvām un taisnīgām vēlēšanām.

Ja Baidena valdība ar šo uzdevumu netiks galā, tad pēc četriem gadiem, kā mēdz teikt, viss būs iespējams. Mūsu drošība, pat neatkarība tad varētu tikt apdraudēta. Amerika ir bijusi brīvības un demokrātijas simbols pasaulē. Tās vērtības garantē mūsu drošību un izvairīšanos no ieslīgšanas autoritārismā. No tā izriet mērķis stiprināt transatlantiskās attiecības, un to atjaunošanā nepietiks tikai ar labo gribu no abām pusēm. Pasaule ir mainījusies. Pandēmija, neiegrožotais globālisms, arvien jūtamākas klimata pārmaiņas un samilzušais Ķīnas jautājums ir tie katalizatori starptautiskajās attiecībās, kas mainījuši pasaules kārtību.

Eiropas Savienībai un ASV ir jāatrod kopīga valoda, kā risināt šos pamatizaicinājumus.

Pirmkārt. NATO... Es pievēršos tikai četriem jautājumu blokiem... Pirmkārt. NATO turpmākā attīstība ir mums, visai Eiropai un arī pašai Amerikai uzdevums numur viens. Top jauns stratēģiskais plāns "NATO 2030", bet te jāatceras, ka Vācijai ir vienmēr bijusi centrālā vieta Eiropas drošībā un tā tas paliks arī nākotnē. ASV bruņotajiem spēkiem jāpaliek Vācijā, tas iet roku rokā ar palielinātu ASV karaspēku Baltijas valstīs, Polijā un Rumānijā.

Otrkārt. Pandēmija pierādīja, ka tāds globālisms, kāds pastāvējis līdz šim, ir fundamentāli jāmaina. To var darīt tikai ASV un Eiropa kopā. Cik dārgi neizmaksāja, kad abas puses nevarēja uzsākt elpināšanas aparātu ražošanu pietiekami ātri, lai glābtu savus saslimušos, bet tikai Ķīna tos ražoja pietiekamā daudzumā! Un vai ražošanas pārcelšana no Eiropas un ASV uz Ķīnu tikai tāpēc, ka tur bija lētāk, neizraisīja arī bezdarbu, īpaši ASV, kur miljoni zaudēja savu iegūto vidussķiras statusu? Tas nepalika bez politiskām sekām 2016. gada vēlēšanās. Jāatrod bija tikai atslēga uz viņu sirdīm, un pēc tam viņi bija gatavi ticēt jebkam.

Treškārt. Klimata pārmaiņas. Pasaule sasilst ātrāk, nekā tika prognozēts. Pieaug spiediens... nelegālo imigrantu spiediens uz ASV un Eiropu. Vakar... Vakar pasaules sasilšana kļuva par Amerikas, par Vašingtonas nacionālās drošības stratēģijas jautājumu, bet ir redzams, ka jaunās zaļās tehnoloģijas jau tagad izraisa sacensību. Kurš būs pirmais, kurš plūks lielākos zinātnes un tehnoloģiju laurus? Kurš gūs vairāk darba vietu, kurš - lielāko peļņu, lielāko prestižu, beigu beigās - politisko ietekmi? Sacensība uzņems tempu starp ASV, Eiropas Savienību un Ķīnu. Mūsu prioritāte ir, lai Eiropas Savienība, kas tagad atpaliek, neatpaliek šajā skrējienā, lai Latvija neatpaliek. Vai mums nevajadzētu izveidot līdzīgu institūciju kā vakcinācijas birojs, nupat dibinātais, lai maksimāli spētu apgūt līdzekļus mūsu zinātnei, ko piedāvā Eiropas atveseļošanas fonds?

Ceturtkārt. Beigās. Ko darīt ar *Big Tech* monopolu? Kā demokrātiskām valstīm reaģēt uz sociālo tīklu milzīgo ietekmi sabiedrībā? Sadalīt pa gabaliem? Tā šobrīd ir samilzusi problēma.

Mēs redzējām, kā prezidents Tramps izmantoja tviteri savā labā, viņš faktiski aizvietoja savu paša valdību, nosakot dienas kārtību Amerikā katru dienu. Šo iespēju viņam slēdza tikai pēc minētajiem dramatiskajiem 6. janvāra notikumiem ASV, taču to paveica tviteris, pats tviteris. Piemēram, Merkele tam īsti nepiekrita... protams, pēc būtības jau piekrita, taču viņas viedoklis

bija, ka jābūt demokrātiski pieņemtam likumam, kas tādu iespēju paredz. Sociālie tīkli nedrīkst paši valdīt pār sevi. Skaidrs, ka gan ASV, gan Eiropa šeit stāv dilemmas priekšā, kā aizsargāt izteikšanās brīvību no pūļa musināšanas un klajiem meliem. Ķīnas un Krievijas risinājumi nav mūsējie. Tagad šai situācijai vēl pievienojas *Google*, kas sācis mācīt Austrālijai, kā dzīvot. Ārlietu ministrs un citi jau visu pateica.

Es gribētu nobeigt... pateikt arī, ka šinī jautājumā Amerikas Savienotajām Valstīm un Eiropas Savienībai tomēr jāatrod kopīgs risinājums.

Paldies Ārlietu ministrijai, tās diplomātiem. Paldies Latvijas ārpolitikas institūtam, kas iesāka šīs debates jau pirms pāris dienām. Un paldies jums par uzmanību. Visu labu!

Sēdes vadītāja. Paldies.

Nākamajam vārds - deputātam Ivaram Zariņam.

I. Zariņš (SASKAŅA).

Labdien, kolēģi! Es ceru, ka visi ir labi paēduši un gatavi darbam. Lai jūs pēc pusdienām neaizmigtu no šīm aizraujošajām debatēm, es pacentīšos tajās attīstīt jaunu dimensiju.

Un, proti, pa lielam tas viss, ko mēs te dzirdam, ir vakardienas izaicinājumi. Ir ļoti ērti runāt par tiem, jo tie visi ir sen zināmi tāpat kā iespējamie risinājumi dažādiem to scenārijiem. Tas dod iespēju droši demonstrēt sevi kā ekspertu, atkārtoti stāstot to visu viens otram.

Es vēlos aicināt padomāt par rītdienas izaicinājumiem, par to, ko daudzi vēl neapzinās, kas daudziem šķiet vai nu tāla, vai nereāla nākotne. Taču patiesībā šie izaicinājumi ir daudz tuvāk, nekā šķiet, un to ietekme var būt tik nozīmīga, ka uz to fona liela daļa esošo izaicinājumu, par kuriem tik karsti mums patīk diskutēt, izskatīsies kā mazi rotaļu kuģīši uz cunami fona. Bez pārspīlējuma. Pat ja šis kuģis būs tik liels un varens kā aviācijas bāzes kuģis. Es šeit domāju tos izaicinājumus, kuri gaida mūs saistībā ar jaunajām tehnoloģiju iespējām un aizvien plašāko to pielietojumu.

Mums ir sanācis dzīvot laikmetā, kad notiek fundamentālas tehnoloģisko pamatu izmaiņas ne tikai ekonomikā, bet arī cilvēku savstarpējā saskarē un arī tajā, ka apkārtējā pasaule var mijiedarboties un ietekmēt mūs. Tas izmainīs ne tikai to, kā funkcionē pasaules ekonomiskais modelis, tas izmainīs arī valstu un cilvēku vietu un lomu šajos procesos, tas izmainīs pašu cilvēku. Un tas viss jau notiek. Līdz ar šīm tehnoloģiju iespējām uz mūsu civilizācijas skatuves ir parādījies jauns, nebijis fenomens - mākslīgais intelekts. Jā, pašlaik tas vēl ir bērnu autiņos, bet tas ir radīts un strauji attīstās. Pat būdams vēl bērnu autiņos, tas jau ir spējīgs daudz kur pārspēt cilvēku, atsevišķos aspektos neatstājot cilvēkam ne mazākās sāncensības iespējas.

Jau paredzamā nākotnē mēs pieredzēsim lietas, kuras vēl nesen uzskatījām par neticamu fantastiku. Un, iedomājieties, visas šīs fantastiskās iespējas būs kāda rīcībā. Kāds tās varēs izmantot un manipulēt ar tām. Šīs manipulācijas var būt visdažādākās un piepildītas ar visdažādākajiem nolūkiem - gan tādiem, kas nes labumu un nebijušas labuma iespējas sabiedrībai, gan tādiem, kas to var ievainot un radīt vēl nebijušu kaitējumu. Mēs jau pieredzam uzskatāmus piemērus šādām manipulāciju iespējām. Diemžēl mēs esam pārāk niecīgi, lai tām varētu pienācīgi sagatavoties un nepieciešamības gadījumā pastāvētu pār to ietekmi. Taču mēs varam izdarīt to kopīgiem spēkiem, piemēram, Eiropas Savienības ietvaros.

Tāpēc es to redzu kā vienu no svarīgākajiem mūsu ārpolitikas uzdevumiem - censties aktualizēt to Eiropas darba kārtībā. Vispirms jau, lai Eiropa adekvāti apzinātu šos nākotnes izaicinājumus, vienotos par iespējamiem risinājumiem un sāktu tos gatavot, lai nepieciešamības gadījumā mums būtu instrumenti, ar kuriem šos izaicinājumus varētu neitralizēt vai vismaz minimizēt ietekmi līdz mums pieņemamam līmenim.

Līdzīgi kā tagad attiecībā uz kovida sērgu, kad mēs to ceram panākt ar vakcinācijas iespējām. Tikai diemžēl, kā mēs to redzam, tā kā Eiropa nav tehnoloģiski gatava pati risināt šo izaicinājumu, mēs esam spiesti paļauties uz palīdzību, kuru izvēlēsies vai neizvēlēsies mums sniegt citi un tā, kā viņi to izvēlēsies, nevis tā, kā mums tas būtu vajadzīgs.

Es speciāli pieminēju šo piemēru par vakcīnām, jo biotehnoloģijas ir viena no tām jomām, kas veido nākotnes ekonomikas tehnoloģiskos pamatus. Zinātnieki vēl strīdas par to, vai šim vīrusam varēja vai nevarēja būt mākslīga izcelsme, bet droši var paredzēt, ka kāds no nākamajiem vīrusiem tiks mākslīgi radīts. Un tas atnāks pie mums, un, kad tas notiks, būtu ļoti svarīgi, lai šajā reizē mēs būtu gatavi paši stāties pretī šim izaicinājumam, kas, iespējams, būs vēl lielāks nekā šī kovida sērga. Debašu reglaments neatstāj man laiku plašāk izskaidrot un pierādīt tiem, kuri tam netic, ka šis ir neizbēgams izaicinājums, ar kuru mums nāksies rēķināties.

Tāpēc es paņemšu citu jau labi redzamu nākotnes izaicinājuma piemēru. Tas ir saistībā ar vēl vienu no jauno tehnoloģiju revolūcijas jomām, ar informācijas tehnoloģijām, ar mūsu dzīves aizvien plašāku un dziļāku digitalizāciju. Nenoliedzami tā paver daudz jaunu iespēju, un šīs iespējas var nest daudz labuma, bet līdz ar šīm iespējām rodas arī izaicinājumi. Es iezīmētu vienu no tādiem. Ilustrācijai es paņemšu visiem zināmu piemēru, ka Donaldu Trampu izmeta no sociālajiem tīkliem. Pasaules varenākās valsts vadītāju vienkārši ņēma un izmeta. Daudzi teiks: "Jā, tā viņam arī vajadzēja." Taču ne par to tagad ir stāsts.

Šoreiz ir svarīgs nevis saturs, bet gan notikušā ietvars. Kā tas tika izdarīts? Ignorējot pasaules varenākās valsts tiesisko regulējumu attiecībā uz tās vienu no galvenajām vērtībām - cilvēka tiesībām uz vārda brīvību. Ar ko ir zīmīgs un pārdomu vērts šis notikums?

Tas iezīmē vienu no lielākajiem sagaidāmajiem izaicinājumiem, kas fundamentāli var mainīt esošo pasaules kārtību. Runa ir par nacionālo valstu interešu un vērtību konfliktu ar globālo tehnoloģiju kompāniju interesēm un to vērtībām. Nelolojiet veltas cerības! Šis konflikts ir acīmredzami neizbēgams, jo valstu vērtības un intereses ir formējušās un balstās uz sabiedrības panākto konsensu vai vismaz vairākuma akceptu, savukārt tehnoloģiju kompāniju intereses, kā to nav grūti saprast, formējas pavisam savādāk. Dotajā piemērā ar Trampu liegtas tika vien cilvēka virtuālās socializēšanās iespējas, kas ir salīdzinoši nieks. Bet iedomājieties tagad nākotni, kad aizvien vairāk cilvēka dzīves jomas tiks digitalizētas un to realizācijas iespējas būs atkarīgas no šiem digitālajiem rīkiem, tiem, kas to vada, no nosacījumiem, kurus noteiks un regulēs šīs globālās tehnoloģiju kompānijas pēc saviem principiem, nevis nacionālās valstis ar savu likumdošanu un vērtību sistēmu.

Viegli saprotamam piemēram. Viena no jomām, kuru digitalizācija pārņems visātrāk, ir tirdzniecība. Pavisam drīz mēs nevis iesim uz lielveikaliem izvēlēties sev piemērotās preces, bet bakstīsim tās savā planšetē vai datorā. Un, ja, iepērkoties lielveikalā, tam, nodrošinot šo pakalpojumu, bija jāievēro prasības, ko nosaka nacionālā likumdošana attiecībā uz tirdzniecības nosacījumiem, preču kvalitāti, to sastāvu, piemēram, ĢMO klātbūtne un tā tālāk, tad tagad spēles noteikumus veidos šī digitālā rīka turētājs. Un, ja mēs nespēsim to ietekmēt, mums atliks vai nu to pieņemt, vai arī tikt izslēgtiem no iespējām šos rīkus izmantot.

Kā mēs redzam, pagaidām valstīm ne visai veiksmīgi izdodas cīkstēties par savu interešu aizstāvību ar globālajām tehnoloģiju kompānijām. To uzskatāmi parāda kaut vai sarunas par digitālā nodokļa ieviešanu. Pareizāk sakot, diedelēšana no tehnoloģiju kompānijām... izdiedelēšana no tehnoloģiju kompānijām sev kādu labumiņu. Nav grūti iedomāties, cik produktīvs būs šis dialogs ar tehnoloģiju kompānijām, kad būsim nokļuvuši vēl dziļākā atkarībā no tām. Un tas neglābjami notiks.

Kaut vai turpinot to pašu tirdzniecības piemēru. Daudzas tirdzniecības platformas jau tagad paredz, ka iespēja tajās norēķināties notiek nevis pa tiešo, bet caur kredītu, kuru jūs vispirms izveidojat šajā platformā, un pēc tam no tā tiek veikti norēķini.

Pēc būtības, tas ir viens solis līdz jaunai valūtai, atliek tikai šo kredītu nosaukt citās mērvienībās. Un jūs jau norēķināties šinī sistēmā nevis eiro vai dolāros, bet, teiksim, librās. Kaut kādā brīdī mūsu atkarība no šo tehnoloģiju kompāniju piedāvātajām iespējām pieaugs tik ļoti, ka mums neatliks nekas cits kā pieņemt tālākos šo kompāniju spēles nosacījumus, piemēram, norēķinus veikt nevis savā vai jelkādas citas suverēnas valsts valūtā, bet šīs kompānijas izveidotajā.

Vienkārši, sajūsminoties un nekontrolējot valstu ekonomiku digitālo transformācijas procesu, mēs varam nonākt pie situācijas, ka nacionālās valstis var pazaudēt ne tikai savas nacionālās valūtas, bet arī vēl daudz nozīmīgākas iespējas, piemēram, turpinot šo pašu līniju, zaudēt iespēju veidot un noteikt savu monetāro politiku, jo nacionālo valūtu aprite, līdz ar to arī nozīme ekonomikā kļūs aizvien niecīgāka. Līdz ar to monetāro politiku veidos nevis valstis atbilstoši savām nacionālajām interesēm, bet tie, kuri kontrolēs digitālos rīkus, vadoties no savām interesēm un veidojot tiem atbilstošus izpildes algoritmus.

Digitalizācija pavērs gandrīz neierobežojamas manipulācijas iespējas daudzās valsts interesēm būtiskās jomās un pavērs kontroles iespējas un manipulācijas arī citās jomās.

Turpinot jau iesākto piemēru, balstoties uz informāciju, ko par jums varēs iegūt no visdažādākajiem digitālajiem rīkiem, veidojot jūsu digitālo dubultnieku, lai vadītu un noteiktu jūsu tālāko rīcību, varēs noteikt, kāds būs konkrēti jums piemērojamais digitālais valūtas kurss, cik lielā apjomā jūs to drīkstēsiet iegādāties, kādi ierobežojumi būs tā izmantošanai... vai pat vispār liegt iespēju jums to izmantot. Kā to izdarīja ar Trampu, vienkārši izmetot laukā no sistēmas, ja jūs tai neesat tīkams, pat gadījumā, ja jūs būsiet krietns, likumpaklausīgs vai pat godājams savas valsts pilsonis. Jūsu valsts un sabiedrības tiesību un morāles normas vairs nebūs noteicošās, un tas viss ir tikai maza daļiņa no tā izaicinājuma cunami, kas mums tuvojas.

Ja jūs gribat dzirdēt ko vairāk, tad aicinu apvienot manus debašu laikus un turpināšu.

Sēdes vadītāja. Zariņa kungs, jūsu debašu laiki... abi ir apvienoti.

I. Zariņš. Jā. Ja kādam šeit tā šķiet neiespējama nākotnes utopija, tad man nāksies jūs sarūgtināt. Tas viss jau ir bijis. Un ne vienu reizi vien, tikai - iepriekšējo tehnoloģiju izpildījumā, kuras nepavēra tik plašas iespējas.

Tāds viens uzskatāms piemērs, kā, izmantojot augstāko tehnoloģiju iespējas... augstāk attīstīto tehnoloģiju iespējas, tika pakļautas valstis, kurām šādu tehnoloģisku iespēju nebija, ir kaut vai Ostindijas kompānijas un Dienvidaustrumāzijas valstu attiecību rezultāts. Atšķirības ir tikai tehnoloģiskajā izpildījumā - tad bija kuģi, tagad ir digitālās platformas. Tad bija opijs, tagad - digitālā atkarība un tā tālāk. Sāka šī kompānija ar garšvielām, beidza ar vergu tirdzniecību. Sākās šīs attiecības ar abpusēji izdevīgu sadarbību, beidzās ar iznīcinošiem kariem pret valstīm, kuras nevēlējās pakļauties tās interesēm.

Mēs pašlaik vienkārši esam tajā attiecību veidošanas stadijā, kad pie mums kā pie aborigēniem ierodas krāšņi burukuģi un dāvina mums stikla krelles. Mēs priecājamies un tīksmināmies par šīm dāvanām, izmantojam tās, kas mums šķiet daudz vērtīgāk nekā tas, ko mēs atdodam pretī par šīm dāvanām.

Viena no šādām vērtīgajām lietām, kuru veidošanā mēs piedalāmies - mēs visi piedalāmies! -, ir tā saucamie *big data* ('lielie dati'). Ne velti tos mēdz dēvēt par 21. gadsimta naftu. Kad es pirmo reizi izdzirdēju šādu salīdzinājumu, man tas šķita pārspīlēts paradokss. Paradoksus es esmu pieradis uztvert kā izaicinājumu tos izzināt, jo paradoksāls mums var šķist tikai tas, ko mēs līdz galam nesaprotam. Un rezultātā - jo vairāk es iedziļinājos apgalvojuma pamatojumā, jo sirmāki sāka kļūt mani mati. Jā, redziet, pateicoties Kariņa valdības apzinātajai un viedajai rīcībai, tie ir tik gari, ka tagad to var redzēt. Nu man... un man rezultātā kļuva acīmredzams, ka patiesībā naftai nav tādas nozīmes, kāda nozīme nākotnē būs *big data*. Tie paver nebijušas, vienkārši fantastiskas iespējas paredzēt un manipulēt ar cilvēku un visu cilvēci kopumā.

Es īsi ieskicēšu dažus vienkārši pavisam nevainīgus piemērus. Teiksim, *MasterCard*, kurš, analizējot mājsaimniecības iepirkumu paradumu izmaiņas, spēj paredzēt iespējamo šķiršanos ģimenē, pirms paši cilvēki šādu lēmumu vispār vēl pieņems. Vai cits, pavisam svaigs, piemērs, ko mēs esam jau nupat dzirdējuši. Kāda Šveices kompānija ir izstrādājusi rīku, kas izmanto... kas var īstenot kovida testu pa telefonu. Jā, pēc jūsu klepus...

Mākslīgais intelekts to panāk, iepriekš izanalizējot lielu apjomu visdažādāko klepus gadījumu un atrodot tajā mums šīs nemanāmās kopsakarības, kas norāda uz vīrusa esību. Tas ir, šie lielie dati dod iespēju paredzēt cilvēku pat labāk, nekā tas cilvēks zina pats sevi un to, kas ar viņu notiek. Pat vairāk - nu jau ne tikai paredzēt jūsu rīcību, bet arī programmēt jūs uz kādam vajadzīgo rīcību. Piemēram, sociālie nemieri, kuri tiek īstenoti, izmantojot sociālo tīklu platformas. Tas ir vēl viens nopietns izaicinājums valstu suverenitātei, ja mēs to nespēsim kontrolēt, uzlikt... ja valsts nespēs kontrolēt un uzlikt tiem valsts un sabiedrības interesēm atbilstošus nosacījumus. Pašlaik tie sociālo manipulāciju piemēri, ko esam pieredzējuši, ir tikai tādi kā pirmie brāļu Raitu lidojumi, salīdzinot ar tām vienkārši kosmiskajām iespējām, ko radīs šie lielie dati un mākslīgā intelekta izmantošana.

Eiropai ir sapratne par nepieciešamību valstī veidot stratēģiskās naftas rezerves, tādai pašai attieksmei vajadzētu būt arī attiecībā uz 21. gadsimta naftu - datiem, lai kāds nevarētu ar mums manipulēt, izmantojot šo resursu pretēji mūsu interesēm. Tam Eiropai ir jāveido kopīgi risinājumi (jo katra valsts atsevišķi nespēs cīnīties ar globālo tehnoloģisko kompāniju interesēm) - kā mēs varam kontrolēt šo savu resursu, kā nodrošināt pieeju tam, sekot un kontrolēt iespējamās manipulācijas ar to, veidot savus mākslīgā intelekta rīkus, kas mums to spēs nodrošināt, un veidot savus risinājumus mums kritiski svarīgiem digitālās infrastruktūras elementiem.

Tāpēc vienai no Latvijas ārpolitikas prioritātēm vajadzētu būt šāda kompleksa risinājuma izveides nepieciešamības aktualizēšanai Eiropā. Pie tā bija jāķeras klāt jau vakar, kamēr vēl nav par vēlu, lai ar nepaklausīgo Eiropu, kad tās vērtības nesakritīs ar globālo tehnoloģiju kompāniju interesēm, nevarētu izrīkoties tāpat, kā to jau izdarīja nu jau ar politisko nelaiķi Trampu.

Aicinu par to aizdomāties un to veidot kā vienu no tiešām svarīgākajām mūsu ārpolitikas prioritātēm.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Aleksandram Kiršteinam.

A. Kiršteins (NA).

Labdien, kolēģi! Aicinu apvienot debates, lūdzu.

Sēdes vadītāja. Abi debašu laiki apvienoti.

A. Kiršteins. Cienījamā priekšsēdētāja! Godājamie deputāti! Es gribu vispirms atvainoties, ka man lāgā nepadodas sīrupainas runas par Eiropas Savienības grandiozajiem sasniegumiem. Tāpēc atvainojos, ka pārsvarā veltīšu dažus vārdus ar kritiskām piezīmēm nepadarītajam un arī Eiropas Savienības politikai.

Manā izpratnē aizvadītais gads joprojām Eiropas un arī pasaules politikā bija liekulības, dubultmorāles, melu, mazo valstu tiesību pārkāpumu un cilvēktiesību pārkāpumu gads. Manuprāt, vislielākais un visbīstamākais, kas notika, bija vārda brīvības pārkāpšana, maskējoties it kā ar melu ziņu izplatīšanu, lai gan jāsaka uzreiz, ka šīs melu ziņas varbūt mazākā daļā bija, bet pats fakts kā tāds, ka tiek pārkāptas cilvēku konstitucionālās tiesības un mēs tur neko nerunājām ne Ārlietu ministrijā, ne valdībā, - tas jau vien ir ievērības cienīgi.

Tātad nedaudz par dubultmorāli attiecībā uz starptautisko politiku.

Ir ļoti labi, ka mēs pieņēmām ātri sankcijas ne tikai pret Krievijas amatpersonām, bet arī pret Baltkrievijas amatpersonām, kur tika pārkāptas cilvēktiesības. Bet taisnības labad gan būtu jāatzīst, ka Baltkrievija nav okupējusi svešu valstu teritorijas, tā nav radījusi gandrīz vienu miljonu bēgļu plūsmu, tās darbības rezultātā nav nogalināti pagājušajā gadā pieci tūkstoši jaunu cilvēku karadarbībā. Kā uz to reaģē Ārlietu ministrija?

Skatos sadaļu "Ģeopolitika". Šajā ziņojumā tur ir teikts, ka Dienvidkaukāzā notika konflikta eskalācija Kalnu Karabahā. Hm... Kāds konflikts? Mēs zinām, ka Azerbaidžāna pēc 30 gadiem atbrīvoja savas okupētās teritorijas. Armēnija 30 gadus turēja septiņus Azerbaidžānas rajonus, bija okupējusi tātad Azerbaidžānas teritoriju, radīja bēgļu plūsmu apmēram viena miljona cilvēku apjomā. Divsimt tūkstoši bēgļu no pašas Armēnijas, kas aizbēga uz Azerbaidžānu, apmēram 800 tūkstoši no šiem azerbaidžāņu rajoniem. Un 20-30 gadus, nu, varbūt 27 gadus, jo skaitām no 1994. gada, ne EDSO Minskas grupa, ne Eiropas Savienība neierosināja nekādas sankcijas šajā gadījumā. Jā, ir ļoti jauki, ka sankcijas tiek pieņemtas attiecībā uz teritoriju okupēšanu, teiksim, Krimā vai Donbasā, vai vēl kaut kur, bet kāpēc tāda izlase politikā attiecībā uz šo reģionu?

Paldies dievam, šis konflikts ir nevis eskalējies, bet ir beidzot noregulēts, un noregulēts tādā... Es domāju, ne tikai tas ir noregulēts, bet ir uzlabojusies arī ģeopolitiskā drošība, NATO ir guvusi pieeju tieši Kaukāzam, pateicoties Turcijas atbalstam, kas ir NATO dalībvalsts. Un man nav joprojām skaidrs, kāpēc mūsu Ārlietu ministrija runā par kaut kādu konflikta eskalāciju, tieši otrādi - es domāju, ka Ārlietu ministrijai šajā gadā būtu tieši vairāk jādarbojas un jāierosina, ka starptautiskie miera uzturētāji, kuri lomu pašreiz spēlē Krievijā... ka viņi būtu jānomaina ar ANO vai EDSO miera uzturētājiem. Es domāju, ka tas būtu jau kaut kāds ieguldījums un ka Latvijai daudz aktīvāk būtu jāpiedalās simtiem nopostīto Karabahas ciemu un pilsētu atjaunošanā, kas daudz vairāk palīdzētu gan azerbaidžāņiem, gan arī armēņiem. Jā, jo ekonomiskais uzplaukums un attīstība šajā reģionā veicinātu stabilitāti visā Kaukāza reģionā, arī Melnās jūras reģionā Ukrainā. Nāktu par labu arī varbūt Latvijas, teiksim, saimnieciskajai attīstībai kā tādai.

Nākamais. Daudz mēs runājam, protams, par Eiropas Savienības 2021.-2027. gada attīstības plānu un finansējumu. Eiropas Komisija ir noslēgusi līgumus par iedzīvotāju vakcināciju. Nu, te

arī Ministru prezidents runāja par šo vakcināciju. Tikai dažus vārdus. Mēs vakar redzējām, ka Lielbritānija vienā minūtē vakcinē apmēram 500 iedzīvotājus (kaut kādi 480 vai cik tur bija). Trīsdesmit trīs reizes lielāka par Latviju. Nu, tātad interpolējam pret Latviju. Tie būtu kaut kādi, es te parēķināju, apmēram 15 cilvēki minūtē, 900 cilvēki stundā jeb septiņi tūkstoši cilvēku dienā. Jocīgi, Lielbritānija ir aizgājusi no Eiropas Savienības un spēj katram pilsonim piesūtīt grafiku, datumu un vietu, kur viņam ir jāierodas. Visi šie plāni ir sagatavoti daudz labāk. Un vakar mēs uzzinājām, ka Lielbritānija ir trīs mēnešus ātrāk noslēgusi vakcīnu pasūtījumus ar to pašu *AstraZeneca* nekā Eiropas Komisija. Trīs mēnešus ātrāk! Un mēs sakām, ka Eiropas Savienība spēj kaut ko organizēt vai normāli izdarīt. Nu, jāsāk domāt, ka es sāku saprast, kāpēc briti ir izstājušies no Eiropas Savienības.

Tātad, ja mēs kaut vai to pašu spētu izdarīt, ko Lielbritānija, tad mums 170 dienās vakcinācija būtu pabeigta, mēs Jāņus varētu mierīgi svinēt absolūti bez neviena inficētā. Tā vietā dienā nomirst vairāk nekā 10 tūkstoši cilvēku, kas, manuprāt, ir pilnīga bezatbildība, jo joprojām mums nav plāna.

Uz šodienu mums ir birojs, bet mums nav iedzīvotāju grafika, viņi nav saņēmuši paziņojumus, kad, kur, kas viņus vakcinēs. Un es uzskatu, ka tas ir pilnīgs haoss un neizdarība.

Nākamais. Par grandiozo palīdzību jeb grantiem. Ministrs pieminēja, ka periodā līdz 2027. gadam mēs saņemsim 10,5 miljardus eiro. Bet interesanti, cienījamie deputāti! Vai jūs zināt, ka gada laikā no Latvijas pazuda 12 miljardi, kas bija noguldīti Latvijas Bankā? Šī nauda aizgāja ne jau kaut kur uz NVS valstīm, tā aizgāja uz Gibraltāru, tā aizgāja uz Menas salu, tā aizgāja uz Džērsiju, tā aizgāja uz Kipru un uz citām Eiropas Savienības valstīm. Mēs faktiski gada laikā... finanšu sistēma šeit. Vai tas bija nepieciešams? Nu, tas ir... Tas ir atsevišķs jautājums par šo finanšu lietu. Latvija uzvedas tā, it kā tās eksports turpmāk ietu tikai uz Vatikānu, nu, varbūt vēl uz Somiju, nevis NVS valstīm. Mēs uzvedamies tā, it kā mūsu kaimiņi būtu Šveice un Austrija, nevis Krievija un Baltkrievija.

Neviens no mums to neprasa - ne *Moneyval*... To no mums nav prasījusi, teiksim, Eiropas Savienība. Nu, es nocitēšu. Es paskatījos *FATF* rekomendācijas par naudas atmazgāšanu. 35. punkts. Tur ir teikts: ir jābūt pieejamām efektīvām, samērīgām un atturošām sankcijām pret fiziskām personām, kas nepilda šīs prasības. Prasības, kas saistītas ar naudas atmazgāšanas novēršanu.

Mēs liekam vienlīdzības zīmi starp tiem, kuriem nav nevainojama reputācija, un personām, kas sauktas pie kriminālatbildības. Jūs paskatieties, ka visos dokumentos - gan *Moneyval*, gan Eiropas Savienības -, visur ir teikts par to, ka jāierobežo... vai, teiksim, nevar vadīt uzņēmumus, bankas, nevar sēdēt valdēs... nevar būt amatpersonas, kas ir sauktas pie kriminālatbildības. Man liekas, Latvija pasaulē ir vienīgā valsts, kas ir uzlikusi vienādības zīmi starp personām, kurām nav nevainojama reputācija, un personām, kas sauktas pie kriminālatbildības.

Viens piemērs - Vācija. Vācijā nav neviens bankas konts apturēts. Arī zemju bankas, tur ir federālās bankas... federālo zemju bankas, kas, piemēram, finansē cauruļvadu likšanu Ziemeļjūrā, pret ko mēs protestējam. Cauruļvads pieder... nu, daļa... daļas akcionārs ir *Gazprom*, kura privātie akcionāri savukārt nu nekādi nav cilvēki, kuriem ir nevainojama reputācija. Pārsvarā varbūt tie drīzāk ir cilvēki, kuri savā laikā piedalījās dažādās Sanktpēterburgas organizētās noziedzības grupās. Neviens konts tur netiek kaut kādā veidā slēgts. Tur netiek akciju paketes konfiscētas tiem cilvēkiem, kuriem pieder kaut kāda noteicošā akciju pakete, kā mēs te ierosinājām. Nu labi, tagad mums ir jaunais, papildinātais likums par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu. Protams, daudz ko mēs varbūt tur izsvītrosim un uzlabosim, bet vilciens jau ir aizgājis.

Kā tagad atzīmē Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera, ir slēgti mazie... ir slēgti konti mazajiem uzņēmumiem, ļoti daudzi investori no Latvijas ir aizgājuši un simtiem uzņēmumu atver kontus Lietuvā, kur absolūti nav nekādas problēmas atvērt. Tāpēc es jautāju, kāpēc Ārlietu ministrija nereaģē uz šo dubultmorāli? Kāpēc tas, kas ir atļauts Vācijai, vai tas, kas ir atļauts Lietuvai, nav atļauts Latvijai? Kāpēc mēs graujam savu finanšu sistēmu?

Nākamais. Eiropas Savienība, protams... un varbūt mēs to apsveicam... daudz dara, lai aizsargātu vidi. Tas, ko mēs tagad saucam par zaļo kursu. Par to mēs varētu būt tikai ļoti priecīgi, ja nenotiktu arī dažādi kuriozi. Man nav skaidrs, kāpēc bez kaut kādas apspriešanas Latvijā, bez saimnieciskiem aprēķiniem, bez konsultācijām ar uzņēmējiem pēkšņi mēs paziņojam, ka 40 procentu izmešu samazināšanas vietā mēs esam izbīdījuši ambiciozu projektu - samazināt līdz 55 procentiem līdz 2030. gadam. Es, piemēram, neesmu balsojis par šādu lēmumu, un arī Saeima nav balsojusi, arī diskusijas mums nav bijušas par šādu lēmumu. Bez diskusijām, tikai tāpēc, ka tās ir jaunās komisijas iegribas. Bagāto valstu rotaļlietas (es vienmēr brīdinu) atšķiras no Latvijas, un mēs neesam pirmajā trijniekā attīstīto valstu grupā. Ja mēs būtu starp pirmajām trim attīstītākajām valstīm Eiropas Savienībā, mēs varētu visādus eksperimentālus projektus attīstīt.

Amerikas Savienotās Valstis, kas ir mūsu transatlantiskais partneris, var atļauties... vai Vācija. Es paskatījos vienu interesantu piemēru. Šogad ASV jaunā valdība paziņojusi, ka viņi slēgs trīs atomelektrostacijas. Izrādās, ka šīs trīs atomelektrostacijas ražo gadā 41 terabaitu stundu enerģijas, kas ir vairāk nekā visas Kalifornijas saules... saules spēkstaciju... saules enerģijas spēkstacijas. Tātad atomelektrostacijas - 43, Kalifornija - 41,5... šogad, bet šīs Kalifornijas saules enerģijas spēkstacijas pagājušajā gadā bija saņēmušas 250... vairāk subsīdiju un valsts atbalsta nekā atomelektrostacijas.

Vai Latvija... Vai mazā Latvija ar savu ekonomiku var atļauties 200 reizes vairāk subsidēt, teiksim, šādus projektus, es nezinu. Par to mums ļoti jādomā. Tai pašā laikā 30 gadu laikā mēs neesam piesaistījuši Eiropas naudu termālajai enerģijai, kas ir. Šeit es tādu... Varbūt var redzēt, te tāda karte. Lillā tumšie punkti - tās ir Latvijas termālās enerģijas vietas. Tātad dienvidos no Liepājas un dienvidos no Jelgavas, Elejā. Šeit ir viens urbums Papē, es izkopēju - 1,6 kilometru dziļumā 32,5 grādi. Nu, mīļie cilvēki, ja mēs varam visu Liepāju, varam visu Jelgavu apkurināt ar karsto ūdeni, mums nav jāceļ kilometru augsti betona stabi, tas ir, četri vēja rotoru betona stabi pa 250 metriem, tas ir viens kilometrs. Šeit ieurbjam pusotru kilometru, un mums simts gadus būs bezmaksas enerģija.

Eiropas Savienība finansē apmēram 90 procentus no šīs enerģijas. Mēs neesam piesaistījuši Islandi, kur urbj nevis 1,5, bet trīs kilometru dziļumā, kur ir 400 un vairāk grādu un izmanto šo karsto tvaiku elektrības ražošanai. Tad mēs pat to negribam pētīt, lai gan PSRS bruņotie spēki, starp citu, bija izstrādājuši projektu jau kaut kādos deviņdesmitajos gados savas kara bāzes apkurināt ar šo karsto ūdeni... ko mēs nedarām... Tātad mums tie projekti kaut kā aiziet šķērsām.

Pēdējais. Es varbūt beigās dažus vārdus par cilvēktiesībām. Vārda brīvība, man liekas, ir viena no svētākajām lietām, un man ir žēl, ka Ārlietu ministrija nav ierosinājusi (pretēji Polijai) sankcijas pret feisbuku un tviteri, kurš ir atļāvies... Te par Trampu runāja, bet tviteris, piemēram, vairākas reizes ir dzēsis Nacionālās apvienības kontus, kuros nebija nekāds aicinājums uz vardarbību, tikai - par viedokļa izteikšanu. Tas, man liekas, jau vispār ir vissmagākais pārkāpums. Es domāju, ka Latvijas Ārlietu ministrijai ir jāierosina Eiropas Komisijai pieņemt stingras soda sankcijas, kā to dara Polija.

Līdz ar to es aicinu un ceru, ka nākamajā gadā ārpolitika nebūs "mazo valstu pienākumi - lielo valstu tiesības", pateicoties tam, ka mēs beidzot esam atzinuši Valtera nopelnus, kurš pirmais panāca vēl pirms 18. novembra, ka Vācijas parlamenta frakciju priekšsēdētāji un Vācijas kanclers

deva solījumu atzīt Latvijas neatkarību. Tātad sekosim Valtera teicienam, ka politika un mazās valstis nevar pastāvēt bez morāles politikā.

Aicinu ievērot morāli, neliekuļot un nepiekopt dubultpolitiku.

Paldies par uzmanību.

Sēdes vadītāja. Paldies. Vārds deputātam - Andrim Kazinovskim.

A. Kazinovskis (pie frakcijām nepiederošs deputāts).

Cienījamā Saeimas sēdes vadītāja! Cienījamie kolēģi! Nu bija šodien iespēja uzklausīt kolēģus, kas sniedza ļoti daudzus ieskatus... ziņojumus saistībā ar citu valstu politiku. Bet ārpolitikā Latvijas ārlietu ministrs... ministrija ir kopā ar pārējām ministrijām tātad mūsu valdības sastāvdaļa. Un skaidrs, ka ārlietu politiku nevar citādi skatīt kā kontekstā ar kopējo mūsu valsts politiku.

Šajā sakarā es gribētu tomēr atcerēties, atsaukties uz tieši pirms simts gadiem bijušo situāciju - tad, kad veidojās Latvijas valsts, tad, kad bija situācija, kad Latvijā bija apmēram tāds pats iedzīvotāju skaits kā šobrīd, jo nepārprotami tad, kad apvienojās šīs teritorijas - Latgale, Vidzeme, Kurzeme -, bija zināmas cerības, zināms aicinājums cilvēkiem kopēji strādāt, veidot kopēju valsti un kopēji tad arī dalīties priekos, bēdās, un, protams, arī izbaudīt visu to esošo, ko var sniegt kopējā nacionālā valsts.

Es gribu minēt konkrēti Latgali, jo iestājoties... atvainojos, kopā ar pārējiem reģioniem veidojot Latvijas valsti, tajā brīdī Latgalē bija apmēram ceturtā, pat vairāk... ceturtā daļa iedzīvotāju no visa kopējā valsts iedzīvotāju skaita. Šajā laika periodā, simts gados, šī proporcija ir stipri mainījusies. Pagājušogad, tas ir 2020. gadā, Latgalē iedzīvotāju skaits bija 255 968 iedzīvotāji, kas ir tikai 13,4 procenti no visa kopējā Latvijas iedzīvotāju skaita. Un dzīves līmenis gan Latgalē, gan Vidzemē, gan Kurzemē un Zemgalē nav tāds pats, kāds ir, teiksim, galvaspilsētā vai galvaspilsētas tuvumā.

Mani, piemēram, pārsteidza tikko izskanējusī informācija, kur Latvijas Bankas prezidents Mārtiņš Kazāks Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes rīkotajā diskusijā paziņoja, ka kopš iestāšanās Eiropas Savienībā Latvija no trūcīgas valsts ir kļuvusi par vidēju ienākumu valsti. Nu, ziniet, ja to var attiecināt, šo vidējo dzīves līmeni, salīdzinot ar Eiropas vidējo dzīves līmeni, teiksim, Rīgā, kur IKP Rīgā un Rīgas apkārtnē pārsniedz 100 procentus no Eiropas vidējā, tad Latgalē, kur ir ap 40 procentiem no Eiropas vidējā, un Vidzemē, Zemgalē un Kurzemē, kur ir nedaudz vairāk - 50 un nedaudz pāri procentu no Eiropas vidējā dzīves līmeņa -, tad man rodas jautājums, ko tas nozīmēja? Vai tas nozīmēja, ka Kazāka kungs nezina informāciju, vai tā ir sabiedrības maldināšana, vai varbūt apzināta tāda rīcība, kad mēģina faktiski mulsināt, satraukt cilvēkus, jo cilvēki taču zina, ka dzīves līmenis ir ļoti dažāds. Tā ir sasāpējusi problēma, es jau to vairākas reizes visādos veidos esmu teicis, ka nevienmērīga Latvijas attīstība starp reģioniem - tā ir lielā problēma.

Arī Ārlietu ministrijai, visam šim ārlietu resoram, ieskaitot diplomātiskos dienestus, varbūt tiešām vajadzētu vēlreiz ņemt vairākus paraugus citās Eiropas Savienības dalībvalstīs, dot iespēju mūsu valdībai un arī Saeimai veikt secinājumus un izdarīt tādus priekšlikumus, kas tomēr galu galā izlīdzinātu šo situāciju. Es negribētu, ka katru gadu - katru gadu! - Latgalē un pārējos reģionos iedzīvotāju skaits samazinās apmēram par diviem procentiem. Tas ir... nu, mēs varam parēķināt, cik ilgā laikā izzudīs vispār cilvēki reģionos un arī Latvijā. Tad tas būtu viens uzdevums.

Otrs. Tā kā mēs ļoti daudz šobrīd domājam un risinām jautājumus, kas saistās ar Covid-19 pandēmiju, es šajā sakarā gribētu varbūt parunāt par to, ka mūsu valdība pagājušogad 30. aprīlī pieņēma lēmumu par to, ka tiks veikta valsts pētījumu programma Covid-19 seku mazināšanai, tiks īstenoti 10 projekti par kopējo summu apmēram pieci miljoni, kuri faktiski tiek vērsti uz to, lai mazinātu šīs sekas, lai rastu ceļus, kā mēs rīkosimies pēc pandēmijas gan tautsaimniecībā, gan visur citur. Bet es tomēr gribētu pateikt, ka šos projektus bija paredzēts pabeigt 2020. gada beigās. Jau ir 2021. gads, un nekas nav dzirdēts, ka šie projekti būtu... teiksim, izdarīti secinājumi... šie secinājumi būtu darīti zināmi sabiedrībai. Arī Saeimā mēs nezinām. Es šaubos, vai tie eksperti - universitātes eksperti un dažādu institūtu, kas ir Latvijā, kas nodarbojas ar šiem projektiem, - tiešām ieteica palielināt, piemēram, birokrātiju, birokrātisko aparātu Latvijā. Es šeit nerunāju tikai par jaunizveidoto vakcinācijas centru, bet es šeit runāju par daudzām citām institūcijām, kuras tā vai citādi tiek mēģināts izveidot Latvijā.

Tikko... Nesen bija diskusija un runa par to, ka tiks izveidots pedagoģiski psiholoģiskā atbalsta dienests, ko rosina Pārresoru koordinācijas centrs, lai izveidotu kārtējo institūciju. Un vēl, un vēl. Tā ir, manuprāt, atkal nelietderīga naudas izlietošana. Ņemot vērā, ka parāds mums jau līdz šim bija 11 miljardi eiro. Tad, lūk, vēl šī aizņēmuma nauda. Kas šo parādu nākotnē spēs atgriezt atpakaļ, ja mēs redzam, ka iedzīvotāju skaits samazinās un arī, teiksim, perspektīvā nākotne Latvijai nav nemaz tik spoža, ja mēs turpināsim tādā pašā garā?

Es tomēr aicinātu valdību pārdomāt, vai nevajadzētu vairāk uzticēties privātstruktūrām veselības institūcijā, jo privātstruktūras daudz efektīvāk un ātrāk veic daudzus pakalpojumus, manuprāt, arī vakcinēšanas procesu šīs privātstruktūras varētu veikt daudz ātrāk, nevis papildus veidot šīs institūcijas un faktiski izsaimniekot naudu.

Es novēlu tomēr ārlietu resoram sekot līdzi visam, sekot līdzi Eiropas Savienības kopējam darbam, bet nevajag aizmirst, ka kopējā politika, kas saistās ar uzskatu kardinālu... uzskatu pretrunu starp liberālo un konservatīvo spārnu, bija un būs arī nākotnē arī šeit pie mums, Latvijā.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Turpinām debates.

Vārds deputātei Kristai Baumanei.

K. Baumane (AP!).

Cienījamā sēdes vadītāja! Cienījamais ārlietu ministra kungs! Diplomāti! Godātie kolēģi! Un visi, kas mūs skatās un klausās!

Es vēlos sākt ar atzinību un pateicību visiem Latvijas diplomātiem, kuru darbs, lai aizstāvētu Latvijas intereses un palīdzētu mūsu cilvēkiem dažādās pasaules malās, visbiežāk ir neredzams, jo noris aizkulisēs.

Pagājušais gads ārlietu dienestam nozīmēja nepieredzētu izaicinājumu gan darba apjoma, gan rakstura, gan formas ziņā, īstenojot līdz šim vērienīgāko Latvijas iedzīvotāju repatriācijas operāciju digitālās diplomātijas apstākļos. Sirsnīgs paldies jums, cienījamie diplomāti un arī bijušie kolēģi, par jūsu darbu! Mēs to novērtējam un ar jums lepojamies!

Latvijas valstiskuma starptautiskās atzīšanas simtgadē es īpaši vēlos pieminēt Latvijas izcilās diplomātes. Dzimumu līdztiesības veicināšana ir viena no Latvijas ārpolitikas prioritātēm

cilvēktiesību jomā, tāpēc priecājos par Latvijas ievēlēšanu ANO Sieviešu statusa komisijā darbības termiņā no 2021. līdz 2025. gadam.

Pagājušajā gadā sieviešu lomai Latvijas ārpolitikā un drošības politikā kopš neatkarības atgūšanas ir veltīta lieliska grāmata, ko izdevis Latvijas Ārpolitikas institūts. Ir secināts, ka uz globālā fona sieviešu pārstāvniecība ārpolitikā un drošības politikā Latvijā ir patiešām ievērojama. Sievietes atjaunotajā Latvijas diplomātiskajā dienestā ir bijušas nevis izņēmums, bet tā īstenās veidotājas un zvaigznes, lai arī ir ne vienmēr pirmajās rindās.

Dažas no viņām augstos starptautiskos amatos īpaši spoži uzmirdzēja pērn. Es gribu viņas godināt un nosaukt vārdā, arī tāpēc, ka man bija tas prieks un gods ar daudzām no viņām kopā strādāt Ārlietu ministrijā deviņdesmito gadu vidū: Aina Nagobads-Ābola, Sandra Kalniete, Anna Žīgure, Argita Daudze, Ludmila Buligina, Baiba Braže, Ilze Juhansone, Elita Kuzma, Inga Skujiņa, Sanita Pavļuta-Deslandes, Solveiga Silkalna, Kristīne Līce, Inga Reine, Zanda Kalniņa-Lukaševica. Es lepojos ar jūsu darbu un sasniegumiem un esmu pārliecināta, ka arī turpmāk sievietes mūsu valsts diplomātiskajā dienestā būs nevis izņēmums, bet likums un paraugs citām valstīm. Pateicība, cieņa un apbrīna jums!

Godātie kolēģi! Latvijas diplomātiskās pārstāvniecības mūsu valsts iedzīvotājiem ir kā drošības tīkls, kas apklāj gandrīz visu pasauli. Prieks, ka šogad tīkls sasniegs arī Austrāliju, jo tur beidzot notiks vēstniecības atvēršana. Jo tālāk no Eiropas, jo tīkla acis kļūst lielākas, un Dienvidameriku tas šobrīd neskar vispār. Tāpēc jāstrādā pie tā, lai šis tīkls aptvertu visus kontinentus, kur mūsu valstspiederīgie dzīvo, strādā un ceļo.

Savukārt cits spēcīgs sadarbības tīkls, kas virtuāli aptver visu pasauli, ir mūsu diaspora, ar kuras aktīvu līdzdalību ir izstrādāts Diasporas likums, ko šogad sākām īstenot.

Ko es gribu vēlēt Latvijas ārpolitikas veidotājiem un īstenotājiem? Drosmi atsperties uz vērtībām, kuru vadīti esam iesakņojušies Eiropas valstu saimē, un paust tās skaļi, neskatoties pār plecu un negaidot, kad savu vārdu vispirms teiks kāds, kam ir lielāks svars. Īpaši svarīgi tas ir, reaģējot uz situācijām, piemēram, mūsu kaimiņvalstī Baltkrievijā. Pēc negodīgajām prezidenta vēlēšanām un tām sekojošajiem protestiem, ko varasiestādes jau pusgadu vardarbīgi apspiež. Mums jāatceras, ka pasaule skatās arī uz mums, gaidot, ko teiksim mēs, jo esam taču Baltkrievijas tuvi kaimiņi. Mums jāizrāda iniciatīva, līderība un drosme gan attiecībā uz saviem tuvākajiem kaimiņiem, gan citiem sabiedrotajiem.

Ja sabiedrotie vilcinās, tā ir mūsu loma atgādināt par universāliem cilvēktiesību principiem un ka nepieciešams aktīvi rosināt Eiropas Savienības un citu sabiedroto sankcijas pret autoritāriem režīmiem, kas ir brutāli vardarbīgi - pat ar indēšanu vēršas pret politisko opozīciju. Šāda iespēja būs jau tuvākajās dienās, kad Eiropas augstais pārstāvis ārlietās Borela kungs Maskavā tiksies ar ārlietu ministru Lavrovu, un nākamajā reizē, kad tiksies Eiropas Savienības ārlietu ministri.

Krievijas autokrātiem un oligarhiem ir gan banku konti, gan grezni īpašumi Eiropas valstīs. Ir nepieņemami, ka mēs kā Eiropas Savienība to pieļaujam, vienlaikus labi zinot, ka nauda, kas par tiem samaksāta, ir korupcijas laupījums, kas aptraipīts ar asinīm. Tas ir kā savās mājās uzņemt kā viesi noziedznieku, kas rāda civilizētu seju, bet turpina kalt jaunus zādzību plānus. Skripaļi un Navaļnijs tika saindēti ar mērķi nogalināt, bet viņu indētāji droši vien bauda luksusa dzīves stilu vecās Eiropas villās pie Vidusjūras, ja vēl ir dzīvi.

Eiropa nedrīkst to pieļaut. Un to nepieļaut ir diezgan vienkārši, ja vien ir politiskā griba. Latvija politisko gribu var virzīt. Manuprāt, tas ir jādara visos līmeņos - Eiropas Parlamenta deputātu, ārlietu ministru un citos.

Vārds "vērtības" ārpolitikas ziņojumā ir pieminēts daudz. Eiropas Savienība ir vērtību un tiesiskuma savienība. Un es tam piekrītu. Mūsu valsts amatpersonām patīk *(Skaņas pārrāvums.)*... vīziju par Latviju kā Ziemeļvalsti un daļu no Ziemeļeiropas, kā mērķi, uz ko tiekties, un vēlmi līdzināties pārtikušajai, liberālajai, sociāli nodrošinātajai skandināvu sabiedrībai, kur cieņā ir tādas vērtības kā cilvēcība, sadarbība un uzticēšanās. Bet mēs nevaram ar vārdiem būt Ziemeļeiropā, bet ar darbiem Orbāna neliberālajā demokrātijā. Šāda mētāšanās ir liekulīga un nepieņemama.

Man ir grūti iedomāties, kāds izaicinājums mūsu ārlietu ministram un citiem diplomātiem ir skaidrot saviem sabiedrotajiem, kā tas var būt, ka Latvija, no vienas puses, izliekas par Ziemeļvalsti, no otras - diskriminē savas ģimenes pretēji Satversmes pamatā liktajiem cilvēka cieņas un vienlīdzības principiem.

Es sirsnīgi novēlu mūsu diplomātiem, lai šajā gadā nostiprinās Latvijai tik svarīgā vērtību orientācija starptautiskajā politikā, kā arī atjaunojas multilaterālisma nozīme - šajā ziņā arī prieks par cerīgām vēstīm no jaunās ASV administrācijas - un kļūst iespējama klātienes diplomātisko sakaru forma.

Es ceru, ka šī gada nogalē Rīgā notiks NATO ārlietu ministru klātienes tikšanās, kā tas plānots. Ar digitālo diplomātiju attālināti var izdarīt ļoti daudz, bet ne tuvu visu. Man klātienes saziņas darbā ļoti pietrūkst. Es zinu, ka jums arī. Tāpēc darīsim visu, lai vakcīnas ātrāk sasniegtu Latviju un mēs visi varētu strādāt atkal ar pilnu jaudu.

Paldies. Veiksmi jums un labu veselību mums visiem!

Sēdes vadītāja. Paldies. Turpinām debates.

Vārds Nikolajam Kabanovam.

N. Kabanovs (SASKAŅA).

Labdien, cienījamie kolēģi! Cienījamās amatpersonas! Pašlaik mēs visi esam smagā cīņā pret vēl nebijušu pandēmiju. Tā palēnināja visu pasaules valstu, arī Latvijas, ekonomiku.

Šajā sakarā es vēlos jums atgādināt, ka papildus drošības un valsts nodrošināšanai un palīdzības sniegšanai tās iedzīvotājiem valsts ārpolitikas primārajam uzdevumam jābūt arī tautsaimniecības attīstības veicināšanai. Tā, varētu teikt, ir valsts ārpolitikas pievienotā vērtība.

Diemžēl nesenie notikumi un tendences šai kontekstā nedod man optimismu, proti, Latvija un tās kaimiņos esošās Baltijas valstis saskaras ar nepatīkamām perspektīvām. Mūsu visambiciozākais projekts - dzelzceļš *Rail Baltica* ir apdraudēts. Triju republiku valdību vadītāji pašlaik mēģina iegūt vēlamos līdzekļus, ar drastisku ultimātu padarot visu Eiropas Savienības atjaunošanas budžeta programmu atkarīgu no dzelzceļa naudas. Diemžēl šodien es nedzirdu paskaidrojumus attiecībā uz šo situāciju.

Manuprāt, šādu attīstības scenāriju mēs varam interpretēt arī kā Latvijas ārpolitikas neveiksmi. Galu galā oficiāli Rīga pēdējos 15 gadus centās pirmā izpildīt un pārpildīt visus Briseles norādījumus. Saskaņā ar mūsu valdošo aprindu politisko filozofiju to vajadzēja izmantot lielākai uzticībai Latvijas valstij no mūsu partneru puses. Mums tika solīts investīciju un ekonomikas pieaugums pēc iestāšanās Eiropas Savienībā, NATO, eirozonā. Pēc tam - pēc iestāšanās Ekonomikas sadarbības un attīstības organizācijā. Bet tagad izrādās, ka mums jāizpilda kaut kādi *Moneyval* vēstījumi, un pēkšņi ir kļuvis aktuāls finanšu sistēmas tā sauktais kapitālais remonts.

Man ir savs viedoklis. Līdzšinējā pieeja Latvijas ārpolitikai un iekšpolitikai nekad neveicinās ekonomikas, dzīves un cilvēku labklājības uzlabojumu. Sistēmas pieeja pati par sevi izskatās ļoti kļūdaina. Tēlaini izsakoties, valsts ir spiesta skriet maratonu, bet viena roka ir piesieta pie ķermeņa. Latvijas ārpolitikas veidotāji ne tikai neizmanto valsts labvēlīgo ģeoekonomisko statusu, bet apzināti rīkojas, kaitējot valsts tranzīta un eksporta interesēm. Šādi es varu novērtēt Ārlietu ministrijas vadības pastāvīgos paziņojumus par sankcijām pret kaimiņvalstīm. Īpaši pārsteidzoša ir prieka pilnā skriešana pēc sankcijām, kuras Latvija pašlaik ierosinājusi pret kaimiņvalsti, kura nekad nav izvirzījusi Latvijai vēsturiskas vai tiesiskas pretenzijas un vienmēr ir centusies dzīvot līdzi kā labs partneris. Pretrunas ar citu kaimiņvalsti ir daudz plašākas - proporcionāli šīs zemes teritorijai, iedzīvotājiem un vēsturei. Reiz, pirms vairāk nekā simt gadiem, Latvijas bruņotie vēstneši kopā ar citiem progresīvās cilvēces pārstāvjiem jau ienesa šīs bijušās impērijas iedzīvotājiem jaunu sabiedrisku kārtību un atbrīvošanos no reakcijas. Iespējams, ka šodien Ārlietu ministrija uzmanīgi iedziļinās šīs zemes iekšējās lietās un sniegs jaunus paziņojumus par sankcijām, - tā ir senču varenā gara izpausme.

Bet mēs jau sen nedzīvojam impērijā, un ir pēdējais laiks izbeigt fantomsāpes par pasaules revolūciju, šajā gadījumā - liberālo. Demokrātija taču nav šprotes, nav vērts stumt mūsu eksporta preces, kamēr mūsu pašu tirgus nav piesātināts. Un ar demokrātiju pašā Latvijā ir būtiskas problēmas.

Pašreizējā parlamentā šīs valdības laikā mēs saskaramies ar lielām problēmām, kas saistītas ar pareizu demokrātijas iekārtas darbību. Varbūt to daļēji var izskaidrot ar to, ka ļoti ilgu laiku mēs par demokrātijas paraugu ņēmām to, kas notika mūsu stratēģisko partneru aizjūras zemē. Un pēkšņi izrādās - cars nav īsts un karalis ir pliks. Mūsu sabiedrotie pašlaik gatavo impīčmentu, no varas atstādināšanu, pret jau bijušo prezidentu. Par vēsturisku paralēli varētu saukt tikai diktatora mūmijas izņemšanu no Kremļa mauzoleja.

Kad šī pandēmija būs beigusies, tiks iznestas ārā daudzas mūmijas, novecojušas politikas personas, kā arī instrumenti. Es ceru, ka arī zobenu grabināšana, arī ekonomiskās sankcijas būs pagātne. Tas viss būtu jānovērš, atjaunojot pasaules ekonomiku un sociālo sfēru. Es ceru, ka Latvija un tās ārpolitikas profesionāļi - diplomāti - atradīs spēku noteikt patiesās prioritātes, un mūsu valsts varēs palīdzēt pirmām kārtām savu iedzīvotāju labklājības pieaugumam. Bet aukstā kara bundziniekiem un auksto ieroču cienītājiem es varu atkārtot senu gudrību - ir viegli sagrābt varu ar durkļiem, bet nav ērti uz durkļiem sēdēt.

Paldies par uzmanību.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātei Inesei Voikai.

I. Voika (AP!).

Labdien, cienījamais ārlietu ministra kungs! Ekselences! Kolēģi! Es sākšu ar to, ka šis ir bijis gads, kad latvieši spēcīgāk nekā citus gadus ir sajutuši, kur ir mūsu mājas. Gads, kad pie sirds mēs likām Satversmes 98. pantu, kurš garantē, ka katram pilsonim ir tiesības brīvi atgriezties Latvijā, šajā gadījumā - pandēmijas skartajā un aizslēgtajā Latvijā.

Ir laiks atkārtoti pateikt paldies ārlietu dienesta darbinieku nesavtīgajai rīcībai pāri tam, ko nosaka un noteikuši viņu dienesta pienākumi, nogādājot mājās katru, kam tas bija vajadzīgs un kur tas bija iespējams un dažreiz arī neiespējams. Ar līdzīgu pieeju Ārlietu ministrijas darbinieki gada laikā spējuši nodrošināt atbalstu Baltkrievijas aktīvistiem un Ukrainas atbrīvotajiem

politieslodzītajiem. Un ar līdzīgu pieeju strādā daudzi ārlietu dienesta darbinieki, visbiežāk - citu acīm neredzami. Liels jums paldies.

Ārlietu dienesta darbs šajās dienās atgādina to darbu un pūles pirms simt gadiem, kas rezultējās ar Latvijas *de iure* atzīšanu, kam vakar svinējām simt gadus.

Mērķtiecīgu, ar vīziju, nepagurstošu un drosmīgu - tādu es gribētu redzēt Latvijas ārpolitiku. Vislabāk pagājušajā gadā mums tas izdevās Baltkrievijas gadījumā. Pēc 9. augusta Baltkrievijas prezidenta vēlēšanām, rezultātu viltojumiem, iedzīvotāju protestiem sekoja ārlietu ministra, Ministru prezidenta, Baltijas ārlietu ministru, Saeimas Ārlietu komisijas, Saeimas paziņojumi un vēl, un vēl. Pagāja laiks, līdz Eiropas Savienības līmenī vienojāmies uzskatīt vēlēšanu rezultātus par viltotiem, Lukašenko - par neleģitīmu prezidentu un noteikt sankcijas. Bez aktīvas rīcības un koordinētas Baltijas valstu darbības tas noteikti izskatītos citādi.

Baltijas asamblejā, kuras prezidijā es darbojos, arī mēs augustā rakstījām vēstules un saņēmām atbildes no Eiropas Savienības augstākajām amatpersonām. Taču, kas, manuprāt, svarīgāk - mums Baltijas asamblejā bija iespēja uzrunāt savus kolēģus Ziemeļvalstu un Beniluksa valstu parlamentos, aicinot viņus būt principiāliem Baltkrievijas jautājumā, uzsverot, cik tas ir būtiski. Šajos gadījumos mums ir jāklauvē pie visām durvīm, pie kurām mēs varam, un visiem, kas to var. Demokrātija ir jāaizstāv.

Šodien paiet 172 dienas kopš Baltkrievijas prezidenta vēlēšanām. Ir reģistrēti vairāk nekā 220 politieslodzītie, ir arestēti, sisti un spīdzināti daudzi tūkstoši baltkrievu. Daudzi pametuši valsti bēgot. Turpinās demonstrācijas. Baltkrievi pagurst, bet arī turpina protestus.

Un nepagurt jāvar arī mums Eiropas sankciju darbos. Tās nav pilnīgas. Mums jāseko līdzi, lai spētu iegrožot režīmu, lai atbalstītu cilvēkus un viņu tieksmi pēc brīvības. Nedrīkst atslābt.

Mēs nedrīkstam arī pagurt, jo brīvība un tiesiskums ir apdraudēti vēl vienā mūsu kaimiņvalstī - Krievijā. Moldovā ir iesaldēts konflikts. Armēnijā un Azerbaidžānā tas tikko pieklusis. Gruzijā okupētas teritorijas. Ukrainā turpinās karš, bet galvaspilsētā Kijevā turpinās cīņas par korumpētās elites tiesībām izsprukt no taisnīga soda.

Pakavējoties pie Ukrainas piemēra. Atceroties starptautiski novērtēto Latvijas darbu Ukrainā, kur man pirms darba parlamentā kā ekspertei bija iespēja strādāt, tai skaitā kopā ar pāragri no dzīves aizgājušo Saeimas kolēģi Jutu Strīķi, es gribu pieminēt vienu citu ārpolitikas atbildības aspektu. Juta Strīķe reiz kā KNAB vadītāja teica vietējiem Rīgas domes figurantiem: "Ja jūs ņemat kukuļus, mēs pēc jums atnāksim."

Pirms gada šajās debatēs es runāju par Latvijas pienākumiem kā *OECD* Konvencijas par ārvalstu amatpersonu kukuļošanas apkarošanu starptautiskajos biznesa darījumos dalībvalstij, par uzņēmēju atbildību darboties godīgi, ieejot eksporta tirgos, un par valsts pienākumu viņus atbalstīt. Šķiet, ka neviens īsti nereaģēja. Un ziniet... KNAB pēc viņiem atnāca. Pagājušā gada decembrī sāka rosināt kriminālvajāšanu pret Latvijā reģistrētu uzņēmumu par Baltkrievijas amatpersonu kukuļošanu lielā apmērā un izvairīšanos no nodokļu nomaksas. Iegūtie pierādījumi liecinot, ka informācijas tehnoloģiju uzņēmuma darbinieks, rīkojoties uzņēmuma interesēs, laikā no 2011. līdz 2016. gadam deva kukuļus vairāk nekā divu miljonu apmērā kādai Baltkrievijas valsts amatpersonai, lai nodrošinātu labvēlīgu lēmumu pieņemšanu.

Ziemeļvalstu politika - tā ir arī godīgu investīciju politika. Ja mēs neko nedarīsim, lai uzņēmēji zinātu un saprastu korupcijas riskus ārpus Latvijas robežām, tad šādi kauna traipi turpinās papildināt Latvijas ārpolitikas seju. Aicinu valdības līmenī nopietni pievērsties šīs pretkorupcijas

konvencijas iedzīvināšanai praksē. Šodien publicētais korupcijas uztveres indekss rāda, ka Latvija stagnē, bet, ziniet, es teiktu, mums ir iespēja arī krist zemāk, ja mēs nerīkosimies.

Tāpat mēs varam nodarīt arī lielu kaitējumu savai spējai aizstāvēt drošību, savu drošību un Latvijas kaimiņtautu tiesības uz demokrātiju, ja mēs kā Eiropas valsts parādīsim, ka cenšamies atgriezties pagātnē, ārpus demokrātiskas un tiesiskas valsts rāmja cenšoties mainīt savu konstitūciju, lai kādu diskriminētu. Eiropā ir ļoti sāpīga pieredze ar cilvēku diskrimināciju, tāpēc tik dārgi un principiāli turamas un aizsargājamas ir katra cilvēka cieņas vērtības.

Pagājušā gada novembrī ASV vēlēšanās lielākais jebkad balsojušo skaits izvēlējās Amerikas Savienotās Valstis, kuras prezidenta Džo Baidena vadībā tagad atgriežas starptautiskajā apritē, atsākot solidāru sadarbību gan Covid-19 pandēmijas novēršanā (Pasaules Veselības organizācijā), gan klimata pārmaiņu jautājumos un citos sadarbības veidos. Ticu, ka turpmākajos gados ASV un Latvijai, un visām Baltijas valstīm izdosies lielisks sadarbības izrāviens.

Džo Baidens ir pēdējā augstākā amatpersona no ASV, kas bija Latvijā pirms četriem gadiem - toreiz ASV viceprezidenta lomā. Un es priecātos redzēt Baidena kungu - šoreiz prezidenta lomā - vizītē Latvijā atkal.

Savukārt augustā notika mazāka mēroga notikums, taču tāds, kurš, cerams, dos ārpolitikai jaunu uzrāvienu. Galvaspilsētā Rīgā ir nomainījusies vara, un Rīga vēlas sadarboties un būt daudzos starptautiskos tīklos. Tieši šodien Rīga gatavojas parakstīt Parīzes deklarāciju, apņemoties būt par pirmo klimata neitrālo pilsētu Baltijā un būt starp pasaules *Top 100* klimatneitrālām pilsētām līdz 2030. gadam.

Mums ir iespēja izmantot mūsu vairāk nekā 800 gadus vecās bijušās Hanzas pilsētas reputāciju un vilkmi, lai piedalītos arvien augošajā pilsētu diplomātijā un spēcinātu Latvijas ārpolitiku. Rīga jau ir uzsākusi sadarbību ar Ārlietu ministriju, un pēc ilgāka laika galvaspilsētā būs ārpolitikas padomnieks. Nebūs vairs stīvēšanās par to, ka Rīga brauc uz Maskavu, kamēr valstiski ir citas prioritātes un partneri.

Vēl par ārpolitikas debašu mazajiem notikumiem. Pirms gada ārlietu ministrs Saeimas Sēžu zālē uzzināja, kas ir *TikTok* platforma. Tā bija ziņa no jauniešiem, kas tikko bija uzsākuši pirmo ANO jauniešu vēstnieku programmu. Šogad šī programma turpinājās, pulcējot uz diskusijām desmitus jauniešu, kas savas brīvdienas veltīja, diskutējot un pētot pasaules problemātiku par klimata pārmaiņām, veselību un citiem jautājumiem.

Paldies ārlietu ministram, kurš, lai arī NATO *StratCom* saka, ka *TikTok* ir viens no nedrošākajiem sociālajiem tīkliem, tomēr publicējās tur un izmēģināja jaunus komunikāciju veidus. Mums ir jāturpina ieklausīties jauniešos, kas šodien arī atsūtīja ziņu mūsu ārpolitikas debatēs. Viņi teica: "Mūs uztrauc tas, ka Latvijas iekšpolitika var ietekmēt mūsu lomu pasaulē, arī starptautiskajās organizācijās. Mēs gribam dzīvot iekļaujošā vidē un izvēlamies pārstāvēt jauniešus iekļaujoši. ANO Jauniešu delegātu programma atbalsta politiku, kura būtu tāda, lai katrs jaunietis gribētu šeit dzīvot, atgriezties un palikt."

Ārlietu ministra kungs! Ekselences! Kolēģi! Aicinu 2021. gadā, ieejot Latvijas diplomātijas otrajā simtgadē un tuvojoties Satversmes pieņemšanas simtgadei, turpināt darboties ārpolitikā principiāli, ar vīziju, nepagurstoši un drosmīgi, padarot pašiem savus mājasdarbus tepat Latvijā.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds ārlietu ministram Edgaram Rinkēvičam. *(Pauze.)*

Rinkēviča kungs, mēs jūs nedzirdam.

E. Rinkēvičs (ārlietu ministrs).

Un tagad?

Sēdes vadītāja. Ļoti labi.

E. Rinkēvičs. Dzirdat?

Sēdes vadītāja. Jā, ļoti labi. Paldies.

E. Rinkēvičs. Paldies sēdes vadītājai. Ir pienācis laiks atbildēt uz deputātu izteiktajām replikām.

Pirmām kārtām es gribētu teikt paldies Saeimas priekšsēdētājai un Ministru prezidentam par labajiem vārdiem, tāpat kā daudziem citiem deputātiem, un piekrist gan Mūrnieces kundzei, gan Kariņa kungam, gan arī Valaiņa kungam, ka, neapšaubāmi, viens no būtiskākajiem jautājumiem cīņā ar kovidu... ekonomikas attīstībai pēc kovida ir vakcinācija... vakcīnu pieejamība un vakcinācija. Par to arī diezgan daudz runāja vairāki citi deputāti.

Šeit gan es gribu teikt, ka Ārlietu ministrija ļoti aktīvi sadarbojas un palīdz mūsu kolēģiem Veselības ministrijā. Aktīvi strādājam gan ar Eiropas Komisiju, gan ar citām dalībvalstīm. Un es jau esmu arī pieļāvis, ka būs jāizmanto visi iespējamie līdzekļi. Jāsaka gan, ka varbūt atsevišķos uzstāšanās brīžos izskanēja arī tas, ka ātrāka vakcinācija ir nepieciešama. Tam es visam piekrītu, bet, domāju, mēs visi saprotam, ka Ārlietu ministrija gluži nav tā, kas organizē šo procesu. Tam ir izveidota speciāla institūcija, un es pilnīgi paļaujos uz Veselības ministriju un ministru šajā darbā.

Gribētu piekrist arī Kola kungam - un faktiski mēs jau pie tā strādājam - par to, ka ir nepieciešams aktivizēt un veidot aktīvāku Eiropas Savienības īpašo sūtņu pārstāvju institūtu. Tāds jau atsevišķos jautājumos eksistē. Mēs, piemēram, uzskatām, ka tāds institūts noteikti ir nepieciešams arī Eiropas Savienības Austrumu partnerībai.

Arī pilnībā pievienojos tam, kādā veidā mēs... Es domāju, arī debatēs Ārlietu komisijā, gatavojot šo ziņojumu, arī uzklausot vērtējumus par situāciju, esam daudz runājuši par transatlantisko sadarbību. Pievienojos arī tam, ka pirmie jaunās administrācijas soļi, veidojot dialogu ar Eiropas Savienību, varbūt atsakoties no atsevišķiem asumiem, ir pozitīvi. Un neapšaubāmi viens no būtiskajiem izaicinājumiem un jautājumiem, kur būs jāmeklē kopsaucējs, ir Ķīna.

Tēraudas kundze un Mednes kundze runāja par Eiropas Savienību un vērtību jautājumiem. Savā ziņā, rūpīgi klausoties šajās abās uzrunās, es redzu zināmu pretrunu. Tēraudas kundze pamatoti nobažījusies par tiesiskuma jautājumiem, par to, ka ir lietas, kuras nerisinās. Mednes kundze savukārt pauž satraukumu par to, ka Eiropas Savienības vērtību diskursu ir pārņēmuši kreisie liberāļi un konservatīvām vērtībām nav vietas.

Es gribētu teikt, ka Latvijas nostāja šajos jautājumos un politika ir absolūti skaidra. Mēs nevadāmies ne no kreisi liberālām, ne no konservatīvām vērtībām, mēs uzskatām, ka vērtības ir universālas, cilvēktiesības un tiesu vara ir absolūti neizbēgamas un būtiskas vērtības ne tikai Eiropā, bet pasaulē. Mēs ne vienmēr esam piekrituši tiem, kas vēlas šos jautājumus politizēt. Šajā

ziņā mēs esam pilnīgi vienisprātis ar Valsts prezidentu tajā, ka par vērtībām, protams, ir jārunā, bet par vērtību pārkāpumu un attiecīgu reakciju, ja mēs tiešām vēlamies tiesisku sistēmu, var runāt un spriest Eiropas Savienības Tiesa.

Jāsaka, mēs esam redzējuši Eiropas Savienības Tiesas spriedumus Polijas, Ungārijas gadījumos. Tie ir jārespektē. Bet mēs esam arī ļoti piesardzīgi brīdī, kad par vērtībām sāk runāt pārāk politizēti. Vēlreiz. Dzirdu jūs abas, saprotu jūs abas, bet vēlreiz gribētu uzsvērt, ka nav tādu konservatīvu vai kreisi liberālu vērtību, ir universālas vērtības un ir interpretācijas.

Un vēl es gribētu piekrist Tēraudas kundzei, ka tiešām ir ļoti labi, ka Eiropas Komisija ir sākusi gatavot ziņojumus, gadskārtējos ziņojumus, par tiesiskumu dalībvalstīs. Arī par Latviju tāds ir sagatavots. Teikšu - ļoti labs ziņojums, parāda mūs varbūt labākā gaismā, nekā mēs dažreiz paši par sevi paškritiski gribam domāt, bet tas nenozīmē, ka pie šiem jautājumiem nav jāstrādā. Jebkurā gadījumā mēs esam gatavi arī turpmāk strādāt ar dalībvalstīm un Eiropas Komisiju pie šiem jautājumiem un darīt to maksimāli objektīvā veidā.

Inese Lībiņas-Egneres kundze, tiešām paldies par labiem vārdiem! Un gribu arī teikt lielu paldies jums un visai Latvijas delegācijai Eiropas Padomes Parlamentārajā asamblejā par ļoti konsekvento nostāju jau, jāsaka, kopš Krimas okupācijas brīža, kopš brīža, kad notika balsojums (pirms turpat diviem gadiem) par Krievijas delegācijas balsstiesību atjaunošanu. Es domāju, ka šī nostāja, faktiski tas, ka Latvija lielā mērā jūsu un kolēģu vadībā ir izvirzījusies par šo lietu līderi, ir tiešām milzīgs mūsu parlamentārās diplomātijas nopelns. Pilnīgi piekrītu, ka nedrīkst aizmirst arī par tādām valstīm kā Moldova, Gruzija, par to teritoriālo nedalāmību, šo valstu jautājumi ir ārkārtīgi būtiski gan Latvijas ārpolitikā, gan tiem ir jābūt būtiskiem starptautiskajā organizāciju diplomātijā.

Un arī par transatlantiskajām attiecībām, par lietām, kur mums ir jaunas iespējas, pilnīgi pievienojos Kalniņa kungam un Lejiņa kungam.

Valaiņa kungs, jūsu uzstāšanās šogad bija pārsteidzoši, jāsaka, interesanta un objektīva atšķirībā no pagājušā gada, kad... Atsevišķas jūsu prognozes gan laikam nav piepildījušās, bet es gribētu teikt, ka, manuprāt, mums ir jāsaprot divas lietas. Pirmā lieta. Tad, kad mēs runājam par tranzītu. Mēs esam par to debatējuši Saeimas ārpolitikas debatēs un dažādos formātos daudz un ilgi. Ārlietu ministrija ir sniegusi maksimālu atbalstu, kāds tas ir iespējams, bet ir arī ģeoekonomiski un ģeostratēģiski apsvērumi un ir arī ekonomiskas lietas. Es varu atkārtot tikai to, ko es esmu teicis daudzas reizes, kad man sanāk sarunāties gan ar daudzu dažādu valstu ministriem, gan ekonomikas, gan ārlietu, vai arī uzņēmējiem, kuri saka: "Esam gatavi izmantot jūsu ostas, bet jūsu tarifi nav tik labi kā kaimiņiem."

Esmu par šo jautājumu runājis ar daudziem kolēģiem dažādās valdībās, esam meklējuši risinājumus.

Nu, bez politikas vēl ir arī piedāvājums... Un, jāsaka, būs lietas, kuras, protams, mainās neatgriezeniski, bet ir lietas, pie kurām noteikti esam gatavi strādāt.

Par Eiropas vietējo pašvaldību hartu. Jāsaka, tas gan vairāk būtu Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas jautājums; lieta ir Satversmes tiesā. Es gan gribētu tikai atgādināt, ka pašvaldību harta nav vispārsaistoša, bet ir ar ieteikuma raksturu. Protams, pie šiem jautājumiem ir jāstrādā.

Tāpat Kiršteina kungs un arī Valaiņa kungs minēja par *Moneyval* lietām. Godātie kolēģi, absolūti piekrītu, ka citām valstīm ir jāievēro tieši tikpat augsti standarti kā Latvijai, un mēs par to

iestāsimies un strādāsim kopā ar Finanšu ministriju, kopā ar Finanšu izlūkošanas dienestu, Finanšu un kapitāla tirgus komisiju (FKTK) un citām iestādēm, kas tieši pārstāv Latviju attiecīgajās iestādēs, bet tas nenozīmē, ka mēs varam mazināt savus standartus. Mūsu uzdevums ir nevis nolaisties līdz citu līmenim, bet darīt visu, lai citi būtu mūsu līmenī. Un tas ir tas, ko mēs darīsim arī nākotnē.

Vienlaikus es aicinu tomēr neatslābt. Diemžēl mūsu nacionālais "sports" pēc iestāšanās NATO un *OECD* parasti ir tāds - sasniedzam latiņas, esam čempioni, paši sev uzsitam uz pleca un atslābstam.

Jā, mums ir jāmaina atsevišķi regulējumi, kas ir varbūt diezgan sāpīgi biznesam un kas nav pamatoti, bet - lūdzu, sapratīsim, ka mēs nevaram mainīt sistēmiskas lietas!

Mednes kundze šeit minēja par Latvijas tēlu, par publisko diplomātiju. Tieši pagājušonedēļ Ministru kabinets lēma par Latvijas Institūta un Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras apvienošanu, faktiski apvienojot resursus, kas nav tik lieli, vienās rokās. Un, es domāju, tā būs arī daļēja atbilde jūsu diezgan pamatotajai norādei, ka šeit var darīt vairāk.

Dombravas kungs, pavisam īsa piezīme par to, ko jūs teicāt par kovidpandēmiju pagājušā gada sākumā. Lai gan daudzi varbūt jums neticēja, es jau tikai teiktu... un tas var palikt Saeimas stenogrammā, - jums bija taisnība. Un es ļoti gribētu cerēt, ka jums ir taisnība arī par to, ka šis gads varbūt būs demogrāfijas ziņā pirmais gads, kurā mums būs pozitīvs saldo - gan ne uz dzimstības, bet varbūt uz to cilvēku rēķina, kuri atgriežas Latvijā.

Paldies Zariņa kungam par tiešām interesanto runu. Gan par lielajiem datiem un mākslīgo intelektu mēs šeit, Ārlietu ministrijā, domājam... un es gribētu vērst uzmanību uz to, ko es teicu Saeimas debašu sākumā, - ka mēs strādājam pie scenārijiem laika posmam līdz 2030. gadam un šie jautājumi šajos scenārijos tiks apskatīti. Bet jūsu runa bija interesanta un saskan tiešām ar tiem jaunajiem izaicinājumiem, un tiešām arī mēs ņemsim vērā jūsu viedokli, gatavojot scenārijus, un, protams, praktiskajā darbā.

Kiršteina kungs runāja par to, ka nekur nav diskutēts par zaļo kursu un attiecīgajiem mērķiem. Kiršteina kungs, tā nav taisnība. Ir diskutēts gan valdībā, gan Saeimas Eiropas lietu komisijā, apstiprinot pozīcijas. Cik plaša tā diskusija, cik plaša sabiedriskā diskusija, - tas ir cits jautājums, bet nav tā, ka kāds būtu šo politiku lēmis kaut kur pavisam, pavisam klusu. Par šiem jautājumiem ir diskutēts gan tad, kad Gerharda kungs bija vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs, gan arī tad, kad Pūces kungs kļuva par šo ministru, gan arī tagad - ar Pleša kungu.

Par Kalnu Karabahu. Varu tikai vēlreiz uzsvērt Latvijas principiālo nostāju: jā, mēs atbalstām teritoriālās nedalāmības principu, jā, mēs uzskatām, ka par statusu ir jādiskutē, un, jā, mēs uzskatām, ka tomēr šis konflikts ir jārisina miermīlīgā ceļā.

Un Kazinovska kungs runāja par Latgali, runāja par to, lai mēs sekojam Eiropas Savienības debatēm. Mēs ne tikai sekojam Eiropas Savienības debatēm, mēs tajās piedalāmies. Taču es gribētu teikt, ka, jo labāki rezultāti ir Latvijai, jo labāki rezultāti ir Latgalei... starp citu, tas attiecas arī uz Eiropas Savienības daudzgadu budžetu un Atveseļošanas instrumentu.

Paldies Baumanes kundzei par labajiem vārdiem par diplomātiem un paldies arī par atbalsta vārdiem! Pilnīgi pievienojos tam, ka vēstniecība Austrālijā nevar būt pēdējā. Mums tiešām ir jāskatās gan ekonomisku, gan citu iemeslu dēļ arī uz Latīņameriku.

Kabanova kungs, man jāsaka, ka atsevišķi jūsu apzīmējumi man vairāk atgādināja tādu *Pravdu* no pagājušā gadsimta astoņdesmitajiem gadiem - par revolūcijām, par impērijām, par cariem un karaļiem... Tas piedienas citai valstij, Latvijas valstij tas nepiedienas, bet Latvijas valstij būs principiāla un vērtīga nostāja tur, kur tiešām šie jautājumi ir būtiski.

Voikas kundzei, noslēdzot arī šo savu atbildi, es... un arī kolēģiem gribētu teikt, ka no mūsu puses... mēs uzskatām, ka cīņa pret korupciju mūsu pašu valstī ir būtiska, bet, lai arī dažreiz mums pašiem iet tā, kā mums iet, mēs nedrīkstam nenorādīt uz šiem jautājumiem un nepalīdzēt citām valstīm. Tāpēc mēs esam bijuši atbalstoši attiecībā uz *OECD* programmām korupcijas apkarošanai Ukrainā un turpināsim to darīt.

Un par Rīgas domi. Jā, man ir bijusi saruna ar Rīgas domes vadību, ar Smiltēna kungu, un mēs tiešām ceram, ka drīz sāks strādāt ārlietu padomnieks un tas uzlabos mūsu sadarbību.

Kolēģi! Gribētu tiešām teikt par līdz šim ļoti interesantajiem... Ne vienmēr esmu piekritis... un jūs neesat piekrituši man... taču tas nenozīmē, ka nav pamata jūsu kritikai vai jūsu ierosinājumiem. Tiešām paldies par līdz šim interesantajām debatēm. Gribētu gan vērst uzmanību uz to, ka varbūt ārlietu ministrs ir vienīgais, kuram ir tik daudz un dziļi jādiskutē par daudziem un dažādiem jautājumiem, un ne vienmēr šie jautājumi ir ārlietu ministra kompetencē.

Līdz ar to gaidu nākamo porciju un tad būšu gatavs atbildēt.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies, ministra kungs.

Ir pienācis laiks pārtraukumam.

Vēl tikai dalībnieku reģistrācija. Tā sekmīgi noritējusi.

Tātad debates turpināsim pēc pārtraukuma.

Pārtraukums līdz pulksten 15.30.

(Pārtraukums.)

Sēdi vada Latvijas Republikas 13. Saeimas priekšsēdētāja
Ināra Mūrniece.

Sēdes vadītāja. Godātie deputāti, turpinām Saeimas sēdi pēc pārtraukuma.

Turpinām debates.

Vārds deputātei Jūlijai Stepaņenko.

J. Stepaņenko (pie frakcijām nepiederoša deputāte).

Godātie kolēģi! Nav šaubu, ka ikgadējās ārlietu debates ir ļoti svarīga parlamentārās kultūras sastāvdaļa un visiem deputātiem... Izsakot savu viedokli par Latvijas ārpolitikas kursu, par paveikto un iecerēto, mēs... no mūsu debatēm, no mūsu sēdes stenogrammas varēs spriest par to, ko katrs no mums ir sapratis ar Latvijas ārpolitikas kursu un ko katrs no mums varbūt gribētu novēlēt un redzēt nākotnē.

Man ir jāatvainojas mūsu ekselencēm, mūsu diplomātiem, kuri arī vēro šīs debates, par varbūt reizēm ne pārāk diplomātiskiem izteikumiem no mūsu kolēģiem, bet, protams, ir labi, ka pie mums šeit, Saeimā, joprojām valda vārda brīvība. Par to mēs nevaram būt pārliecināti attiecībā uz citām vietām, vietnēm. Piemēram, tas pats *Facebook* vai *Twitter*. Šīs vietnes, par kurām ar lielu aizrautību runāja iepriekš mūsu kolēģi un arī parlamenta vadītāja un ārlietu ministrs... Mēs sajūtam, ka tiešām ir ļoti liela vēlme cīnīties ar vārda brīvību arī šajās vietnēs.

Taču par visu centīšos pastāstīt detalizēti.

Tātad - kas personīgi man šķiet ļoti svarīgi mūsu ārpolitikas kursā un kas, man šķiet, būtu nepieciešams nākotnē? Tas, ka mums ir ārlietu ministrs, kurš faktiski apvieno... pilda arī tirdzniecības ministra funkcijas, padara šo uzdevumu ļoti sarežģītu, jo ārlietu un tirdzniecības funkcijas, nenoliedzami, pārklājoties rada pārlieku lielu politizētību mūsu attiecībās ar kaimiņvalstīm, ar darījumu partneriem. To mēs varam redzēt, jo mēs esam pārlieku aizrāvušies ar to, ka mēs gribam būt vienmēr pirmie, taču pirmie ne vienmēr kravu apjoma izaugsmē vai tirdzniecības apjoma palielināšanā, bet pirmie skriet, nosodīt, apvienoties pret. Tas nav labākais scenārijs mums kā valstij, kuru mēs tiešām vēlamies redzēt plaukstošu un labi attīstītu.

Tā vēlme atbrīvot Latviju no kapitāla un no visiem līdzekļiem, aizbiedējot iespējamos investorus, manuprāt, ir pārāk liela... un šī aizraušanās ar to, ka Latvija būs jau laikam kļuvusi par pirmo valsti, kura ir pilnībā atbrīvojusi sevi no kapitāla, no līdzekļiem un aizgājusi kosmosā, parādot citiem it kā priekšzīmi... Es domāju, ka citi mums negribēs sekot.

Es domāju, ka, cenšoties ieviest dažādas sankcijas un cenšoties attīrīt Latviju no, iespējams, kaut kādā veidā kādam nevēlamā kapitāla, mēs varam nonākt līdz situācijai, kad mēs vienkārši paliksim bez asinīm, un organisms bez asinīm vienkārši nav dzīvotspējīgs, jo ir skaidri saprotams, ka tirdzniecība un starptautiskie sakari ir bijuši vienmēr, kopš valstu izveidošanās sākuma, valsts asinsritei nozīmīgi jautājumi.

Tas, kas notiek šobrīd, - tā diemžēl nav orientēšanās uz starptautiskām attiecībām tirdzniecības jomā, tas ir kaut kas pavisam cits. Var būt, ka tās ir ambīcijas, var būt, ka tā ir cenšanās izkalpoties kāda priekšā, taču - ne rūpes par mūsu valsts labklājību.

Tas, ko es arī vēlos pateikt, - godātie kolēģi, mēs esam šeit redzējuši ļoti daudz dubultos standartus. Dubultie standarti, kā mēs saredzam, ir gan attiecībā uz vārda brīvību, gan attiecībā uz tiesiskumu.

Ir ļoti daudz bijušas vēlmes nosodīt citas Eiropas Savienības dalībvalstis, tādas kā Ungārija un Polija, par kādu noteiktu standartu neievērošanu, taču tanī pašā laikā Latvija ir palikusi akla un kurla pret Eiropas Parlamenta rezolūciju, kas tika izdota 13. novembrī. Šajā rezolūcijā ir skaidri pateikts, ka mums ir mazliet jāsabremzējas attiecībā uz ārkārtas situācijas lēmumiem un jau jāsāk domāt, kā atgriezties normālā dzīvē, dodot parlamentam daudz lielākas pilnvaras, nekā šobrīd tās mums ir, - pat līdz tam, ka mēs varētu apsvērt iespēju atteikties no ārkārtas situācijas.

Tāpat šajā rezolūcijā ir skaidri un gaiši norādīts, ka cīņa ar dezinformāciju nedrīkst kļūt par sankciju un kriminalizēšanas ieroci. Cīņa ar dezinformāciju ir, protams, sabiedrības kvalitatīva informēšana, ne tāda informēšana, kādu to ir paredzējis mūsu valdības vadītājs Krišjānis Kariņš, vienā svētdienas vakarā iznākot visiem priekšā un sakot: "Draugi, nav labi! Mēs kaut ko... domāsim." Ne tāda informēšana, kādu mēs redzējām no valdības puses decembra vidū, kad vienkārši noplūdināja dokumentu, kurā ir rakstīts, ka turpmāk visiem būs jāsēž mājās un būs tiesības tikai iziet ārā... varbūt pie ārsta. Ne tādai informēšanai, ne tādai sabiedrības informēšanai,

kādu... mēs šo mēnešu laikā jau esam pieraduši pie slēgtām Ministru kabineta sēdēm un informācijas driskām no masu medijiem.

Nē, šai informēšanai ir jābūt daudz kvalitatīvākai, un ir jāiekļauj gan sabiedrība, gan arī parlaments lēmumu pieņemšanā. Par to mēs runājam.

Un tie ir tie dubultie standarti, par kuriem... daudzi no mūsu kolēģiem droši vien gribēja aizvērt acis, nosodot citas valstis, bet neredzot to, kas notiek mūsu pašu valstī, - tieši tādu pašu dubulto standartu attiecībā uz vārda brīvību un naida runu: naida runa - attiecībā uz citādi domājošiem, seksuālo orientāciju, bet nav naida runas attiecībā pret kristiešiem.

Un tas ir nožēlojami, jo arī mēs, mūsu sabiedrība, šajā... pagājušā gada beigās bija spiesta daudz dzirdēt naida runas attiecībā pret tiem, kuri ir nodomājuši grozīt Satversmi. Arī no Satversmes tiesas tiesnešu puses diemžēl.

Un, ja mēs runājam par dažādiem centieniem ietekmēt Latvijas iekšējās lietas, tāpat kā Polijas un Ungārijas iekšējās lietas, tad man jums, godātie kolēģi, ir jaunumi attiecībā uz Satversmes grozījumiem. Lai kādas draudu vēstules mūsu pakalpiņi Eiropas Parlamentā būtu ieguvuši no LGBT grupām un atsūtījuši Latvijai, šī ir mūsu valsts iekšējā lieta. Šīs lietas neietilpst citu Eiropas Savienības dalībvalstu kompetencē.

Dubultie standarti tomēr nav piemērojami attiecībā uz ārlietām. Šeit tie nestrādās, jo dubultie standarti nav piemērojami tādos gadījumos, kad, piemēram, mēs ļoti, ļoti lūdzamies kravas, jo redzam, ka kravu apjoms dramatiski krities visās Latvijas ostās (pretēji Klaipēdas ostām). Ar vienu roku mēs lūdzamies, bet ar otru roku mēs iekniebjam kaimiņam un sakām, ka mēs viņu neieredzam. To mēs redzam arī mūsu ārlietu ziņojumā. Vienā lapaspusē mēs ceram uz sadarbību, otrā lapaspusē - nosodām. Šādi dubultie standarti nestrādās.

Pirms nosodīt un pirms ar visiem strīdēties, mums ir jādomā pirmām kārtām par mūsu Latvijas iedzīvotājiem, par mūsu ekonomiku, par to, kā mēs varēsim pabarot mūsu bērnus. Jūs varēsiet, bet tie, kas strādā ostās, nevarēs. Varbūt jūs varētu kaut vai uz vienu mēnesi pamainīties ar viņiem ar darbu un paskatīties, kā tas ir - izdzīvot tad, kad tur, augšā, politiķi spēlē savas spēles, bet jums ir vienkārši jāmaksā krīzes rēķini, kredīts un jābaro bērni.

Ar tādām spēlēm aizrauties nav labi. Jūs nedomājat par valsti, jūs nedomājat par valsts iekšējām lietām, par mūsu cilvēkiem. Jūs stāvat it kā sardzē Latvijas interešu vārdā, bet nedarāt šajā sakarā neko, Rinkēviča kungs.

Es ļoti gribētu sagaidīt no jums daudz patriotiskāku, daudz protekcioniskāku rīcību attiecībā pret Latvijas interesēm - tādu, kādu jūs demonstrējāt, atgriežot mūsu tautiešus mājās.

Taču, ja mēs runājam par tautiešiem, ļoti svarīgi, protams, ir domāt par to, kā mēs nodrošinām viņiem saikni ar Latviju, jo mēs zinām, ka mūsu tautiešiem ir ļoti ierobežotas iespējas iegūt kaut vai to pašu e-parakstu. Jā, viņi var pieteikties e-parakstam, bet, lai to saņemtu, ir nepieciešams maksāt par diplomātiskā pasta pakalpojumiem. Tas ļoti daudziem nav tiešām iespējams.

Un visbeidzot, ja runājam par prioritātēm, tad vēršu jūsu uzmanību uz to, ka droši vien būs jādomā vēl par jaunu prioritāti, jo Skultes sašķidrinātās gāzes termināļa būvniecība droši vien vairs jau nebūs aktuāla, ņemot vērā to, ka jaunais ASV prezidents ir pavisam nesen parakstījis moratoriju attiecībā uz zemes dzīļu izstrādi. Līdz ar to pilnīgi iespējams, ka šīs cerības... šis sapnis, kuru mēs... kuru jūs sapņojāt *(Nav saklausāms.)*...

Paldies.

Sēdes vadītāja. Stepaņenko kundze, paldies.

Vārds deputātam Mārtiņam Bondaram.

M. Bondars (AP!).

Cienītā Saeimas priekšsēdētājas kundze! Cienītas kolēģes un godātie kolēģi! Ministra kungs! Klātesošie! Simboliski, ka pēc simts gadiem, kad Latvijas diplomātiem bija jācīnās par to, lai Latviju atzītu *de iure* kā valsti, arī šodien mums ir jācīnās. Mums ir jācīnās, pirmkārt, par to, lai mēs glābtu cilvēku dzīvības, otrkārt, lai mēs spētu atjaunot ekonomiku, un, treškārt... nu, jā, par šīs valdības... ticamību. Un mums ir jācīnās ar starptautiskām kompānijām par vakcīnu piegādi Latvijai - jācīnās kopā ar Eiropas Savienību, kur mēs veiksmīgi esam iestājušies jau 2004. gadā.

Kā jūs jūtat, tie akcenti ir simts gadu laikā mainījušies. Pirms simts gadiem mums pārsvarā bija jārunā ar valstīm un valstu amatpersonām, turpretim šodien mēs runājam gan ar valstīm un valstu amatpersonām, gan ar ekonomiskā laukuma spēlētājiem. Tātad ir pienācis laiks, kad ekonomiskās intereses ir uzkāpušas uz skatuves un ir sevi pieteikušas kā nopietnu dimensiju jebkuras valsts ārpolitikā. Un, ja šīs ekonomiskās intereses mēs, tā teikt, nekopsim un neaizstāvēsim, tad, protams, mums ārpolitikā klāsies grūti.

Ministra kungs, jūs minējāt, ka.... jūs vairākas lietas minējāt. Vispirms jūs minējāt, ka Latvijas ārpolitikas princips ir ļoti vienkāršs - ka pēc būtības mēs sekojam līdzi tam, kas notiek citur pasaulē jeb pasaules notikumiem, un tad pielāgojam savu ārpolitiku atbilstoši Latvijas interesēm. Tā ir viena lieta.

Otra. Jūs teicāt, ka jums ir teikuši, ka Latvijas ostu tarifi ir par dārgu.

Bet trešā... To, ko jūs neteicāt... bet tas, kas ir ļoti aksiomātiski... ka ārpolitika - tas ir iekšpolitikas pagarinājums.

Un, ziniet, vakar es saņēmu ļoti satraucošu vēstuli no trīs Latvijas ostu, teiksim, pārstāvjiem par to, ka jau ilgāku laiku - jau ilgāku laiku! - nesokas šiem ostu pārstāvjiem dialogs ar, nu, teiksim, varas jeb valdības pārstāvjiem. Un, protams, tas ietekmē gan to, kādā veidā ostās nāk investīcijas, gan arī to, kādas cenas ir šiem ostu pakalpojumiem.

Tāpēc vēlētos lūgt jūsu uzmanību... Ņemot vērā to, ka iekšpolitika ir... nu, jeb ārpolitika ir iekšpolitika - grozies kā gribi -, lūdzu pievērst šim jautājumam uzmanību, jo tas, ka ir šī neskaidrība Latvijas ostām, un tas, ka ir šī nespēja sarunāties ar tām, - tas rada diezgan nopietnu apdraudējumu Latvijas ekonomiskajām interesēm.

Un šo vēstuli es esmu nosūtījis... Šo vēstuli, ko man ir atsūtījuši ostu pārstāvji, es esmu šodien nosūtījis Ministru prezidentam. Es ceru, ka Ministru prezidents un Ministru kabinets būs dzirdīgi un neizdarīs pārsteidzīgus soļus. Tas ir viens.

Otrs. Jūs zināt... Es jums esmu arī nosūtījis vēstuli no kādas Latvijas uzņēmējas, kura darbojas Azerbaidžānā un kuras intereses brutāli tiek mīdītas kājām no šīs it kā mums draudzīgās valsts puses. Es domāju, ka Latvijas diplomātiem un Latvijas ārpolitikai ir jāstāv mūsu uzņēmēju interešu sardzē, jo tās ir mūsu intereses - Latvijas intereses.

Un visbeidzot. Jūs minējāt tālos plānus un skatu uz nākotni, jūs pieminējāt Latīņameriku, bet es šodien neesmu īsti dzirdējis vārdu "Āfrika" (izņēmums - Ķīnas kontekstā). Āfrika ir viens no ekonomiski visstraujāk augošajiem kontinentiem, un tur Latvijas uzņēmējiem varētu būt ekonomiskās intereses - nopietnas ekonomiskās intereses, tāpēc es aicinu jūs, ministra kungs, tomēr apsvērt iespēju Latvijas ārpolitiku virzīt arī Āfrikas virzienā.

Vēlu veiksmi jums visiem, ikdienā veicot šos diplomātu un ārpolitikas pienākumus! Ceru, ka jums veiksies pareizi uzminēt, kāda nākotnes taktika un stratēģija ir nepieciešama attiecībā uz ārpolitiku, lai Latvija varētu būt veiksmīga, un tiks izdarītas pareizās izvēles, kurus ārpolitiskos vektorus attīstīt.

Paldies jums, un veiksmi!

Sēdes vadītāja. Vārds deputātei Dagmārai Beitnerei-Le Gallai.

D. Beitnere-Le Galla (JK).

Godātais Rinkēviča kungs! Ekselences! Kolēģi! Man ir tikai piecas mazas piezīmes pie ārlietu ministra ziņojuma.

Pirmkārt. Es gribētu pateikties par Austrālijā atveramo vēstniecību. Tas ir ļoti svarīgs mūsu diplomātijas sasniegums, un tā ir laba dāvana mūsu diplomātijas un valstiskās atzīšanas simtgadē. Tā ir Latvijas pirmā vēstniecība dienvidu puslodē. Ļoti ceru, ka sekos vēstniecības Latīņamerikā un Āfrikā, kā tikko kolēģis Bondars teica. Tas ir ļoti, ļoti svarīgi, tas ir atbalsts ne tikai mūsu diasporai; tas būs, es domāju, ļoti nopietns atbalsts arī mūsu ekonomikai un sadarbībai ar mūsu tautiešiem - gan ar tautiešiem, kuriem ir, teiksim, bizness Austrālijā, gan arī ar tautiešiem kopumā.

Un es ceru, ka vēstniecība varēs ļoti labi nokontrolēt arī, teiksim, līguma tekstu noteiktos standartus. Par to es jums jau minēju pagājušajā gadā. Tas ir tiešām apsveicami. Paldies par šo soli.

Otrkārt. Es gribētu teikt, ka drosmīgs solis, neskatoties uz atnākušo kovida otro vilni, bija Francijas prezidenta vizīte. Paldies par šo drosmīgo izšķiršanos! Francija mums ir ļoti svarīga sadarbības partnere.

Es domāju, ka pēc Angelas Merkeles nomaiņas tieši Makrons... un Francija varētu būt viena no kodolvalstīm arī diplomātijas nozīmē, un mums ir ļoti svarīga sadarbība ar Franciju.

Es gribētu šeit izmantot šo iespēju un uzteikt diplomātijas simtgades izdevumu un pateikties idejas autoram un izdevuma sastādītājam Mārtiņam Drēģerim. Paldies, tā ir tiešām ļoti vērtīga dāvana šai simtgadei.

Taču es gribētu arī runāt mazliet par lietām, kas man lika aizdomāties. Un es gribētu jūsu komentāru dzirdēt pie jūsu ziņojuma. Ir ļoti skaisti pārslīdēts pāri vienam momentam, par kuru man bija jāskaidrojas ar vienu manu ļoti aktīvu vēlētāju, jo viņai ļoti nepatika, ka mēs neiesniedzām tikpat korektu novērtējumu... pašā sākumā... Baltkrievijas vēlēšanu rezultātiem. Mūsu rezolūcija atšķīrās no Lietuvas un Igaunijas, un man bija jāskaidrojas, kāpēc mūsu diplomātijai nav pietiekami taisna mugura. Es ceru, ka jūs man atbildēsiet jūsu komentārā, kāpēc tas notika. Un, protams, brīnišķīgi, ka... paldies, beigās mēs to visu ļoti labi nokopām, šo mūsu varbūt neveiklības brīdi. Vai mēs cerējām uz hokeja čempionātu? Es nezinu, bet tiešām mani vēlētāji teica, ka sajūt, ka nav mugurkaula...

Un pēdējā mana piezīme. Es gribētu uzsvērt tādu jautājumu kā Eiropas Savienības un Armēnijas Visaptverošais un pastiprinātais partnerības nolīgums. Es gribētu jūsu atbildi. Kad Latvija varētu pieņemt armēņu tautas 1915. gada genocīda nosodījuma dokumentu? Es saprotu, ka rudenī, konflikta laikā, tas nebija iespējams, bet es ļoti lūdzu neatlikt šo jautājumu un iedot varbūt precīzākus termiņus, kad mēs kopīgi ar jums varētu pieņemt šāda veida dokumentu.

Es pateicos par visu to darbu, ko jūsu dienests dara Latvijas labā, un vēlu veiksmi nākamajā divsimtgadē.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Aivaram Geidānam.

A. Geidāns (KPV LV).

Cienījamā Saeimas priekšsēdētāja un godātie kolēģi! Paldies ārlietu ministra kungam par ikgadējo ziņojumu. Tika apskatīti daudzi būtiski jautājumi, kuri ir svarīgi Latvijas ārpolitikas veidošanā, taču ziņojumā netika iztirzāts viens no svarīgākajiem jautājumiem - Eiropas Savienības dalībvalstu saliedētība un vienota Eiropas Savienība globālajā arēnā.

Attiecības starp Eiropas Savienības dalībvalstīm ir jāveido uz abpusējas cieņas un sapratnes. Apvienotā Karaliste ir izstājusies no Eiropas Savienības, un tam ir vairāki iemesli, un viens no tiem ir tas, ka Eiropas Savienības politikā un publiskajā retorikā ir parādījusies vēlme ietekmēt nacionālo valstu valdības, kuras ir leģitīmi ievēlētas demokrātiskās vēlēšanās. Es ceru, ka pēc breksita Eiropas līderi izdarīs secinājumus un nākotnē rīkosies un pieņems izsvērtus un pārdomātus lēmumus, lai nesāktos ķēdes reakcija un citu dalībvalstu vēlme pārskatīt savu dalību Eiropas Savienībā.

Publiskais spiediens tiek izdarīts uz tādām valstīm kā Polija, Ungārija un Slovākija, kuras pauž un aizstāv savas tautas gribu, kuras ir skaidri paudušas vēlmi saglabāt konservatīvās vērtības, kas ir nostiprinātas šo valstu konstitūcijās. Šo valstu iedzīvotāju griba - saglabāt un stiprināt tradicionālo savienību starp vīrieti un sievieti - Eiropas Savienībai ir jārespektē, nevis jākritizē un jāpiedraud ar sankcijām.

Pārmaiņas Polijā iezīmē pagrieziena punktu Eiropas Savienības nākotnes attīstībā. Eiropas Savienības ilgtspējība atkarīga no dalībvalstu vēlēšanās ievērot tās vērtības un likumus. Ja šie likumi nonāk pretrunā ar nacionālajām vērtībām, tad tas var novest pie Eiropas Savienības pastāvēšanas jēgas pārskatīšanas, kas atstās iespaidu arī uz Latviju.

Nesenais iesniegums Saeimā par Satversmes 110. panta grozīšanu, lai nostiprinātu ģimenes jēdzienu. Ir aktivizējušies konservatīvo vērtību atbalstītāji, bet neguļ arī liberālo vērtību piekritēji, kuri aktīvi propagandē viendzimuma pāru politiku Latvijā. Aizdomīgu labvēlību viendzimuma politikas aktīvisti bauda no it kā neatkarīgajiem Latvijas masu medijiem, un tas nozīmē, ka mūsu valsts kādu dienu var nonākt konfliktā ar Eiropas Savienības partneriem par viendzimuma pāru tiesiskās aizsardzības jautājumu regulējumu. Tiek izdarīts milzīgs politisks spiediens uz tām valstīm, kuras nepieņem Eiropas Savienības vadlīnijas saistībā ar seksuālo minoritāšu interešu aizstāvēšanu.

Mēs dzīvojam nemitīgā pārmaiņu un evolūcijas laikmetā. Ir pienācis laiks, kad demokrātisko vērtību vispārināšana var novest pie situācijas, kurā izveidojas konflikts starp Eiropas Savienības

uzspiesto liberālo demokrātiju un Latvijas valsts nacionālajām pamatvērtībām, kuras ir nostiprinātas mūsu valsts Satversmē.

Globālajā arēnā ir problēmas ar to, ka dažām valstīm ir vēlme iejaukties citu valstu iekšpolitikā, it īpaši - konservatīvās vērtības atbalstošo valdību politikā, un ar visdažādākajiem instrumentiem cenšas ietekmēt lēmumu pieņemšanas procesus.

Viens no instrumentiem ir publiskā retorika vai izteiktie draudi. Citēšu eirokomisāri Helenu Dalli... Eirokomisāre līdztiesības jautājumos Helena Dalle rosina paredzēt finanšu sankcijas pret tām dalībvalstīm, kuras atteiksies sekot tolerances politikai. Ja iniciatīva tiks apstiprināta, tad bez daļēja Eiropas Savienības finansējuma var palikt Polija un Ungārija. Tāpat problēmas var rasties vēl citām bijušā komunisma bloka valstīm. Protams, nosaukto valstu sarakstā ir arī Baltijas valstis, kuras ikgadējā ES budžetā iemaksā stipri mazāk, nekā no tā saņem (attiecība ir viens pret trīs). Šis nav korekts instruments, kā ietekmēt nacionālo Eiropas Savienības dalībvalstu valdības.

Jaunajos terminos... Liberālistu vidū tiek lietota frāze "Mēs viņus nogatavināsim". Atgādināšu, ka Latvijas iedzīvotāji nav dārzeņi, kurus ir nepieciešams nogatavināt, tāpēc celiet droši savu intelektuālo kapacitāti, lai publiskajā telpā nerunātu muļķības!

Ir pilnīgi skaidrs, ka šābrīža Eiropas liberālā politika var novest pie neprognozējamām un traģiskām sekām, ar kurām būs jācīnās nākamajām paaudzēm, lai atgrieztu Eiropas valstis uz sabalansētu vērtību kopuma, kur ir balanss starp demokrātiju, cilvēka pamattiesībām un nacionālajām interesēm.

Nākotnē Eiropas līderiem ir jādomā, kādu politiku īstenot, lai Eiropas Savienība būtu saliedēta, vienota savās pamatvērtībās un tiktu respektētas katras demokrātiskas, suverēnas valsts tiesības uz tautas pašnoteikšanos.

Ja mēs saprātīgi domāsim, kā arī rīkosimies, tad mūsu valsts pamati un vērtības nekad nezudīs.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Uldim Budriķim.

U. Budriķis (JK).

Cienītā priekšsēdētājas kundze! Godātie kolēģi! Ārlietu ministra kungs! Es sākšu ar īsu piebildi.

Jau ne pirmo gadu... un jūs, ministra kungs, to zināt... es atgādinu, ka mums būtu gan būtiski jāmaina pieeja, gan jāpaceļ diplomātiskās līdzdalības latiņa Taivānas un Tibetas jautājumos.

Bet ne par to.

Vai varētu būt vēl labāks laiks, kad noturēt šīs ārlietu debates, - vienā nedēļā kopā ar Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas sesijas sanākšanu? Tas mums ļauj gan atskatīties uz pagājušo gadu, gan izanalizēt esošo situāciju un izstrādāt tādas kā vadlīnijas nākamajiem ārpolitikas un diplomātiskajiem soļiem.

Rinkēviča kungs, jūsu ikgadējā ziņojumā ir minēts daudz visnotaļ labu lietu un atzīstamu darbu, ir redzams kurss nākotnei, tomēr mums - un tātad arī man kā Saeimas deputātam, kā arī EPPA loceklim - ir pienākums norādīt uz veikumiem, kas varbūt nav bijuši tik izcili... un kur mēs redzam lielāku līdzdalību...

Gadsimta ceturksni atpakaļ Eiropas Padomes Parlamentārajā asamblejā tika uzņemta Krievijas Federācija. Lai tas notiktu, tai bija nepieciešams ratificēt fundamentālāko konvenciju, pēc kuras vadlīnijām un, kā jūs teicāt, universālajām vērtībām arī mēs, kolēģi, dzīvojam un uz kuras vērtībām balstās visa Eiropas kopiena.

Tomēr ir valsts, kura ar šīm vērtībām rīkojas tāpat kā zilonis trauku veikalā, un diemžēl uz to tiek pievērtas acis. Piemēram, šodien... Eiropas Padomes Parlamentārajā asamblejā, kurā... Baltijas valstīm apvienojoties ar nācijām, kurām ir vēsturē balstīta izpratne... nespēja pārliecināt pārējos delegātus, un balsojumā trīs ceturtdaļas pārapstiprināja Krievijas delegācijas pilnvaras. Tā ir rīcība bez izpratnes, jo - kāds var būt dialogs ar valsti, kas ar savu faktisko rīcību pierāda, ka tā spēlē pēc citiem, pēc saviem, noteikumiem un cilvēktiesību konvencija ir ieliekama vienkārši smalcinātājā!

Mēs runājam par mūsu draugu - Gruzijas - jautājumu, par Krimas aneksiju, un tā var turpināt un turpināt. Ir runa par cilvēktiesību un starptautisko saistību pārkāpumiem.

Šī konvencija runā par tādiem cilvēktiesību pamatakmeņiem kā, piemēram, taisnīgu tiesu, nevis tiesu policijas iecirknī. Un šeit es gribu teikt: tikpat labi varēja Navaļnija tiesu spriest arī lidmašīnā. Pieņemsim, Latvijā tas jau būtu skandāls, ja tiesa būtu spriedusi izbraukumā Matīsa ielas policijas iecirknī. Bet arī šeit... nav runa tieši par Navaļniju, bet runa ir par tiem teju trīs ar pusi tūkstošiem cilvēku, kuriem... uz kuru pamatvērtībām un cilvēktiesībām tika uzspļauts. Un līdzīgas tendences ir redzamas arī citos atsevišķos jautājumos.

Jā, un Eiropas Padomes Parlamentārajā asamblejā ir redzams tāds kā vēsturiskās izpratnes trūkums. To var labot, un to var labot skaidrojot. Un es atvainojos, bet ir vitāli svarīgi to labot, lai netiktu pievērtas acis uz to, ka, pieņemsim, tagad Doņeckā ir krieviskās Doņeckas forums... lai beigu beigās neiznāk tā, ka ir krieviskās Daugavpils forums, krieviskās Rīgas, Viļņas vai Tallinas forums... Un šeit mums ir jābūt ļoti uzmanīgiem.

Un jums, ministra kungs, 10 gados ārlietu ministra amatā... jums noteikti ir gan kontakti, gan saikne, gan iespējas, lai veicinātu šo izpratni, šo vēsturisko izpratni, arī Eiropas Padomes kolēģiem. To mēs darām parlamentārā līmenī un varbūt ne tik daudz un ne tik izcili redzam to no jums.

Citādi - veiksmi darbos! Un paldies arī visam ārlietu dienestam par paveikto krīzes laikā!

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Aldim Gobzemam.

A. Gobzems (pie frakcijām nepiederošs deputāts).

Labdien, kolēģi! Labdien, sabiedrība!

Es lūdzu apvienot debašu laikus.

Sēdes vadītāja. Debašu laiki apvienoti.

A. Gobzems. Dārgā Latvijas sabiedrība! Dārgie kolēģi! Šodien, visas dienas garumā klausoties šīs no lapiņām lasītās skaistās, saldās runas, sajutos mazliet tā kā tādā kompartijas kongresā.

Un nu ir pienācis laiks parunāt par lietu. Par ārlietām un to, kas patiesi ir vai nav izdarīts.

Es gribu sākt savu runu ar apgalvojumu, ka, manā ieskatā... un ne tikai manā - daudzu jo daudzu Latvijas sabiedrības pārstāvju viedoklis ir tāds... mūsu ieskatā, mums ir visu laiku sliktākais ārlietu ministrs. Un es jums to pierādīšu.

Nesen saņēmu vēstuli no kāda liela uzņēmēja - no kādas rūpnīcas īpašnieka. Viņam Latvijā pieder rūpnīca, un viņš raksta šādi: "Piedalījos vairākās sapulcēs, kur Ārlietu ministrija vienkārši nedzird nedz uzņēmējus, nedz pat Zemkopības ministriju. Viņi dzīvo kaut kādā savā pasaulē un pat departamentu direktoru līmenī pilnā nopietnībā sapulcēs runā par to, ka mūs šeit nesapratīs, tas neatbilst mūsu ārpolitikas prioritātēm, un visādas tamlīdzīgas blēņas. Bet ko lai grib no cilvēkiem, kuru dzīves sapnis" - un tie nav mani vārdi, bet uzņēmēja vārdi! - "ir nokļūt tādā amatā, tādā postenī, lai četrus vai 10 gadus atrastos komandējumā, dzīvotu valsts apmaksātā viesnīcā vai dzīvoklī Parīzē, Romā un lai staigātu pa pieņemšanām?" Un es pabeigšu šo citātu ar uzņēmēja vārdiem: "Viņiem tur tā dzīve tā arī paiet, kamēr izstaigā 26 plus vienu pieņemšanu, plus vēl trešo valstu, kas nav Eiropas Savienības dalībvalstis, pieņemšanas. Tā arī atkarību var dabūt no smalkmaizītēm un otršķirīgiem vīniem."

Un tas ir viss pienesums ārpolitikā, kas no mūsu puses ir bijis!

Un tagad iesim pa punktiem.

Es lasu Rinkēviča kunga ziņojumu, un šajā ziņojumā ir ļoti interesanta frāze: "Latvijas un Krievijas divpusējā sadarbība notiek jomās, kuras nav pakļautas sankciju ietekmei, piemēram, transports, loģistika."

Es atvainojos, Rinkēviča kungs, kāda tieši sadarbība mums notiek transporta jomā un loģistikas jomā, kad mums ir tukšas ostas, kad mums dzelzceļš jādotē? Viens no bagātākajiem Latvijas uzņēmumiem mums ir jādotē, tāpēc ka nekāda sadarbība faktiski vairs nenotiek - un nenotiek tā iemesla dēļ, ka mēs kā tādi mazi sunīši pie žoga rejam par lietām, kurās mums nav nekādas darīšanas, un mēs no tā pilnīgi neko neiegūstam nedz ekonomiski, nedz kā citādāk.

Un es jums varu nosaukt piemērus, ka šāda pati riešana nenotiek pie otra žoga tad, kad vardarbīgi izturas pret miermīlīgiem demonstrantiem Nīderlandē, nedz arī tad, kad tepat Latvijā... Cilvēki raksta vēstules par to, ka viņus par dziedāšanu 18. novembrī pie Brīvības pieminekļa soda ar 500 eiro lielu naudas sodu.

Un jūs runājat par demokrātijas sargāšanu citās valstīs! Mums vajadzētu sākt sargāt demokrātiju savā valstī un beigt runāt par citām valstīm. Un tajā brīdī, kad mēs beigsim runāt par citām valstīm, varbūt mums arī sāks parādīties tās kravas. Jo - kā tas var būt... Rinkēviča kungs, tā ir tieši jūsu atbildība... ka Klaipēdā tās kravas ir (Klaipēdas ostas to parāda), bet Latvijā - nav?

Mēs varam turpināt par šo tematu ar jautājumu no zāles... Jūs runājat par vērtību un tiesiskuma savienību, kas esot Eiropas Savienība. Vērtību un tiesiskuma savienība. Es tikko nosaucu vērtības... par to, par ko jūs nerunājat, - ka sit miermīlīgus iedzīvotājus Nīderlandē, kuri sēž zālītē. Pilns internets ir ar šādiem video, pagājušonedēļ tas notika. Nekāda nosodījuma nebija no jūsu puses, Rinkēviča kungs.

Bet ne par to. Es parunāšu par godīgas konkurences veicināšanu, kas it kā esot Eiropas Savienības tāda prioritāte un viena no pamatvērtībām... tiesiskuma vērtībām, kā jūs to rakstāt. Un šāda vērtība it kā bija... Un tālāk ir jautājums: kā tieši asociācijas līgums ar Ukrainu veicina godīgu konkurenci Latvijā - Eiropas Savienības dalībvalstī? Atļaut mūsu iekšējo tirgu pārplūdināt ar Eiropas Savienībai... Eiropas Savienības veselības standartiem... Eiropas Savienības dzīvnieku labturības standartiem ne tuvu neatbilstošu produkciju?!

Es saprotu, ka mums ir jāstāv pie žoga un jācīnās par brāļiem ukraiņiem, bet vai ļaujot brāļiem ukraiņiem tiekties uz Eiropas Savienības standartu ievērošanu, atverot faktiski mūsu tirgu un pakļaujot mūsu uzņēmējus bankrota riskam un pakļaujot mūsu bērnus, mūsu ģimenes riskam saslimt ar kaut vai to pašu salmonellu? Vai jūs, Rinkēviča kungs, zināt, cik bieži, ievedot Eiropas Savienībā šo produkciju no Ukrainas, tiek konstatēti šādi gadījumi? Es domāju, ka jūs nezināt. Un es jums varu atbildēt: katru mēnesi tas notiek.

Un vēl. Ja mēs runājam par šo godīgo konkurenci. Šie atvērtie standarti un zemākās prasības, kas principā iznīcina mūsu uzņēmējus, Rinkēviča kungs, ir jūsu tieša atbildība. Jūs nestāvat par mūsu uzņēmējiem. Jūs stāvat par kaut ko citu, bet tikai ne par mūsu valsts uzņēmējiem. Bet ārlietu ministra galvenais pienākums taču ir lobēt mūsu valsts cilvēku intereses! Un šajā sakarā man jums ir jautājums, uz kuru nevar izlasīt atbildi nevienā rindiņā visā tajā gandrīz stundu garajā ziņojumā. Kas ir izdarīts, lai lobētu Latvijas uzņēmumu intereses ārvalstīs? Vai Eiropas Savienības daudzgadu budžetā, par kura pieņemšanu esat ļoti lielā mērā atbildīgs arī jūs kopā ar jūsu partijas biedru Kariņa kungu...? Kas ir izdarīts? Kurus tieši Latvijas uzņēmumus jūs esat nolobējuši? Varbūt jūs varat kaut vai uz vienas rokas pirkstiem uzskaitīt, bet es labāk gribētu dzirdēt pa nozarēm. Kuras tad mums ir tās konkurētspējīgās nozares, kas mūsu valsti ir... izkonkurējušas, salīdzinot ar Lietuvu, Igauniju... vai tamlīdzīgi?

Bet es jums varu nosaukt pretējo. Un tā pretējā lieta ir tā saucamais finanšu sektora kapitālais remonts, ko veic jūsu partija, un tātad arī jūs esat atbildīgs par šo "kapitālo remontu". Un tam ir vistiešākā saistība ar ārvalstīm, jo finanšu līdzekļi šī jūsu veiktā "kapitālā remonta" ietvarā aizplūda lielākoties uz citām Eiropas Savienības dalībvalstīm. Ko jūs darījāt, Rinkēviča kungs, lai šie līdzekļi neaizplūstu uz Vāciju vai kādu citu Eiropas Savienības dalībvalsti, bet paliktu Latvijā? Nosauciet kaut vienu darbu, kaut vienu jūsu lēmumu. Bez smalkmaizītēm un otršķirīgiem vīniem tajos salonu lauvu pieņemšanas pasākumos. Ko jūs izdarījāt, lai šīs finanses paliktu Latvijā?

Un te ir vēl viena lieta. Jūs runājat par eksotiskām valstīm, par vēstniecībām Austrālijā un Latīņamerikā... un tamlīdzīgi, bet varbūt šādā gada ziņojuma griezumā jums vajadzētu pastāstīt par to, cik tad izmaksā šāda vēstniecība vienā vai otrā eksotiskā vietā un kāds ir pienesums Latvijas pilsoņiem un Latvijas... galvenokārt tautsaimniecībai no tā, ka kāds jūsu kolēģis baudīs... kā Solvita Āboltiņa, kas arī ir no jūsu partijas... baudīs savas politiķa karjeras, kā saka, noslēgumu kādā eksotiskā zemē, kādā eksotiskā vēstniecībā. Un šeit būtu bijis nepieciešams precīzs uzskaitījums, kuras vēstniecības, kuras konsulārās pārstāvniecības ārvalstīs mums ir ienesušas ar plusa zīmi mūsu tautsaimniecībā attiecīgus līdzekļus. To var elementāri matemātiski pārbaudīt.

Un, starp citu, lai cik paradoksāli tas būtu... jūs varat, protams, mani pēc tam saukāt par Kremļa pārstāvi vai par vēl kaut ko... man ir klusas aizdomas, ka pārstāvniecība un vēstniecība ar pozitīvu bilanci (šajā gadījumā es domāju - no ekonomiskā viedokļa) joprojām ir vēstniecība, kas atrodas Maskavā. Es zinu, ka tas ir nepopulāri - to teikt, bet tīri matemātiski tā diemžēl sanāk.

Un līdz ar to ir jautājums: vai tas ir gudri - runāt par cilvēktiesību pārkāpumiem Austrumos, ja tādi paši cilvēktiesību pārkāpumi notiek Rietumos un mūsu pašu valstī, kur katru dienu pēdējā gada laikā cilvēktiesības tiek ierobežotas un pārkāptas līdz vēl nebijušiem apmēriem?

Mēs šodien dzīvojam totalitārā sabiedrībā, nevis atvērtā sabiedrībā, kur visiem ir vienādas tiesības, kur visi ir cilvēktiesību kontekstā aizsargāti. Tā tas nav, Rinkēviča kungs, un par to arī jūs esat ļoti, ļoti atbildīgs.

Un vēl. Daži jautājumi, par kuriem būtu šodien jāparunā, ir saistīti ar jūsu politiku, kuru jūs veicat, nosodot vai nenosodot kādu no citām Eiropas valstīm. Es nezinu, vai jums, Rinkēviča kungs, kāds ir devis pilnvarojumu, tostarp - arī Saeima, nosodīt Poliju vai nosodīt Ungāriju, vai nosodīt jebkuru citu valsti par tās izvēlēto politiku. Es gribētu atgādināt, ka tā nav mūsu valsts daļa - kādu politiku piekopj Ungārija vai Polija. Tieši pretēji - mums... mūsu reģionu ņemot par pamatu un mūsu ekonomiskās intereses ņemot vērā, būtu jāiestājas par tām lietām, par kurām runā Polijā, un, ļoti iespējams, arī par tām lietām, par kurām runā Ungārijā. Bet mums nebūtu jāiestājas par tām vērtībām, kuras nav tipiskas, nekad nav bijušas tipiskas un, paldies Dievam, nekad nebūs tipiskas Latvijai.

Latvija vienmēr būs zeme, kas ir balstīta konservatīvās vērtībās, es esmu par to dziļi pārliecināts, un vienmēr būs zeme, kurā tēvs būs vīrietis un māte būs sieviete. Un tā tas būs visos laikos, jo tādi ir ne tikai dabas likumi, tādi ir arī Dieva likumi, Rinkēviča kungs.

Un pašā noslēgumā. Es jau pagājušogad jūs kritizēju par šiem pašiem jautājumiem... Vienu daļu no šiem jautājumiem es minēju pagājušogad šajās pašās debatēs. Ir pagājis gads, un mēs atkal lasām birokrātisku, tukšu dokumentu - bez nekāda ekonomiskā seguma.

Un nosaukšu vēl vienu piemēru. Rinkēviča kungs, jūs sakāt, ka Amerikas Savienotās Valstis ir jūsu stratēģiskais partneris. Un, starp citu, no jūsu partijas ir arī premjerministrs ar Amerikas pilsonību. Tas nozīmē, ka mums it kā vajadzētu būt iespējai nolobēt mūsu iedzīvotāju intereses Amerikā. Un šeit man ir tā saucamās pandēmijas sakarā jums jautājums - ko jūs izdarījāt, lai nolobētu, ka mums amerikāņi palīdz sagādāt medikamentus, vakcīnas un visu pārējo? Ko jūs esat izdarījis? Kuram jūs esat piezvanījis? Vai atkal aprobežojāties tikai ar salonu lauvas gājieniem, ar smalkmaizītēm un otršķirīgiem vīniem... pa vēstniecībām, apbrīnojot viens otru? Ko jūs praktisku esat izdarījis Latvijas iedzīvotāju labā, Latvijas iedzīvotāju veselības labā?

Es lasu statistiku, ka Latvijā nav tās vakcīnas pieejamas. Bet mums taču sadarbības partneri ir amerikāņi, mums premjers ir amerikānis! Nu tad izmantojam mūsu stratēģiskos sadarbības partnerus! Kāpēc jūs to neesat izdarījis, Rinkēviča kungs?

Tas - par veselību. Un tieši tāpēc, Rinkēviča kungs, jūs esat atbildīgs visvairāk - kā ārlietu ministrs! -, ka mūsu valstī joprojām ir ārkārtas stāvoklis, ka mūsu valstī cilvēki nevar ieiet frizētavās un apgriezt sev matus, nevar nopirkt bērniem cimdus un grāmatas, kamēr Igaunijā to var izdarīt, Rinkēviča kungs!

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātei Inesei Ikstenai.

I. Ikstena (AP!).

Labdien, cienījamā Saeimas priekšsēdētāja! Godātais ārlietu ministra kungs! Dārgie kolēģi! Gribu teikt lielu paldies ārlietu ministram par saturīgo prezentāciju un atzīmēt, ka šodienas debates Latvijā notiek nozīmīgā laikā. Latvijas izaugsme kopš neatkarības atgūšanas ir neapšaubāma.

Es esmu no tās paaudzes, kad, no rīta mostoties, radio dzirdēja himnu, kas nebija Latvijas himna. Un mēs, jaunieši, sēdējām un domājām, vai tiešām būs tāds brīdis, kad PSRS sabruks un radio pārraidīs Latvijas himnu latviešu valodā. Tad tas likās gandrīz neiespējami un daudzi nespēja tam noticēt, bet es ticēju, jo vēsture pierāda, ka lielvaras mēdz sagrūt.

Un tagad mēs dzīvojam brīvā Latvijā.

Deviņdesmitajos gados uz Latviju devās daudzi no sadraudzības un sadarbības valstīm, no Ziemeļvalstīm... devās pie mums un mācīja, kā labāk un pareizāk būvēt savu valsti. Notika ļoti liels un intensīvs darbs ministrijās un citās iestādēs, lai pielāgotu Latvijas likumdošanu Eiropas Savienības regulām un direktīvām, tādējādi nodrošinot Latvijas integrāciju un iestāšanos Eiropas Savienībā un arī Šengenas zonā. Mēs to paveicām - Latvija atrodas Eiropas Savienībā, un tagad Latvijas eksperti un ierēdņi dodas uz attīstības valstīm, lai palīdzētu, lai nodrošinātu demokrātiskas vēlēšanas citās valstīs, tās novērojot un sniedzot atzinumu.

Arī Saeimas deputāti dodas - Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas Parlamentārās asamblejas Latvijas delegācijas sastāvā - uz attīstības valstīm. Tā mēs palīdzējām ukraiņu tautai pierādīt, ka viņu prezidenta vēlēšanas ir demokrātiskas un godīgas. Savukārt citās republikās varēja novērot, cik negodīgi tas notiek, un visspilgtākais piemērs bija Kazahstānas prezidenta vēlēšanas. Bija skaudri noraudzīties uz to, kā iedzīvotāji cīnās par demokrātiju, bet nespēj neko padarīt.

Baltkrievija uz prezidenta vēlēšanām pat neuzaicināja EDSO novērotājus; tas jau sākotnēji nozīmēja, ka vēlēšanas nebūs demokrātiskas.

Katru reizi, dodoties uz vēlēšanu novērošanu, mēs vispirms satikāmies ar Latvijas konsulātu darbiniekiem ārvalstīs. Tur mēs vienmēr tikām laipni sagaidīti, un tur mums tika sniegta visa nepieciešamā informācija, tāpēc saku lielu paldies visām ārlietu institūcijām, kuras tik labi strādā, lai nodrošinātu visus nepieciešamos pasākumus.

Vēlos atgādināt, ka Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas Parlamentārajā asamblejā Latvija kā savas galvenās prioritātes ir izvirzījusi starptautiskās cilvēktirdzniecības novēršanu, vardarbības novēršanu un manis izvirzīto prioritāti - digitālo drošību, jo digitālā vide, kā zināms, ir rīks, kuru var izmantot arī ļoti sliktiem mērķiem, ieskaitot teroristu uzbrukumus.

Mēs dzīvojam strauju pārmaiņu laikā un diezgan sarežģītos politiskos apstākļos. Līdz ar to ir nepieciešams viedums un politiskais briedums, lai Latviju kā valsti un mūsu iedzīvotājus pasargātu no dažādu veidu satricinājumiem.

Tāpēc vēlos teikt lielu paldies mūsu ārlietu ministram Rinkēviča kungam un visiem ārlietu resora darbiniekiem par līdz šim labi paveikto darbu un novēlu izturību turpmākajā darbā, pārstāvot mūsu valsti.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Sergejam Dolgopolovam.

S. Dolgopolovs (SASKAŅA).

Paldies, cienījamā Saeimas priekšsēdētāja. Es palūgšu apvienot debašu laiku.

Sēdes vadītāja. Debašu laiki tiek apvienoti.

S. Dolgopolovs. Cienījamie kolēģi! Šodienas debatēm piemīt tāds īpašs svētku... globāls raksturs.

Es gribētu parunāt par detaļām.

Detaļa numur viens. Pandēmija izgaismoja daudzas un dažādas problēmas. Un viena no tām ir rīcība un darbība krīzes situācijās. Dabīgi, ka šī problēma ir raksturīga gandrīz visām Eiropas Savienības valstīm, bet it īpaši - Eiropas Savienībai kopumā, proti, Eiropas Komisijai. Gads ir pagājis kopš epidēmijas sākuma, un, godīgi sakot, daudzi rīcības veidi... risinājumi, kas nāk no Eiropas Komisijas, ir ar lielu nokavējumu. Par ko tas liecina? Pirmām kārtām tas liecina par to, ka neeksistē, nav izstrādāts attiecīgs rīcības mehānisms krīzes situācijām. Tas prasa zināmu ārlietu resora iniciatīvu, jo šai rīcībai ir jābūt vērstai uz to, lai lēmumu pieņemšana un īpaši to īstenošana būtu pēc iespējas īsāka un ar lielāku efektivitāti. Tas prasa šāda mehānisma izstrādi un varbūt pat iestrādi Lisabonas līgumā.

Detaļa numur divi. Tās sankcijas, par kurām šodien runāja ļoti daudz, - tās vairojas, iet plašumā, un, neskatoties uz to, kā jau minēja Kiršteina kungs, kurš... daudzu sankciju divkosību... Es varu minēt, teiksim, tādu piemēru, ka Turcijas armija (Turcija, kā zināms, ir NATO dalībvalsts) okupē jau ilgus gadus Eiropas Savienības dalībvalsts Kipras teritoriju. Un tie konflikti starp Kipru, Grieķiju un Turciju iet vairumā un paplašinās, izpaužas jau arī ekonomiskajā plāksnē. Tur nekādu sankciju nav, ir runa tikai par to, ka varbūt vajadzētu parunāt par šo lietu.

Sankcijas ir koks ar diviem galiem. Ne vienmēr ir skaidrs, kāds gals sitīs stiprāk. Un šinī gadījumā, runājot par sankciju pielietošanu, vajadzētu, man liekas, kaut vienu reizi paskatīties arī uz piemērošanas efektivitāti - kāds ir rezultāts no tā, ka parādās daudzas un dažādas sankcijas, ko tas ietekmē un kāds rezultāts ir sasniegts. Līdzšinējā prakse rāda, ka sankciju pielietošana nevienā valstī nav devusi vēlamos rezultātus.

Detaļa numur trīs. Ziņojumā un ministra kunga runā ir minēts par to, ka Latvija iestājas pret *Nord Stream* projektu. Ļoti gribētos zināt, kur šeit ir Latvijas nacionālās intereses. Ilggadējās attiecības starp Krieviju un Latviju energoresursu piegādes jomā (tām jau ir vairāk nekā 30 gadu) liecināja par pretējo - ka šeit nebija nevienu dienu, nevienu stundu nekādu problēmu.

Līdz ar to tas izskatās kā sitiens zem jostasvietas. Kam? Krievijai? Krievija atradīs un jau atrod citus interesentus, kas gribēs iegādāties Krievijas gāzi. Tas ir sitiens zem jostasvietas Vācijai, jo Vācija... domāju, ka ministra kungs to ļoti labi zina... ir pieņēmusi programmu - atteikšanos no atomenergostacijām, no kodolenerģijas kā enerģijas avota.

Pārejas periodā - līdz tam brīdim, kad Vācija pāries uz saules baterijām, - būs nepieciešams kaut kāds ekvivalents, kas varēs aizvietot atomstaciju enerģiju, un tā ir gāze. Līdz ar to tas ir tiešs sitiens Vācijai, kura ir lielākā naudas devēja Eiropas Savienībā. Vai tas ir produktīvi un tālredzīgi, es stipri šaubos.

Un detaļa numur četri. Varbūt tā ir sīka detaļa, bet... Mums tagad notiek pašvaldību reforma. 119 pašvaldības ir nodibinājušas un uztur attiecības ar saviem partneriem vairākās valstīs. Tagad, kad pašvaldību skaits saruks līdz 43, vai nebūtu pareizi, ja Ārlietu ministrija palīdzētu jaunizveidojamām domēm sakārtot šīs attiecības? Varbūt piešķirt tām lielāku un stiprāku impulsu, tā, lai būtu lielāks efekts sasniedzams, un mēģināt saglabāt zināmu, es teiktu, turpinājumu tam, kas jau bija iedarbināts un kas ir iesākts?

Un visbeidzot. Nacionālās intereses un vēlēšanu intereses ir ļoti atšķirīgas lietas. Nacionālās intereses ir domātas tautas un valsts ilggadējai un ilgtspējīgai attīstībai un eksistēšanai.Vēlēšanu intereses ir tūlītējās intereses. Būtu ļoti labi, ja, izstrādājot un realizējot valsts ārpolitiku, mēs tomēr domātu par īstām nacionālām, nevis partejiskām - vēlēšanu - interesēm.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Jānim Vucānam.

J. Vucāns (ZZS).

Labdien, ļoti cienītā Saeimas priekšsēdētājas kundze! Labdien, ārlietu ministra kungs! Labdien, kolēģi deputāti!

Es lūdzu apvienot abus manus debašu laikus.

Sēdes vadītāja. Tiek apvienoti.

J. Vucāns. Paldies.

Esmu lūdzis vārdu šajās Saeimā nu jau tradicionālajās ārpolitikas debatēs, lai kā Baltijas Asamblejas Latvijas delegācijas vadītājs sniegtu savu skatījumu par Latvijas, ja tā var teikt, tuvo ārpolitiku.

Ar tā saukto tuvo ārpolitiku saprotu Latvijas ārpolitisko sadarbību pirmām kārtām jau Baltijas telpā, tas ir, sadarbību ar Lietuvu un Igauniju, bet - ne tikai. Vēlos nedaudz pieskarties sadarbībai arī citos formātos. Šie sadarbības formāti koncentrētā veidā ir aprakstīti arī šodien apspriežamajā ārlietu ministra ikgadējā ziņojumā par paveikto un iecerēto darbību valsts ārpolitikā un Eiropas Savienības jautājumos. Tiesa, pārsvarā runa ir par darbību mums visiem šogad īpaši nozīmīgajā veselības aprūpes jomā, kā arī drošības stiprināšanas jomā un ar to cieši saistītajās, tālākai tautsaimniecības attīstības veicināšanai būtiskajās jomās - enerģētikas un transporta infrastruktūras kopīgo projektu attīstīšanas jomās. Taču jāteic, ka vērā ņemami sadarbības rezultāti aizvadītajā gadā mūsu, Baltijas, reģionā ir tikuši sasniegti arī tādās jomās kā izglītība, kultūra, vides politika un citās.

No ārlietu ministra ikgadējā ziņojuma varētu rasties priekšstats, ka sadarbība ar abām pārējām Baltijas valstīm - Igauniju un Lietuvu - ir pati par sevi saprotama, bez vērā ņemamām problēmām, neskatoties uz valdību maiņām, neskatoties uz izmaiņām parlamentu sastāvos pēc vēlēšanām, un tā tālāk. Mierīgas attīstības posmos, lielās līnijās, tas tā arī ir, bet - ne krīzes situācijās, kad iepriekš atstrādātie sadarbības formāti pēkšņi aizmirstas un, šķiet, atkal sāk darboties principi "katrs par sevi" vai "savs krekls tuvāks" un tamlīdzīgi. Un tas attiecas ne tikai uz Baltiju; tas diemžēl vēl jo vairāk attiecas uz Eiropas Savienību un uz visu Eiropu kopumā.

Līdz ar to runāšu gan par labo, gan trūkumiem Baltijas valstu sadarbībā.

2020. gadā Baltijas valstu sadarbības formātos prezidējošā valsts bija Igaunija - gan Baltijas Asamblejā, gan Baltijas Ministru padomē. Līdz ar to lielā mērā Igaunija bija tā valsts, kura uzstādīja darba kārtību šajos sadarbības formātos, taču tas nebūt nenozīmē, ka Latvija bija pasīva sekotāja šajā mūsu kaimiņu uzstādītajā darba kārtībā. Pietiekami daudz bija jautājumu, kuru iekļaušanas iniciatori vismaz Baltijas Asamblejas darba kārtībā bija Latvijas delegācijas pārstāvji.

Šis gads, 2021. gads, ir gads, kurā Baltijas Asambleja, triju Baltijas valstu starpparlamentārās sadarbības organizācija, varēs atskatīties uz savas darbības 30 gadiem. Šajos gados ir bijusi gan sadarbības stiprināšanās un lielāka uzticēšanās sadarbības spēkam, gan... ir bijuši arī atslābuma posmi Baltijas valstu parlamentāriešu sadarbībā.

Domāju, ka pēdējā desmitgadē mums ir izdevies stabilizēt un padarīt par pašsaprotamu šo starpvalstu... starpparlamentārās sadarbības elementu, demonstrējot, ka sadarbībai starpparlamentu formātā līdztekus sadarbībai starpvaldību formātā ir nozīmīga loma sadarbības stiprināšanā un labākā partneru argumentu izpratnē. Protams, šis sadarbības formāts, sadarbība starp Baltijas Asambleju un Baltijas Ministru padomi, sekmīgi var darboties tikai mijiedarbībā, kopā ar nu jau nostabilizējušos sadarbību starp Baltijas Asambleju un Ziemeļvalstu Padomi, Beniluksa parlamentu, GUAM Parlamentāro asambleju, Baltijas jūras parlamentāro konferenci, Baltijas jūras valstu padomi un citām starpvalstu sadarbības organizācijām, kā arī Eiropas līmeņa institūcijām - Eiropas Parlamentu, Eiropas Komisiju, Eiropas Padomi -, par ko šodien jau debatēs runāja Baltijas Asamblejas Prezidija locekle Inese Voika.

No savas pieredzes (kopš 2011. gada, manuprāt, aktīvi piedalos šajā sadarbībā) varu apgalvot, ka tā tas realitātē arī notiek, un tā - mijiedarbībā - šie formāti arī ir aplūkoti ārlietu ministra ikgadējā ziņojumā.

Protams, 2020. gads bija īpašs gads - sākot no marta, Covid-19 pandēmijas dēļ radās jauni izaicinājumi praktiski visās mūsu dzīves jomās. Taču Baltijas Asambleja sadarbību ne ar vienu no manis uzskaitītajiem sadarbības partneriem pandēmijas laikā nav pārtraukusi. Tā tikai mainījusi formu, galvenokārt izmantojot attālinātās saziņas un kopīgo lēmumu pieņemšanas iespējas. Taču katram no šiem sadarbības formātiem ir sava loma un funkcija kopīgajā sistēmā un arī sava atbildība.

Vēlos atgādināt, ka Baltijas Asamblejas loma šajā mijiedarbībā ir noteikta Baltijas Asamblejas statūtos, saskaņā ar kuriem Baltijas Asambleja var vērsties pie Baltijas Ministru padomes ar ierosinājumiem un rekomendācijām, kā arī pieprasīt no Baltijas Ministru padomes progresa ziņojumu par Baltijas Asamblejas ikgadējā sesijā apstiprinātajā rezolūcijā Baltijas Ministru padomei doto uzdevumu izpildi. Un tā šī sadarbība arī patiešām tiek īstenota. Tas vienlaikus nozīmē, ka no parlamentu deputātu aktivitātes un nākotnes redzējuma ļoti lielā mērā ir atkarīgs tas, cik mērķtiecīga un ilgtspējīga, ne tikai vienas valsts un tās iedzīvotāju interesēm, bet arī visa Baltijas reģiona kopīgajām interesēm atbilstoša būs šī sadarbība.

Tāpēc šobrīd vēlos pateikt paldies saviem kolēģiem ne tikai Latvijas delegācijā Baltijas Asamblejā, bet arī pārējiem Saeimas deputātiem, to skaitā - vairāku Saeimas komisiju vadītājiem un Saeimas priekšsēdētājai Mūrnieces kundzei, kuri aizvadītajā gadā aktīvi iesaistījās Baltijas Asamblejas organizētajos pasākumos, komiteju sanāksmēs, semināros un tā tālāk. Paldies par viņu pienesumu Baltijas reģiona attīstības kopīgā parlamentārā redzējuma veidošanā! Īpaši jāuzsver, ka šis ieguldījums kopīgajā darbā un kopīgo ārpolitisko mērķu sasniegšanā ir ticis veikts neatkarīgi no tā, vai attiecīgie Saeimas deputāti pieder valdošajai koalīcijai vai opozīcijai.

Kā jau minēju, prezidējošā valsts Baltijas valstu sadarbības formātos 2020. gadā bija Igaunija, kura pārņēma savu prezidentūru no Latvijas un līdz ar jaunā gada sākumu nodeva to Lietuvai. Sadarbības moto Baltijas Asamblejas darbam 2020. gadam bija izteikts ar trim vārdiem (angliski): *partnership*, *trust*, *future* (‘partnerība, uzticība, nākotne’).

Protams, globālā pandēmija un tās radītie jaunie izaicinājumi bija pārbaudījums Baltijas valstu partnerībai, savstarpējai uzticībai un kopīgam nākotnes redzējumam, kā arī sadarbībai Baltijas Asamblejas ietvaros. Tas lika mainīt darbības prioritātes un veidus, sākot jau ar aizvadītā gada martu, kad Covid-19 sāka būtiski ietekmēt Baltijas valstis.

Baltijas Asamblejas Prezidijs savā sēdē 2020. gada 5. maijā izskatīja jautājumu par Baltijas valstu sadarbību pirmajos pandēmijas mēnešos un atzina, ka sadarbība daudzās kritiskās jomās nav bijusi apmierinoša, īstenojoties principam “katrs par sevi”, kas kopīgo situāciju katrā valstī nevis

uzlabojis, bet atsevišķos gadījumos padarījis pat vēl komplicētāku. Sakarā ar to Baltijas Asamblejas Prezidijs ar savu paziņojumu vērsās pie Baltijas valstu valdībām - jautājumā par nepieciešamajiem risinājumiem pandēmijas koordinētai ierobežošanai, kā arī par nepieciešamību izstrādāt un īstenot starp Baltijas valstīm koordinētu plānu pandēmijas pārvarēšanai un tās seku novēršanai atkopšanās periodā, neatstājot novārtā arī ekonomiskās aktivitātes nodrošināšanas aspektu.

Domāju, ka vismaz daļēji mēs tikām sadzirdēti; tas izpaudās daudz intensīvākā un koordinētākā valdību rīcībā un politiku saskaņošanā cīņā ar pandēmiju turpmākajos mēnešos.

Otrs iepriekš neplānots ārējais apstāklis, kas ieviesa korekcijas Baltijas Asamblejas un tās Prezidija darba kārtībā, bet kas vienlaikus arī stiprināja Baltijas valstu kopīgās pozīcijas, paužot kopīgo viedokli starptautiskajām organizācijām, bija notikumi Baltkrievijā prezidenta vēlēšanu laikā un pēc tām. Arī par šo Baltijas Asamblejas un tās Prezidija darbības jomu demokrātijas principu stiprināšanā mūsu reģionā, vienlaikus esot sava specifiska veida informatīvajam tiltam starp Ziemeļvalstīm, Beniluksa valstīm un Baltkrieviju, šodien debatēs jau runāja Inese Voika, tāpēc dziļāk šo jomu savā runā neskaršu.

Tagad - mazliet detalizētāk par Baltijas Asamblejas darbu un sasniegto 2020. gadā. Salīdzinājumā ar citām Baltijas Asamblejas komitejām Covid-19 krīze visvairāk ietekmēja Veselības, labklājības un ģimenes lietu komitejas darba kārtību. Šīs komitejas iepriekš iecerētā darba kārtība tika gandrīz pilnībā grozīta un pakārtota nepieciešamībai apspriest ar pandēmiju saistītus jautājumus, ieskaitot krīzes laikā gūtās atziņas veselības aprūpes jomā. Komiteja pievērsās tādiem jautājumiem kā krīze veselības aprūpē (detalizējot - saistībā ar medicīnas preču krājumu veidošanu) un attālinātās ārstu konsultācijas, kā arī ar medicīnas personāla nepietiekamo daudzumu saistītiem jautājumiem un tā tālāk.

Otrs jautājums šai komitejai bija pārrobežu sadarbības jautājums. Runājot par tā saucamo Baltijas burbuli, tika skatīti arī sociālie un nodarbinātības aspekti.

Arī vairāku citu Baltijas Asamblejas komiteju darba kārtības tika koriģētas, bet mazākā mērā, saglabājot arī iepriekš nosprausto aktuālo tēmu apspriešanu un risinājumu meklēšanu.

Ekonomikas, enerģētikas un inovāciju komiteja sadarbībā ar Dabas resursu un vides komiteju strādāja ar jautājumiem par projekta *Rail Baltica* īstenošanu, par vienoto gāzes un elektroenerģijas tirgu, par reģionālo pieeju mākslīgā intelekta risinājuma attīstīšanai, par rekomendācijām attiecībā uz aprites ekonomikas stiprināšanu, par Baltijas valstu kopīgiem atjaunojamo energoresursu projektiem, to skaitā - par kopīgiem vēja parkiem Baltijas jūrā.

Savukārt Baltijas Asamblejas Drošības un aizsardzības komitejā, kura vēl marta sākumā paspēja noturēt savu sēdi klātienē, tika izskatīti vairāki būtiski jautājumi attiecībā uz sadarbību aizsardzības jomā - ārējās robežas kontrole un pārvaldība, kā arī katastrofu novēršana, sagatavotība katastrofām, spēja reaģēt uz tām, krīžu pārvaldība un sociālā aizsardzība.

Krīžu pārvaldība un spēja sadarbībā aktīvi... adekvāti reaģēt uz tām. Šajā jomā Baltijas Asamblejas deputāti jau vairāku pēdējo gadu garumā tika brīdinājuši valdības, sakot "Draugi, nav labi!", - jau ilgi pirms tam, kad šo frāzi izteica Kariņa kungs. Šis bija temats, kuru, esot Baltijas Asamblejas Prezidija loceklis, karstu uzturēja bijušais Saeimas deputāts un arī bijušais Latvijas Tautas frontes vadītājs Romualds Ražuks. Diemžēl parlamentāriešu satraukums par sadarbības spēju zemo līmeni civilo krīžu situācijās netika laikus sadzirdēts, un sekas mums nācās izbaudīt realitātē.

Tagad - mazliet par Baltijas Asamblejas darba rezultātiem skaitliskā formā. Noslēdzoties Latvijas prezidentūrai Baltijas Asamblejā 2019. gada beigās, tās gadskārtējās sesijas rezolūcijā tika pieņemtas 100 rekomendācijas Baltijas Ministru padomei un Baltijas valstu valdībām. Protams, pieņemot šo rezolūciju un tajā iekļautās rekomendācijas, neviens nevarēja iedomāties, ka jau pēc dažiem mēnešiem mūsu dzīve, sadarbības prioritārie virzieni un sadarbības iespējas būtiski mainīsies, ietekmējot arī to, cik prioritāras aktuālajā situācijā ir konkrētās rekomendācijas valdību sadarbībā.

Neskatoties uz to, no Baltijas Asamblejas pieņemtajām 100 rekomendācijām uz atskaites brīdi, tas ir, uz 2020. gada 6. novembri, kad notika Baltijas Asamblejas gadskārtējā sesija, 25 rekomendācijas jau bija pilnībā izpildītas, un tādu skaits līdz šodienai vēl ir pieaudzis (piemēram, noslēdzot Baltijas Asamblejas rekomendētos sadarbības līgumus starp Latvijas un Igaunijas un Latvijas un Lietuvas valdībām - par sadarbību robežkontroles un robežu uzturēšanas jomā - un tātad šajos līgumos minētās darbības ieviešot dzīvē). Vismaz vēl 48 rekomendāciju izpilde bija uzsākta, un to ieviešana turpinājās.

Un tas nozīmē, ka kopumā apmēram trīs ceturtdaļas no tā, ko Baltijas Asamblejas Latvijas prezidentūras laikā parlamentārieši bija rekomendējuši valdībām, ir ticis izpildīts.

Protams, paliek apmēram viena ceturtā daļa no šīm rekomendācijām, ar kuru īstenošanu nebija veicies, kur nebija rasta atsaucība, bet tās pašas par sevi ir dažādas, un arī to aktualitātes pakāpe ir dažāda. Nu šeit, teiksim, kā tādu vienu neizpildītu rekomendāciju es vēlētos minēt to, ka... 2020. gada 31. decembrī spēku zaudēja saprašanās memorands par Baltijas valstu ciešāku sadarbību augstākās izglītības, pētniecības un inovāciju jomā, un Baltijas valstu valdības, galvenokārt attiecīgās ministrijas, ir vilcinājušās pārskatīt līdzšinējo sadarbības pieredzi un veidot jaunu sadarbības redzējumu.

Un tā es varētu turpināt vēl par daudzām šīm sadarbības jomām. Par to, cik labi, teiksim, mūsu skatījumā, Baltijas Asamblejas deputātu skatījumā, savu darbību ir uzsācis Baltijas Kultūras fonds. Ir prieks, ka Baltijas valstu kultūras ministri ir raduši risinājumu Baltijas Asamblejas balvu ieguvēju literatūrā darbu tulkošanai visu triju Baltijas valstu valodās.

Runas noslēgumā es gribu minēt, ka 2021. gadā prezidentūru Baltijas Asamblejā ir uzņēmusies Lietuva. Lietuva savai prezidentūrai ir izvēlējusies saukli *"Together we are stronger!"* - "Mēs kopā esam stiprāki!". Savukārt par prioritārajiem pasākumiem... Lietuva virza Baltijas valstu ekonomiskās un sociālās stabilizācijas jautājumus, stipras drošības un aizsardzības kopienas veidošanu Baltijā... savstarpēji savienots enerģijas un transporta tīkls Baltijā un droša sabiedrība, un kvalitatīva dzīves vide.

Un pašā savas runas noslēgumā, neskatoties uz atsevišķiem kritiskajiem aspektiem, kurus minēju savā runā, vēlos pateikties ārlietu ministram Edgaram Rinkēvičam un viņa vadītās ministrijas darbiniekiem, kā arī citiem ministriem un ministriju un citu iestāžu darbiniekiem, kuri aizvadītajā gadā palīdzēja nodrošināt sekmīgu Latvijas delegācijas darbu Baltijas Asamblejā. Īpaši vēlos pateikties Saeimas Starpparlamentu attiecību birojam, tā vadītājai Sandrai Paurai un tā darbiniecei Baltijas Asamblejas Latvijas delegācijas sekretārei Ingrīdai Sticenko par sniegto organizatorisko atbalstu Latvijas delegācijas darba nodrošināšanā.

Ceram uz tikpat labu sadarbību arī turpmāk.

Paldies par uzmanību.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Debates slēdzu.

Vai pēc debatēm, ārlietu ministra kungs, vēlaties ko piebilst, skaidrot?

E. Rinkēvičs (ārlietu ministrs).

Jā. Es ceru, ka mani tagad dzird.

Paldies, kolēģi deputāti. Atbildes uz vairāku deputātu uzdotajiem jautājumiem vai replikām es apvienošu ar noslēguma vārdiem.

Pavisam īsi - par to, ko teica deputāte Jūlija Stepaņenko. Mēs vienmēr acīmredzot būsim divās dažādās nometnēs jautājumos, kuri skar principus un vērtības. Mēs vienmēr varēsim daudz diskutēt par to, kas tad ir dubultie standarti, kas ir, teiksim, tas, kas ir primāri, bet es tomēr domāju, ka ir lietas, kurās mēs varam viens otram piekrist.

Un viena lieta ir tā, ka mums ir jāpanāk... un Latvija ir daudz darījusi starptautiskajā arēnā, bet tas ir neapšaubāmi arī iekšpolitisks jautājums... jāpanāk tas, lai nebūtu nekādas naida runas, nekādas naida izpausmes pret dažādām sabiedrības grupām, vienalga, kādas tās būtu - sociālas, reliģiskas vai pēc seksuālās orientācijas.

Un, no šāda viedokļa raugoties, es gribu atgādināt, ka Latvija pagājušajā gadā kļuva par Starptautiskās reliģijas brīvības alianses dibinātāju un kopā ar līdzīgi domājošām valstīm ļoti daudz darīja, lai aizstāvētu reliģiju brīvību pasaulē, tostarp arī kristiešu... reliģiskās brīvības gan Āzijā, gan citur pasaulē. Līdz ar to... no tāda viedokļa raugoties, šis jautājums Latvijas ārpolitikā arī ir labi tomēr pozicionēts. Tas, kas mums pašiem ir jāsaprot, - ka dažreiz mūsu karstajās iekšējās diskusijās notiek tas, ko es noteikti nevarētu akceptēt; vai tie būtu sociālie tīkli vai kas cits, tas ir cits jautājums.

Otra lieta, ko Stepaņenko kundze minēja (un es domāju, ka šī problēma ir mazliet jau novecojusi), - tā ir mūsu diasporas, mūsu tautiešu ārpus Latvijas, iespēja kārtot... attiecīgi... e-parakstu. Jāsaka, mēs labā sadarbībā ar Iekšlietu ministriju un ar jūsu atbalstu esam virzījuši grozījumus attiecīgajos likumos, un kopā ar pasi elektroniskās identifikācijas karte viņiem tiek izsniegta. Tā bija problēma, tā varbūt vēl ir problēma, bet pie tās strādā, un tā tiek risināta.

Bondara kungs, pilnīgi piekrītu... ziņojumā gan ir minēta Āfrika, bet... es piekrītu, ka Āfrikas vektors ir būtisks gan ekonomiskās, gan politiskās darbības aktualizācijai, un, neapšaubāmi, pandēmijai beidzoties, iespēju robežās mēs šo aktivizēsim. Jāsaka, vairāki pasākumi, kas bija plānoti pagājušajā gadā, vienkārši tika atcelti, tostarp Eiropas Savienības Āfrikas samits, ministru sanāksme, kur bija arī paredzēts biznesa forums un kur mēs arī jau bijām sākuši strādāt ar kolēģiem no Ekonomikas ministrijas.

Tāpat es gribētu... Vairāki deputāti šeit minēja par konkrētu atbalstu uzņēmējiem... Es gribētu teikt, ka šī ir samērā delikāta situācija. Ārlietu ministrija ļoti daudz atbalsta tos uzņēmumus un uzņēmējus, kas ir nonākuši problēmās ārpus Latvijas, sniedzot viņiem maksimālo atbalstu, - vai tā būtu Ukraina, vai tā būtu Azerbaidžāna, vai tā būtu kāda cita valsts. Bieži vien tas notiek pietiekami diskrēti, jo ne visi uzņēmumi vēlas - to vai citu iemeslu dēļ - šīs lietas afišēt.

Un es arī esmu saņēmis... un mēs strādājam arī pie Bondara kunga minētās problēmas. Tāpat kā mēs esam ļoti daudz palīdzējuši... Un tur, kur ir atvērtas vēstniecības... jūs varat paskatīties - pēdējo piecu gadu laikā tur tirdzniecības apjoms aug. Un tas runā pats par sevi. Līdz ar to, no šī

viedokļa raugoties, mēs vienmēr esam gatavi sadarboties - mūsu iespēju robežās - problēmu risināšanai.

Es arī esmu pateicīgs... man ir daudzi deputāti vērsuši uzmanību uz atsevišķiem problēmjautājumiem, un mēs tos risinām.

Beitneres-Le Gallas kundze minēja to, kas, man liekas, nav pamatoti. Nu, es saprotu, ka mums ir daudzi vēlētāji ar dažādiem viedokļiem, bet es nevaru piekrist tam, ka Latvijas nostāja Baltkrievijas jautājumā bija novēlota vai bez mugurkaula. Tā bija absolūti skaidra no pirmās dienas - no mana, no Valsts prezidenta, no Ministru prezidenta paziņojuma. Ārlietu komisija iesaistījās, Saeima iesaistījās. Var būt, ka labāk ir nevis, nu, pieņemt kritiku, bet mēģināt tomēr skaidrot un parādīt, ka Baltijas valstu pozīcija visos iespējamajos veidos ir bijusi gana skaidra. Bet, Beitneres-Le Gallas kundze, jūs redzat, mums jau šeit ir arī gana daudz deputātu, kuri uzskata: štrunts par principiem, galvenais, ka tur kaut kādā veidā mēs... varbūt kaut kā mēģināsim šķietamas ekonomiskās intereses, kas pat varbūt bieži vien nav valsts vai sabiedrības ekonomiskās intereses, bet viena atsevišķa oligarha vai pusoligarha intereses, bīdīt.

Mēs esam gatavi strādāt kopā ar Ārlietu komisiju, ar deputātiem arī tādos jautājumos, ko jūs minējāt.

Par Armēniju. Es domāju, ka šeit gan mums ir jāstrādā kopā, ņemot vērā visu šo jautājumu ārkārtīgi sensitīvo raksturu.

Geidāna kungs runāja par breksitu un par tā iespaidu uz Eiropas Savienību, lielā mērā sakot arī, ka breksits... ka esot Eiropas Savienības, nu, kā lai saka, politikas spiediens pret dalībvalstīm. Es domāju, ka tas, kas notika 2016. gadā, vēl būs daudzu disertāciju, pētījumu un politisku diskusiju vērta lieta. Bet ir skaidrs, ka breksits lielā mērā... ļoti... pavērsa citā virzienā domāšanu gan Eiropas Savienības institūcijās, gan dalībvalstīs, un to arī apliecina sabiedriskās domas pētījumi. Es domāju, ka šeit varbūt nesteigsimies ar tādiem apokalipses cienīgiem scenārijiem, bet mums ir jādomā, kas bija par iemesliem, sākot no tādas ierastas britu sabiedrības skepses pret Eiropu, esot salu valstij, līdz pat, teiksim, arī konkrētiem 2015., 2016. gada izaicinājumiem.

Bet tas gan ir svarīgi, ka mēs visi - Saeima, valdība, sabiedrība kopumā - piedalāmies arī Eiropas nākotnes konferences darbā, kur mēs savas idejas pārrunājam, jo arī šeit... Geidāna kungs, es jau to teicu sākumā... jūs redzat, cik ļoti dažādi viedokļi ir mūsu sabiedrībā un mūsu Saeimā par vērtību jautājumiem, par atsevišķām citām lietām.

Mana pieeja šobrīd ir diezgan, diezgan skaidra. Tikai sarunājoties, nevis cenšoties vienam otru pārbalsot vai pārkliegt, mēģinot saprast, mēs varam panākt mūsu sabiedrības lielāku saliedētību. Un šajā ziņā... šis ir darbs un atbildība tieši mums, politiķiem, parlamentā un Ministru kabinetā.

Budriķa kungs! Nu jāsaka tā, ka laikam censties vainot Ārlietu ministriju, ka tā nav panākusi faktiski Parlamentārās asamblejas darba izmaiņas tur, kur tomēr balso un strādā Saeimas deputāti, nu nebūtu pārāk korekti. Bet mēs vienmēr esam gatavi strādāt ar jums visiem un meklēt, un palīdzēt... arī to, kā uzlabot... un kā strādāt... starp Ārlietu ministriju un parlamentu...

Un arī paldies Ikstenas kundzei, minot EDSO Parlamentārās asamblejas darba lietas.

Es atzīmēju, bet nepateicu vēl vienu būtisku lietu... Es gan jau savā runā to teicu... un atbildot uz iepriekšējiem deputātu izteikumiem...

Golubevas kundze runāja par to, ka mums ir būtiska, protams, sadarbība ar ASV, ar Kanādu, bet ne mazāk būtisks ir tas, ko mēs varam dot attīstības sadarbības kontekstā. Par to izteicās arī vairāki deputāti, un es teicu arī savā runā, ka, jā, šis ir viens no jautājumiem, kur mums ir laba sadarbība ar mūsu nevalstiskajām organizācijām, mums vienkārši pietrūkst resursu.

Es ceru uz Saeimas atbalstu arī nākamo budžetu veidošanā... un arī uz valdības kolēģu atbalstu šeit, bet... es jums pilnīgi piekrītu, ka tie ir būtiski jautājumi.

Paldies, Dolgopolova kungs! Es ar interesi piefiksēju vairākas jūsu idejas. Mums ir ilga diskusija par atsevišķiem jautājumiem, negribētu to šodien šeit izvērst, bet es vienmēr ar interesi un prieku... esmu gatavs diskutēt arī ar jums tad, kad mēs apspriežam nacionālās pozīcijas Eiropas lietu komisijā.

Un, Vucāna kungs, liels paldies arī par mūsu tiešām labo, jau ilggadējo sadarbību Baltijas Asamblejas un Baltijas Ministru padomes sadarbības nodrošināšanā. Manuprāt, tas darbs, ko jūs un jūsu vadītā delegācija... visi deputāti no dažādām partijām tajā iegulda... un pat, kad mums nebija iespējas varbūt tikties klātienē tagad... Tallinā... novembrī... bet mums tomēr notika ļoti laba domu apmaiņa.

Tas, ka... Jā, ne vienmēr vienkārši, jā, ne vienmēr viegli, bet kopēji projekti virzās, sadarbības projekti tiek attīstīti. Tas lielā mērā ir arī mūsu deputātu nopelns. Un es piefiksēju tās lietas, kuras jūs teicāt, un mēs tās ņemsim vērā.

Te arī izskanēja jautājumi par to, kur var iepazīties ar tās vai citas vēstniecības izmaksām. Godātie kolēģi, pavisam nesen, apstiprinot budžetu, gan Ārlietu komisijā, gan Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijā, gan Saeimas sēdē bija pieejami (un joprojām ir pieejami) visi paskaidrojuma raksti ar norādēm par konkrētām izmaksām, bet es varu pateikt tikai vienu: līdzšinējā pieredze, atverot vēstniecību, vai tā būtu Indijā vai Dienvidkorejā, vai Apvienotajos Arābu Emirātos, ir parādījusi, ka tirdzniecības apjomi faktiski aug, un es esmu pārliecināts, ka tas pats notiks arī Austrālijā.

Pārejot pie noslēguma vārdiem, - vēlreiz paldies par domapmaiņu!

Šīs bija unikālas diskusijas - tās noritēja attālināti, digitāli, bet tās noritēja mūsu valsts starptautiskās *de iure* atzīšanas simtajā gadadienā.

Es domāju, ka, lai cik kritiskas arī būtu dažreiz domapmaiņas, lai kā mēs viens otram nepiekristu, diskusiju kvalitāte - es katru gadu to saku, un es neliekuļoju - aug. Es redzu, ka jūs gatavojāties šīm debatēm tikpat rūpīgi, cik es. Visas runas ir labi izstrādātas.

Tas nenozīmē, ka mēs viens otram piekrītam vai piekritīsim, bet kvalitāte domapmaiņai ir augsta, un, ticiet man, daudzas lietas, daudzas piezīmes tiek ņemtas vērā, un mūsu ārpolitiskais kurss tiek koriģēts arī pēc šīm debatēm.

Es domāju, ka šī diskusija parādīja, ka mēs esam dažādi domājoši, jo mēs pārstāvam sabiedrību, kurā ir ļoti dažādi viedokļi. Un tas ir mūsu kā tautas priekšstāvju, kā ministru uzdevums - maksimāli panākt vienotu izpratni par uzdevumiem un lietām, kas ir jādara.

Šīs diskusijas, šīs debates faktiski bija par visu - sākot no jautājuma par vakcīnām līdz jautājumam par Arktiku. Un tas parāda, cik ļoti kompleksa ir mūsu valsts ārpolitika, cik daudzi ļoti dažādi uzdevumi ir jārisina mūsu valsts diplomātijai, un mēs turpināsim to darīt.

Mēs - Ārlietu ministrijā, jūs - Saeimā, kolēģi - valdībā, mūsu prezidents, visi tie, kas interesējas par ārpolitiku... savā ziņā šodien simboliski sākam nākamo mūsu valsts diplomātijas simtgadi. Sākam to mazliet sarežģītos apstākļos, bet - ar zināmu optimismu.

Tas, par ko es esmu pārliecinājies, skatoties uz visu to, kas noticis šo simts gadu laikā, - ka ir viena lieta, ko mēs nedrīkstam darīt (diemžēl es par to ik pa brītiņam dzirdu arī debatēs): mēs nevaram kā maza valsts sēdēt uz diviem krēsliem. Mēs nevaram staigāt pa virvi, domājot, ka mēs spēsim to izdarīt eleganti.

Mums ir jābūt skaidri definētai politikai, un mēs skaidri sevi redzam Eiropā, mēs skaidri sevi redzam Rietumos.

Un tas nozīmē, ka mums ir jābūt aktīviem, mums ir arī jārīkojas. Un nebūs tā, ka mēs varēsim runāt: lai tad tur, kaimiņos, kādu sit, bet, ziniet, mēs te mēģināsim varbūt kaut kādus savus mazus projektus izbīdīt. Zināt, kā tad būs? Būs tieši tāpat kā tas jau ir bijis vēsturē - beigās mēs zaudēsim savus draugus un sabiedrotos un to labumu neiegūsim. Bet kopā ar draugiem un sabiedrotajiem mēs iegūsim vairāk. Mēs jau tagad iegūstam. Pēdējie turpat 18 gadi, kas mums ir pagājuši, lielā mērā integrējoties Eiropas Savienībā un NATO... kļuvām par Eiropas Savienības dalībvalsti 2004. gadā... tie būs, es atvainojos, jau 17 gadi... parāda, ka dzīves līmenis aug.

Tas, ka mēs ne vienmēr spējam šīs investīcijas un šo naudu prātīgi iztērēt, - tā jau ir cita lieta, tas jau ir mūsu nacionālais lēmums; tā jau nav Eiropa, kas mums liek to naudu kaut kur nepareizi likt. Un pēc tam mēs mēģinām lamāt citus. Tā atbildība pret savu valsti sākas šeit, mūsu valstī, un tikai tad mēs varam lamāt kādus citus.

Lai kā mums arī dažreiz liktos, mūsu politika būs ļoti skaidra: kopā ar draugiem un sabiedrotajiem - par vērtībām, par labklājību, jo tikai tā mēs varam savu valsti attīstīt un nosargāt.

Un vēl es teiktu tā - lai mūs nākamajā simtgadē iedvesmo Čakste un Meierovics, nevis mēģinām iet modernus Kirhenšteina un Lāča ceļus, kā te viens otrs šodien ļoti gribēja mūs uz to aicināt!

Būsim konsekventi, strādāsim kopā, un - pārfrāzēšu pagājušā gada vienu no spārnotākajiem teicieniem - ārpolitikā, draugi, būs labi!

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies, Rinkēviča kungs, gan par ziņojumu, gan par nozīmīgo domu apmaiņu šeit, Saeimas sēdē.

Godātie kolēģi! Līdz ar to ārlietu ministra ikgadējais ziņojums par paveikto un iecerēto darbību valsts ārpolitikā un Eiropas Savienības jautājumos ir izskatīts.

Ir laiks pārtraukumam.
Deputātu reģistrācija. Reģistrācija noslēgusies.

Pārtraukums līdz pulksten 17.30.

(Pārtraukums.)

SATURA RĀDĪTĀJS
13. Saeimas rudens sesijas 10. (attālinātā ārkārtas) sēde
2021. gada 28. janvārī

Par darba kārtību

Valsts kontroliera zvērests (solījums)

- Valsts kontrolieris R. Irklis

Ārlietu ministra ikgadējais ziņojums par paveikto un iecerēto darbību valsts ārpolitikā un Eiropas Savienības jautājumos(Dok. Nr. 3405)

- Ziņo
  - ārlietu ministrs E. Rinkēvičs
  - Saeimas priekšsēdētāja I. Mūrniece
  - Ministru prezidents A. K. Kariņš
  - dep. R. Kols

Informācija par reģistrācijas rezultātiem

- Debašu turpinājums
  - dep. V. A. Tērauda
  - dep. M. Golubeva
  - dep. I. Lībiņa-Egnere
  - dep. L. Medne
  - dep. J. Dombrava
  - dep. V. Valainis
  - aizsardzības ministrs A. Pabriks
  - dep. O. Ē. Kalniņš

Informācija par reģistrācijas rezultātiem

- Debašu turpinājums
  - dep. A. Lejiņš
  - dep. I. Zariņš
  - dep. A. Kiršteins
  - dep. A. Kazinovskis
  - dep. K. Baumane
  - dep. N. Kabanovs
  - dep. I. Voika
  - ārlietu ministrs E. Rinkēvičs

Informācija par reģistrācijas rezultātiem

- Debašu turpinājums
  - dep. J. Stepaņenko
  - dep. M. Bondars
  - dep. D. Beitnere-Le Galla
  - dep. A. Geidāns
  - dep. U. Budriķis
  - dep. A. Gobzems
  - dep. I. Ikstena
  - dep. S. Dolgopolovs
  - dep. J. Vucāns
  - ārlietu ministrs E. Rinkēvičs

Informācija par reģistrācijas rezultātiem

Balsojumi

Datums: 28.01.2021 10:37:32 bal001
Balsošanas motīvs: Deputātu klātbūtnes reģistrācija

Datums: 28.01.2021 12:29:57 bal002
Balsošanas motīvs: Deputātu klātbūtnes reģistrācija

Datums: 28.01.2021 14:59:05 bal003
Balsošanas motīvs: Deputātu klātbūtnes reģistrācija

Datums: 28.01.2021 16:59:26 bal004
Balsošanas motīvs: Deputātu klātbūtnes reģistrācija

Sēdes videotranslācija
28.01.2021. 9.00 11.00 13.30 15.30 17.30

---

* * * *

Sēdes videotranslācija	**28.01.2021**	9.00	11.00	13.30	15.30	17.30

1. *pl. 09:00 - 1 h 30 min* *PIRMĀ* *stg 2185* *sēde Nr.8-ziemas-sesija-1-daļa* *Mūrniece*
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20210128104402_saeima.lv.1_0_0

2. *pl. 11:00 - 1 h 26 min* *stg 2185* *sēde Nr.8-ziemas-sesija-2-daļa* *Beitnere*
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20210128123801_saeima.lv.1_0_0

3. *pl. 13:30 - 1 h 28 min* *stg 2185* *sēde Nr.8-ziemas-sesija-3-daļa* *Egnere*
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20210128150601_saeima.lv.1_0_0

4. *pl. 15:30 - 1 h 28 min* *stg 2185* *sēde Nr.8-ziemas-sesija-4-daļa* *Mūrniece*
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20210128171602_saeima.lv.1_0_0

5. *pl. 17:30 - 1 h 34 min* *OTRĀ* *stg 2186* *sēde Nr.11-ziemas-sesija* *Beitnere*
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20210128123801_saeima.lv.1_0_0

---

* * * *

Papildu pievienojums – darba kārtība

5

Sēdes video translācija 28.01.2021 9.00 11.00 13.30 15.30 17.30

---

https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/2185
https://titania.saeima.lv/LIVS13/SaeimaLIVS2_DK.nsf/DK?ReadForm&nr=cb06bece-d09a-4689-8c92-f664c4045f65

28.01.2021. 13.Saeima desmitā sēde-ziemas sesija ārkārtas-attālinātā Ārlietu ziņojums Kolekt. iesniegums *Noraksts*

Stenogramma *Sēdi vada: Ināra Mūrniece, Inese Lībiņa-Egnere*
2021.gada 28.janvāra sēde (pirmā) sākās pl. 09:00
sēde slēgta pl. 16:59, sēdes ilgums 7 h 59 min / 5 h 50 min -darbs sēdē pārtraukums līdz 4. februāra pl. 16:00

[Saeima savu 28.janv. darba kārtību -24 punkti- dalīti skata četrās sēdēs: 28. janvārī, 4. februārī, 11. februārī, 18. februārī]
Pirmā daļa 28.01.2021

Latvijas Republikas Saeimas
2021.gada 28.janvāra
pirmās attālinātās ārkārtas sēdes darba kārtība
skatītā daļa, līdz pārtraukuma izsludināšanai

	1.	1. **Valsts kontroliera zvērests (solījums)**	
		I. Ministru prezidenta, ministru un citu amatpersonu ziņojumi	

	2.	**Ārlietu ministra ikgadējais ziņojums par paveikto un iecerēto darbību valsts ārpolitikā un Eiropas Savienības jautājumos** (Dok. Nr. 3405) **Izskatīts** Ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs ↗ Debates ↗ DKP izskatīšanas gaita	
	II. Prezidija ziņojumi		
	2. Par iesniegtajiem patstāvīgajiem priekšlikumiem		
	3.	Lēmuma projekts **Par 11 158 Latvijas pilsoņu kolektīvā iesnieguma "Bargākus sodus par cietsirdīgu izturēšanos pret dzīvniekiem" turpmāko virzību** *(558/Lm13)* (Dok. Nr. 3480)Balsojums: par 82, pret 0, atturas 0 **Paziņojums** Mandātu, ētikas un iesniegumu komisija (Referents: Ilmārs Dūrītis)	
	III. Deputātu pieprasījumu izskatīšana		
	1. Par saņemtajiem deputātu pieprasījumiem		
	4.	Pieprasījums **tieslietu ministram Jānim Bordānam "Par nepietiekamu rīcību ar Covid-19 izplatības samazināšanas pasākumu ieviešanu ieslodzījumu vietās Latvijā"** *(46/P13)* (Dok. Nr. 3493, 3493A) **Atsaukts** Deputāti Viktors Valainis, Armands Krauze, Uldis Augulis, Janīna Jalinska, Jānis Dūklavs, Edgars Tavars, Jānis Vucāns, Gundars Daudze, Māris Kučinskis, Raimonds Bergmanis ↗ Debates	
	DKP izskatīšanas gaita		
	2.	Lēmuma projekts **Ārlietu ministra ikgadējais ziņojums par paveikto un iecerēto darbību valsts ārpolitikā un Eiropas Savienības jautājumos**	
		***Deputātu klātbūtnes reģistrācija** Balsojums: reģistrējušies 98 **Kvorums**	
		***Deputātu klātbūtnes reģistrācija** Balsojums: reģistrējušies 84 **Kvorums**	
		***Deputātu klātbūtnes reģistrācija** Balsojums: reģistrējušies 96 **Kvorums**	
		***Deputātu klātbūtnes reģistrācija** Balsojums: reģistrējušies 97 **Kvorums**	
	pl.16:59 sēdes vadītāja paziņo: Pārtraukums līdz pulksten 17.30.		

Publicētā lapā par 28.01.2021.- darba kārtība:

---

https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/2185
https://titania.saeima.lv/LIVS13/SaeimaLIVS2_DK.nsf/DK?ReadForm&nr=cb06bece-d09a-4689-8c92-f664c4045f65

Latvijas Republikas Saeimas
2021.gada 28.janvāra
pirmās attālinātās ārkārtas sēdes darba kārtība –
turpinājums 2021.gada 18.februārī pulksten 09:00

	1.	1. **Valsts kontroliera zvērests (solījums)**	
	II. Ministru prezidenta, ministru un citu amatpersonu ziņojumi		
	2.	**Ārlietu ministra ikgadējais ziņojums par paveikto un iecerēto darbību valsts ārpolitikā un Eiropas Savienības jautājumos** (Dok. Nr. 3405) **Izskatīts**	

		Ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs ↗ Debates ↗ DKP izskatīšanas gaita	
	II. Prezidija ziņojumi		
	2. Par iesniegtajiem patstāvīgajiem priekšlikumiem		
	3.	Lēmuma projekts **Par 11 158 Latvijas pilsoņu kolektīvā iesnieguma "Bargākus sodus par cietsirdīgu izturēšanos pret dzīvniekiem" turpmāko virzību** *(558/Lm13)* (Dok. Nr. 3480)Balsojums: par 82, pret 0, atturas 0 **Paziņojums** Mandātu, ētikas un iesniegumu komisija (Referents: Ilmārs Dūrītis)	
	III. Deputātu pieprasījumu izskatīšana		
	1. Par saņemtajiem deputātu pieprasījumiem		
	4.	Pieprasījums **tieslietu ministram Jānim Bordānam "Par nepietiekamu rīcību ar Covid-19 izplatības samazināšanas pasākumu ieviešanu ieslodzījumu vietās Latvijā"** *(46/P13)* (Dok. Nr. 3493, 3493A) **Atsaukts** Deputāti Viktors Valainis, Armands Krauze, Uldis Augulis, Janīna Jalinska, Jānis Dūklavs, Edgars Tavars, Jānis Vucāns, Gundars Daudze, Māris Kučinskis, Raimonds Bergmanis ↗ Debates	
	IV. Likumprojektu izskatīšana		
	5.	1. Likumprojekts **Grozījumi Autopārvadājumu likumā** *(873/Lp13)* (2. lasījums) (Steidzams) (7 priekšlikumi) (Dok. Nr. 3265B)Balsojums: par 82, pret 0, atturas 0 **Likums** Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija (Referents: Sandis Riekstiņš)	
	7.	2. Likumprojekts **Par Latvijas Republikas valdības un Gērnsijas valdības līgumu sociālās drošības jomā** *(845/Lp13)* (2. lasījums) (Nav priekšlikumu) (Dok. Nr. 3491)Balsojums: par 80, pret 0, atturas 0 **Likums** Ārlietu komisija (Referents: Rihards Kols)	
	8.	3. Likumprojekts **Grozījumi Valsts pārvaldes iekārtas likumā** *(416/Lp13)* (3. lasījums) (Nav priekšlikumu) (Dok. Nr. 3467)Balsojums: par 86, pret 0, atturas 0 **Likums** Valsts pārvaldes un pašvaldības komisija (Referents: Inga Goldberga)	
	9.	4. Likumprojekts **Grozījumi Aizsargāta pakalpojuma likumā** *(630/Lp13)* (3. lasījums) (1 priekšlikums) (Dok. Nr. 3482)Balsojums: par 80, pret 0, atturas 0 **Likums** Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija (Referents: Ivars Zariņš)	
	11.	5. Likumprojekts **Grozījumi likumā "Par grāmatvedību"** *(583/Lp13)* (3. lasījums) (8 priekšlikumi) (Dok. Nr. 3490)Balsojums: par 81, pret 2, atturas 2 **Likums** Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija (Referents: Janīna Jalinska) ↗ DKP izskatīšanas gaita	
	12.	6. Likumprojekts **Grozījumi likumā "Latvijas Nacionālo bruņoto spēku piedalīšanās starptautiskajās operācijās"** *(674/Lp13)* (3. lasījums) (Nav priekšlikumu) (Dok. Nr. 3492)Balsojums: par 79, pret 0, atturas 0 **Likums** Ārlietu komisija (Referents: Rihards Kols)	
	13.	7. Likumprojekts **Grozījumi Komercdarbības atbalsta kontroles likumā** *(892/Lp13)* (1. lasījums) (Dok. Nr. 3372, 3464)Balsojums: par 81, pret 0, atturas 0 **Pieņemts** Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija (Referents: Ļubova Švecova)	
	14.	8. Likumprojekts **Grozījumi Latvijas valsts karoga likumā** *(888/Lp13)*	

		(1. lasījums) (Dok. Nr. 3336, 3465)Balsojums: par 80, pret 0, atturas 0 **Pieņemts** Juridiskā komisija (Referents: Inese Voika)	
	15.	9. Likumprojekts **Grozījumi Publisko iepirkumu likumā** *(851/Lp13)* (1. lasījums) (Dok. Nr. 3130, 3466)Balsojums: par 68, pret 1, atturas 0 **Pieņemts** Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija (Referents: Sandis Riekstiņš)	
	16.	10. Likumprojekts **Grozījumi Republikas pilsētas domes un novada domes deputāta statusa likumā** *(737/Lp13)* (2. lasījums) (9 priekšlikumi) (Dok. Nr. 3468, 3468A)Balsojums: par 80, pret 2, atturas 0 **Pieņemts** Valsts pārvaldes un pašvaldības komisija (Referents: Ēriks Pucens) DKP izskatīšanas gaita	
	Pārtraukums līdz 2021.gada 18.februāra pulksten 09.00		
	Ar sēdes norisi saistīti jautājumi		
	17.	11. Likumprojekts **Grozījumi Civilstāvokļa aktu reģistrācijas likumā** *(586/Lp13)* (2. lasījums) (18 priekšlikumi) (Dok. Nr. 3469) Juridiskā komisija (Referents: Inese Voika)	
	18.	12. Likumprojekts **Grozījumi Latvijas Sodu izpildes kodeksā** *(855/Lp13)* (1. lasījums) (Dok. Nr. 3143, 3471) Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisija (Referents: Vita Anda Tērauda)	
	19.	13. Likumprojekts **Grozījumi Ieslodzījuma vietu pārvaldes likumā** *(786/Lp13)* (2. lasījums) (3 priekšlikumi) (Dok. Nr. 3472) Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisija (Referents: Juris Rancāns)	
	20.	14. Likumprojekts **Grozījumi Šengenas informācijas sistēmas darbības likumā** *(869/Lp13)* (1. lasījums) (Dok. Nr. 3239, 3473) Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisija (Referents: Juris Rancāns)	
	21.	15. Likumprojekts **Grozījums Ieroču aprites likumā** *(756/Lp13)* (2. lasījums) (Nav priekšlikumu) (Dok. Nr. 3474) Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisija (Referents: Juris Rancāns)	
	22.	16. Likumprojekts **Grozījumi Zemesgrāmatu likumā** *(858/Lp13)* (1. lasījums) (Dok. Nr. 3180, 3477) Juridiskā komisija (Referents: Aivars Geidāns)	
	23.	17. Likumprojekts **Grozījumi Militārpersonu izdienas pensiju likumā** *(794/Lp13)* (2. lasījums) (2 priekšlikumi) (Dok. Nr. 3494) Sociālo un darba lietu komisija (Referents: Ieva Krapāne)	
	24.	18. Likumprojekts **Negodīgas tirdzniecības prakses aizlieguma likums** *(829/Lp13)* (2. lasījums) (15 priekšlikumi) (Dok. Nr. 3495) Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija (Referents: Sandis Riekstiņš)	
	Ar sēdes norisi saistīti jautājumi		

	V. Izslēgtie no darba kārtības		
	6.	1. Likumprojekts **Grozījums Zvejniecības likumā** *(860/Lp13)* (2. lasījums) (Steidzams) (Dok. Nr. 3496A) **Izslēgts no DK līdz turpmākajam komisijas lēmumam** Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija (Referents: Ivars Zariņš)	
	10.	2. Likumprojekts **Grozījumi Revīzijas pakalpojumu likumā** *(344/Lp13)* (3. lasījums) (3 priekšlikumi) (Dok. Nr. 3489, 3496B)Balsojums: par 37, pret 31, atturas 2 **Izslēgts no DK līdz turpmākajam komisijas lēmumam** Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija (Referents: Iveta Benhena-Bēkena) ↗ DKP izskatīšanas gaita	
	Sēde beigusies 28.01.2021 16:59	*pārtraukums, turpinājums 4. februārī*	

---

* * * *